

**GMINNY PROGRAM
REWITALIZACJI
DLA GMINY KSIĄŻ WIELKOPOLSKI
NA LATA 2023-2033**

OPRACOWANIE:

Urząd Miejski w Księżu Wielkopolskim

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki
i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka
komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,

Iwona Nowacka

Michał Hudak – koordynator projektu.

*Szczególne podziękowania kierujemy również dla wszystkich
osób – mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli
organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, którzy
przyczynili się do powstania niniejszego dokumentu.*

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	5
2.	Delimitacja obszaru rewitalizacji	7
3.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	12
3.1.	Wprowadzenie.....	12
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna.....	12
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru	20
3.3.1.	<i>Sfera społeczna</i>	20
3.3.2.	<i>Sfera gospodarcza</i>	28
3.3.3.	<i>Sfera środowiskowa</i>	31
3.3.4.	<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>	33
3.3.5.	<i>Sfera techniczna</i>	39
3.4.	Lokalne potencjały obszaru.....	43
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	47
4.	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	48
5.	Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań	50
6.	Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.....	52
7.	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	58
7.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	59
7.2.	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	77
8.	Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	79
8.1.	Kompleksowość programu.....	79
8.2.	Koncentracja programu	79
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	80
8.3.1.	<i>Komplementarność przestrzenna</i>	80
8.3.2.	<i>Komplementarność problemowa</i>	81
8.3.3.	<i>Komplementarność proceduralno-instytucjonalna</i>	83
8.3.4.	<i>Komplementarność międzyokresowa</i>	83
8.3.5.	<i>Komplementarność źródeł finansowania</i>	84
9.	Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji.....	85
10.	Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji.....	87
10.1.	Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	87

10.2. Koszty zarządzania	88
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu	89
11. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji.....	90
12. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji.....	95
12.1. Monitoring programu	95
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych	95
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu	96
13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.....	96
14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji	96
15. Specjalna Strefa Rewitalizacji	97
16. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	97
16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	97
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	97
17. Załączniki	99
Załącznik nr 1a: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (podobszar Książ Wielkopolski)	99
Załącznik nr 1b: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (podobszar Włóściejewki)	99
Załącznik nr 1c: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (podobszar Chrzastowo).....	99
Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna.....	100
Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	101
Spis tabel.....	102
Spis rycin.....	103

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Jak wskazuje Krajowa Polityka Miejska 2023, ze względu na to, że celem rewitalizacji jest równoczesna odnowa społeczna, gospodarcza, kulturowa, przestrzenna (w tym także techniczna) oraz środowiskowa, nadanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą być środkiem, a nie celem rewitalizacji. Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyć rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą Nr XLIX/3492023 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Dotychczasowe działania rewitalizacyjne w Gminie nie były prowadzone w sposób kompleksowy i spójny. Często dotyczyły one różnych części Gminy, co nie pozwalało na skoncentrowanie się na obszarze, który wymagał największego wsparcia, a także rozwiązywały problemy tylko w jednej płaszczyźnie skupiając się na „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, dlatego nie można było ich uznać za rewitalizację w pełnym tego słowa znaczeniu. Podejście to zmieniło się w 2022 roku, w którym zdecydowano się na przeprowadzenie diagnozy, na podstawie której zidentyfikowano obszar charakteryzujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a z uwagi na jego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, podjęto się przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. Utwierdzeniem w słuszności podjętej decyzji był drzemiący potencjał w społeczności lokalnej – organizacjach pozarządowych, grupy młodzieży i seniorów, którzy aktywnie wspierają władze samorządowe w funkcjonowaniu Gminy, a także stwarzają płaszczyznę do budowania więzi międzyludzkich, zachęcając tym samym innych do angażowania się w lokalne działania. Osoby te stanowią impuls do rozwoju obszaru objętego kryzysem, co pozwala stwierdzić, że skuteczność prowadzonych działań rewitalizacyjnych będzie większa.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – to w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji

inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28);

2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotawczą-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców (dane ludnościowe zostały sporządzone według stanu na dzień 31.12.2021 r.). Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Książ Wielkopolski to gmina miejsko-wiejska, położona we wschodniej części powiatu śremskiego, w województwie wielkopolskim. Północną granicę Gminy wyznacza rzeka Warta. Od zachodu Gmina Książ Wielkopolski sąsiaduje z gminami Śrem i Dolsk (powiat śremski), od północy i wschodu z gminami: Zaniemyśl, Krzykosy i Nowe Miasto nad Wartą (powiat średzki), natomiast od południa z gminą Jaraczewo (powiat jarociński). Powierzchnia Gminy wynosi 148 km², co stanowi blisko 26% powierzchni powiatu śremskiego, a 8 410 jej mieszkańców stanowi 13,7% populacji powiatu.

Podstawę prawną dla wyznaczonego w Gminie Książ Wielkopolski obszaru rewitalizacji stanowi uchwała Nr XLIX/3492023 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Zgodnie z przedstawioną w powyższym rozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zestawienie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne Gminy.

W celu dokonania podziału Gminy na jednostki analityczne skorzystano z istniejącego już podziału na sołectwa. Dokonano w nim pewnych modyfikacji. Miasto Książ Wielkopolski skupia blisko 31% ogółu mieszkańców. Zgodnie z ustawą, ze względu na przekroczenie progu 30% populacji, taka jednostka nie mogłaby zostać zaliczona do obszaru rewitalizacji. W związku z tym należało dokonać podziału miasta na mniejsze jednostki analityczne. W ten sposób powstały jednostki: „Książ Wielkopolski-centrum” i „Książ Wielkopolski-obrzeża”. Wykaz ulic zaliczonych do poszczególnych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Jednostki analityczne miasta Książ Wielkopolski

Lp.	Jednostka analityczna	Wykaz ulic
1	„Książ Wielkopolski-centrum”	ul. 1 maja, Dębniacka (część), Floriana Dąbrowskiego, Gogolewska (część), I. Krasickiego (część), J. Kilińskiego, Jana Pawła II, ks. Abp. A. Baraniaka (część), Łąkowa, Nowomiejska (część), Ogrodowa, Plac Kosynierów, Powstańców, Półwiejska, Radoszkowska (część), Stacha Wichury, Strzelecka, T. Kościuszki, Wiosny Ludów (część), Wolności, Zacisza
2	„Książ Wielkopolski-obrzeża”	ul. Dębniacka (część), dr. M. Krybusa, Dworcowa, E. Szczanieckiej, gen. J. Wybickiego, Gogolewska (część), I. Krasickiego (część), Krótka, ks. Abp. A. Baraniaka (część), ks. P. Wawrzyniaka, Leśna, Niepodległości, Nowomiejska (część), Piaskowa, Polna, Powstańców (część), Półwiejska (część), Radoszkowska (część), Strzelecka (część), T. Kościuszki (część), Wiosny Ludów (część), Zakrzewska, Żwirowa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Dodatkowo z terenu sołectwa Mchy wydzielono miejscowość Sebastianowo, pozostałe granice sołectw nie uległy zmianie. Szczegółowe dane dotyczące utworzonych jednostek analitycznych przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Książ Wielkopolski

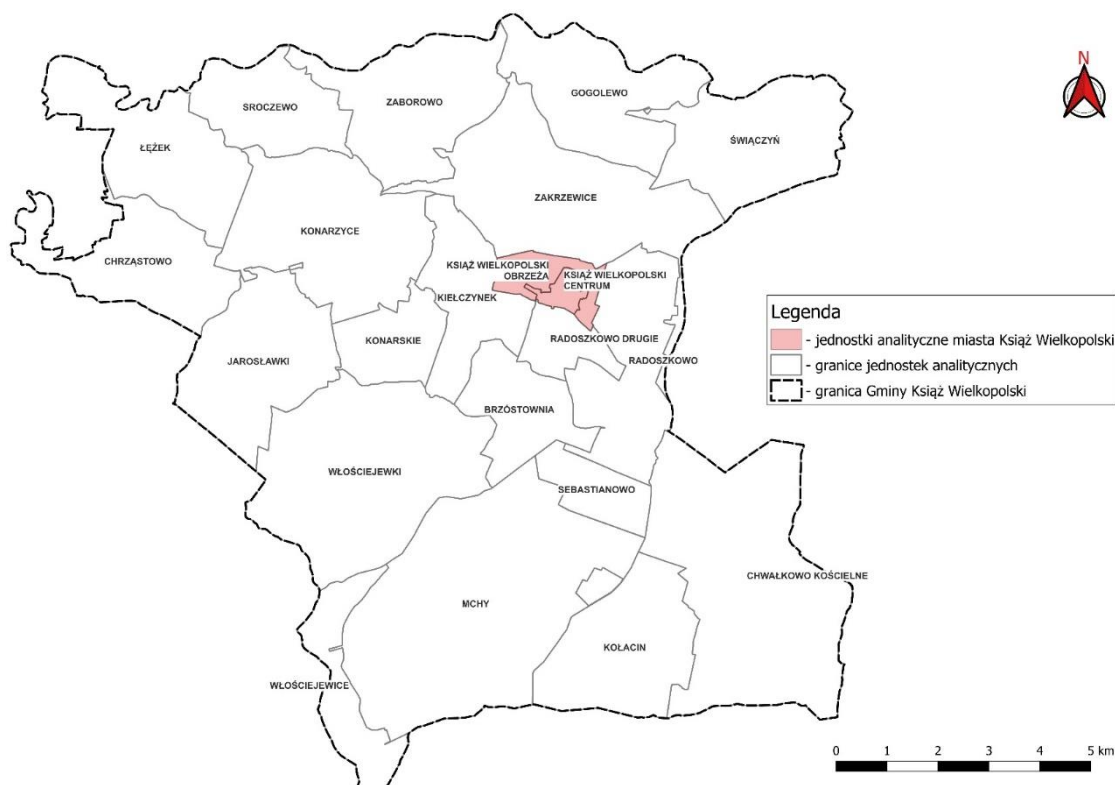
Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	Książ Wielkopolski-obrzeża	1,5	1,0%	1 602	18,5%
2	Książ Wielkopolski-centrum	0,5	0,3%	1076	12,4%
3	Brzóstownia	3,9	2,7%	224	2,6%
4	Radoszkowo	6,5	4,5%	214	2,5%
5	Chrzastowo	3,9	2,7%	475	5,5%
6	Chwałkowo Kościelne	15,1	10,4%	739	8,5%
7	Jarosławki	7,4	5,1%	172	2,0%
8	Gogolewo	6,9	4,7%	133	1,5%
9	Kiełczynek	4,6	3,2%	582	6,7%
10	Kołacin	7,2	5,0%	308	3,6%
11	Konarskie	3	2,1%	65	0,8%
12	Konarzyce	9,6	6,6%	345	4,0%
13	Łęzek	6,9	4,7%	135	1,6%
14	Włoskiejewice	3,4	2,3%	477	5,5%
15	Mchy	17,9	12,3%	680	7,8%
16	Włoskiejewki	13	8,9%	228	2,6%
17	Radoszkowo Drugie	1,8	1,2%	176	2,0%
18	Sroczewo	4,5	3,1%	132	1,5%
19	Świączyń	7,1	4,9%	127	1,5%
20	Zaborowo	7,4	5,1%	268	3,1%
21	Zakrzewice	11	7,6%	384	4,4%
22	Sebastianowo	2,2	1,5%	123	1,4%

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Największą jednostką pod względem liczby ludności jest „Książ Wielkopolski-obrzeża”, zamieszkały przez blisko 1602 osoby¹, najmniejszą pod tym względem jednostką jest „Konarskie”, na terenie której mieszka 65 osób. Pod względem powierzchni największą jednostką jest „Mchy”, o powierzchni 17,9 km² (12,3% powierzchni Gminy), a najmniejszą jest „Książ Wielkopolski-centrum” o powierzchni 0,5 km² (0,3% powierzchni Gminy). Na skutek powyższych działań uzyskano 22 jednostki analityczne, których położenie przestrzenne przedstawia rycina na następnej stronie.

¹ dane ludnościowe dla jednostek analitycznych miasta Książ Wielkopolski są szacunkowe i wynikają z proporcjonalnego podziału liczby mieszkańców w stosunku do odcinka ulicy jaki zawiera się w granicach danej jednostki.

Rycina 1 Podział Gminy Książ Wielkopolski na jednostki analityczne

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

W kolejnym kroku zebrano i obliczono dla tych jednostek wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Na ich podstawie wyznaczono wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz, dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. Poniższa tabela przedstawia jednostki analityczne, które spełniały powyższe kryteria wraz z wartością wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz oznaczeniem występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (gdzie „-” oznacza występowanie negatywnych zjawisk, a „+” ich brak). Były to jednostki: **Kołacín, Włosćiejewki, Gogolewo, Konarskie, Książ Wielkopolski- centrum, Świącziń, Radoszkowo Drugie, Chrzástowo, Konarzyce, Łęzek, Książ Wielkopolski-obrzeża, Chwałkovo Kościelne, Mchy**. Ponadto przedstawiona została liczba ludności w poszczególnych jednostkach analitycznych oraz jej udział w całkowitej powierzchni Gminy.

Tabela 3 Zestawienie jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Książ Wielkopolski

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej	Zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej	Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcyjnej	Zjawiska kryzysowe w sferze technicznej	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział w całkowitej ludności Gminy	Pow. jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej pow. Gminy (%)
Kołacin	-0,454	-	-	+	+	308	3,6%	7,2	5,0%
Włościejewki	-0,430	-	+	+	-	228	2,6%	13,0	8,9%
Gogolewo	-0,294	-	+	+	-	133	1,5%	6,9	4,7%
Konarskie	-0,262	+	-	+	-	65	0,8%	3,0	2,1%
Książ Wielkopolski-centrum	-0,242	-	+	-	-	1 076	12,4%	0,5	0,3%
Świączyń	-0,228	-	+	-	-	127	1,5%	7,1	4,9%
Radoszkowo Drugie	-0,222	+	-	-	-	176	2,0%	1,8	1,2%
Chrzastowo	-0,189	-	-	-	+	475	5,5%	3,9	2,7%
Konarzyce	-0,136	-	+	+	-	345	4,0%	9,6	6,6%
Łęzek	-0,109	+	-	-	+	135	1,6%	6,9	4,7%
Książ Wielkopolski-obrzeża	-0,071	-	+	-	+	1 602	18,5%	1,5	1,0%
Chwałkowo Kościelne	-0,063	-	-	-	-	739	8,5%	15,1	10,4%
Mchy	-0,045	-	+	-	-	680	7,8%	17,9	12,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

W konsekwencji dało to podstawę do zakwalifikowania ich do obszaru zdegradowanego o udziale w powierzchni całej Gminy wynoszącym 65%, zamieszkałym przez 70,3% ludności całej Gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej liczby ludności i powierzchni obszaru niemożliwe było objęcie procesem rewitalizacji całego obszaru zdegradowanego. Dlatego należało podjąć działania na rzecz wyznaczenia obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, zmagającego się z problemami w pozostałych sferach oraz będącego kluczowym dla rozwoju lokalnego.

Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

- I. W jednostce, która zostanie zaliczona do obszaru rewitalizacji zachodzi koncentracja negatywnych zjawisk w co najmniej dwóch sferach innych niż sfera społeczna,
- II. Jednostka obszaru rewitalizacji jest istotna dla rozwoju lokalnego całej gminy.

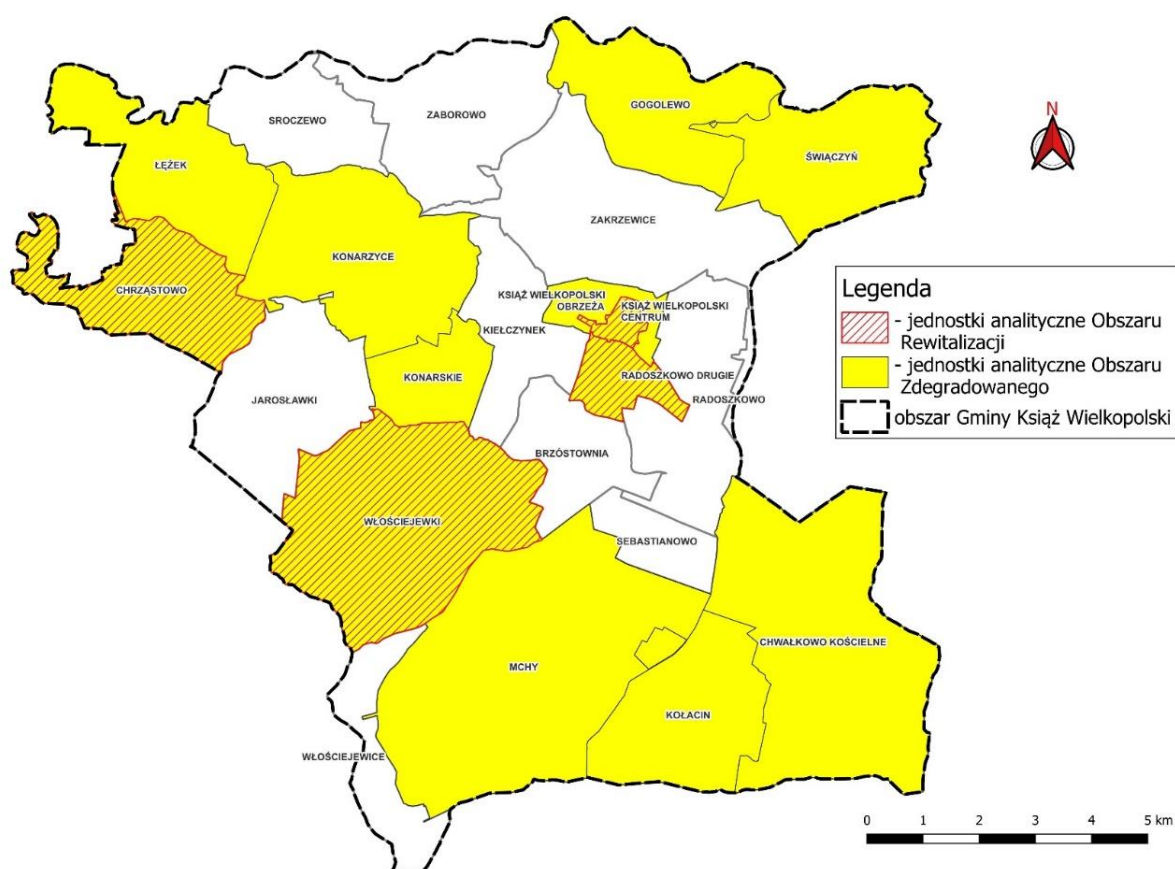
Z tego względu jako obszar rewitalizacji w Gminie Książ Wielkopolski wyznaczono 4 jednostki analityczne: „Włościejewki”, „Książ Wielkopolski-centrum”, „Radoszkowo Drugie” i „Chrzastowo”.

Jednostki zaliczone do obszaru rewitalizacji podzielono na **3 podobszary rewitalizacji**:

- **Książ Wielkopolski** – podobszar tworzą dwie sąsiadujące jednostki analityczne „Książ Wielkopolski-centrum” i „Radoszkowo Drugie”. Za zaliczeniem wskazanych jednostek do obszaru rewitalizacji przemawia fakt, że ich obszar zamieszkuje znacząca liczba mieszkańców Gminy (18,7%). Dzięki temu działaniami rewitalizacyjnymi będzie mogła zostać objęta znaczna część populacji. Ponadto na terenie wskazanych jednostek mają swoją siedzibę Urząd Miejski, Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów, Posterunek Policji, Ośrodek Pomocy Społecznej, Publiczne Przedszkole „Bajkowy Świat”.

- **Włóściejewki** – podobszar położony w zachodniej części Gminy utworzony z jednostki analitycznej „Włóściejewki”. Jednostka ta została wytypowana do programu rewitalizacji z uwagi na wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych (najwyższe spośród wszystkich jednostek zaliczonych do obszaru rewitalizacji) i technicznych (największe natężenie negatywnych zjawisk w sferze technicznej spośród wszystkich jednostek analitycznych). Powierzchnia podobszaru wynosi łącznie 13 km², co stanowi 8,9% powierzchni całej Gminy, a zamieszkuje 228 osób, czyli 2,6% całkowitej liczby mieszkańców Gminy.
- **Chrzastowo** – podobszar rewitalizacji stanowić będzie jednostka analityczna „Chrzastowo” utworzona na podstawie sołectwa o tej samej nazwie. Zidentyfikowano w nim szereg zjawisk kryzysowych w sferze społecznej a także w sferach gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Podobszar posiada powierzchnię 3,9 km², co stanowi 2,7% całkowitej powierzchni Gminy. Zamieszkuje go w sumie 475 osób – 5,5% całej populacji Gminy.

Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Książ Wielkopolski

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi łącznie 19,2 km², stanowi to 13,2% całkowitej powierzchni Gminy. Natomiast liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 1 955, co stanowi 22,6% liczby ludności Gminy.

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Wprowadzenie

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego w uchwale Nr XLIX/3492023 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski oraz konsultacji społecznych. Obszar rewitalizacji został poddany diagnozie szczegółowej w oparciu o podział na 4 podobszary rewitalizacji: Książ Wielkopolski-centrum, Radoszkowo Drugie, Chrzastowo oraz Włóściejewki.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Wyznaczony w Gminie Książ Wielkopolski obszar rewitalizacji, składający się z podobszarów **Książ Wielkopolski, Chrzastowo** oraz **Włóściejewki**, określić należy jako teren wielofunkcyjny. Z jednej strony składa się na niego centrum miasta Książ Wielkopolski, będącego ośrodkiem lokalnym Gminy, z drugiej natomiast wsie Włóściejewki, Chrzastowo i Radoszkowo Drugie. Nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: Studium), które zostało przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim nr VII/33/2019 z dnia 25 marca 2019 r.

Fragment miasta Książ Wielkopolski objęty rewitalizacją, którego zasięg od południa wyznacza granica miasta a od północy ciąg ulic ks. abp Antoniego Baraniaka, T. Kościuszki, Gogolewska i Półwiejska, obejmuje w swoim zasięgu szereg funkcji i usług społecznych przeznaczonych dla wszystkich mieszkańców Gminy m.in. rynek miejski, sklepy spożywcze i wielobranżowe, boisko sportowe Pogoni Książ Wielkopolski, Szkołę Podstawową im. Wiosny Ludów, Ośrodek Pomocy Społecznej, Bibliotekę Publiczną, Publiczne Przedszkole „Bajkowy Świat”, Urząd Miejski, Komisariat Policji, oddział banku czy kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego. W podobszarze dominującą formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa i usługowa. Podobszar Książ Wielkopolski- centrum wyróżnia się dużą koncentracją zabudowy (w tym mieszkaniowej). Ponadto w południowo-wschodniej części podobszaru występuje nagromadzenie zabudowy przemysłowo-składowej oraz tereny niezabudowane przeznaczone pod tereny komunikacji (południowe obejście miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 436) oraz aktywizacji gospodarczej w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Poza terenem przeznaczonym do zabudowy, w południowej części podobszaru występują także łąki i tereny trawiaste wzdłuż Kanału Książ, natomiast na północ od boiska sportowego Pogoni Książ Wielkopolski znajdują się tereny leśne. Głównymi ciągami komunikacyjnymi biegnącymi w obszarze rewitalizacji jest, wspomniana już wcześniej, droga wojewódzka nr 436.

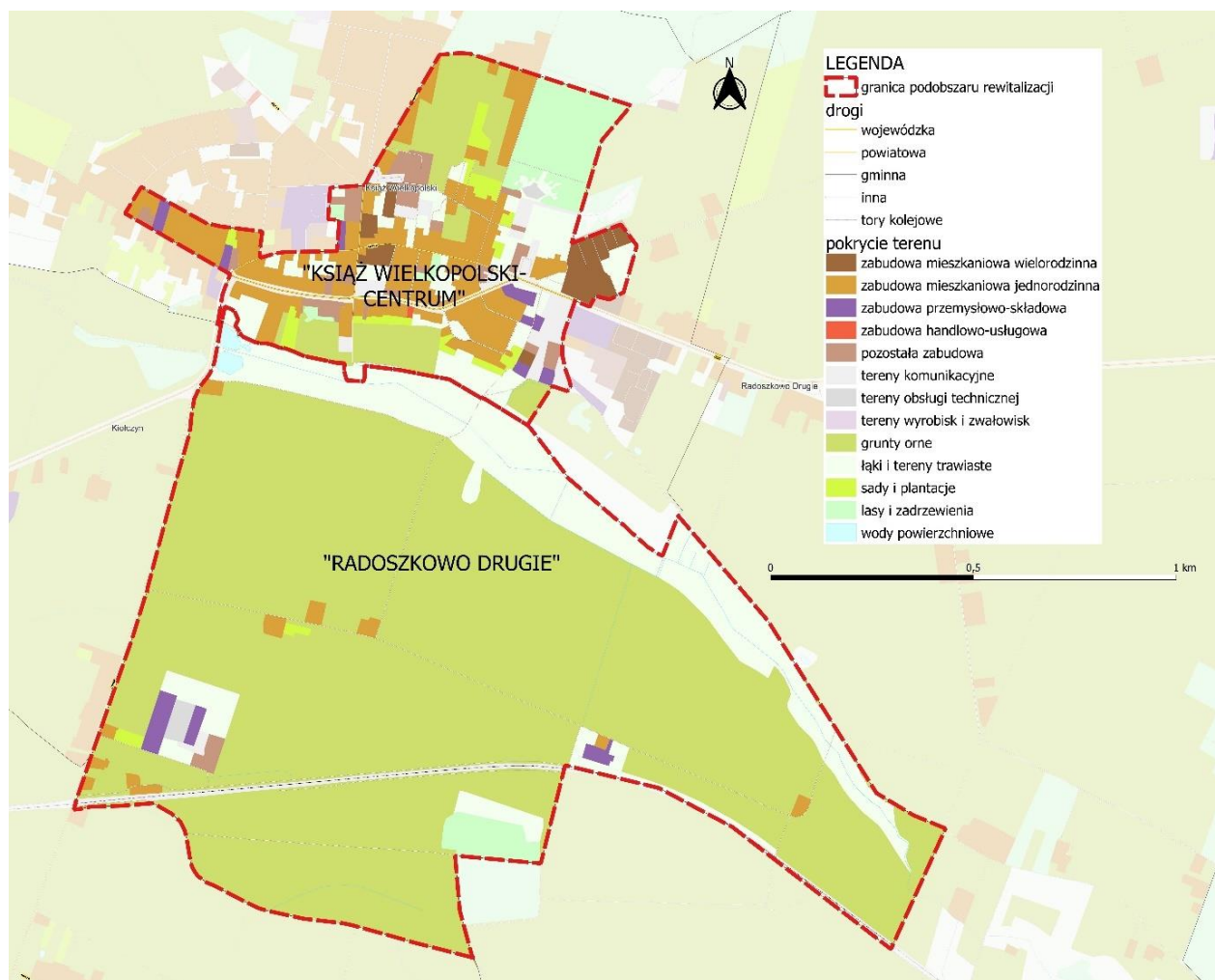
Drugą jednostką analityczną współtworzącą podobszar rewitalizacji Książ Wielkopolski jest „Radoszkowo Drugie”. Jej granice sąsiadują od południa z granicami miasta Książ Wielkopolski. Jednostka ta stanowi część sołectwa Radoszkowo Drugie. Zabudowa skoncentrowana jest w południowej części obszaru w rejonie nieczynnej linii kolejowej i zabudowań dworca kolejowego. Większość terenu stanowią grunty niezabudowane pozostające w użytkowaniu rolniczym.

Radoszkowo Drugie z racji położenia, istniejących i planowanych powiązań komunikacyjnych a także zapleczem terenów inwestycyjnych stanowi atrakcyjny kierunek rozwoju dla miasta Książ Wielkopolski.

Potwierdzeniem tego są przeprowadzone przez władze Gminy działania w kierunku zmiany granic miasta polegającej na włączeniu części terenów Radoszkowa Drugiego w jego granice administracyjne. Zmiany te wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gminy.

Na podobszarze Książ Wielkopolski nie występują formy ochrony przyrody, nie jest to również teren zaliczony do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

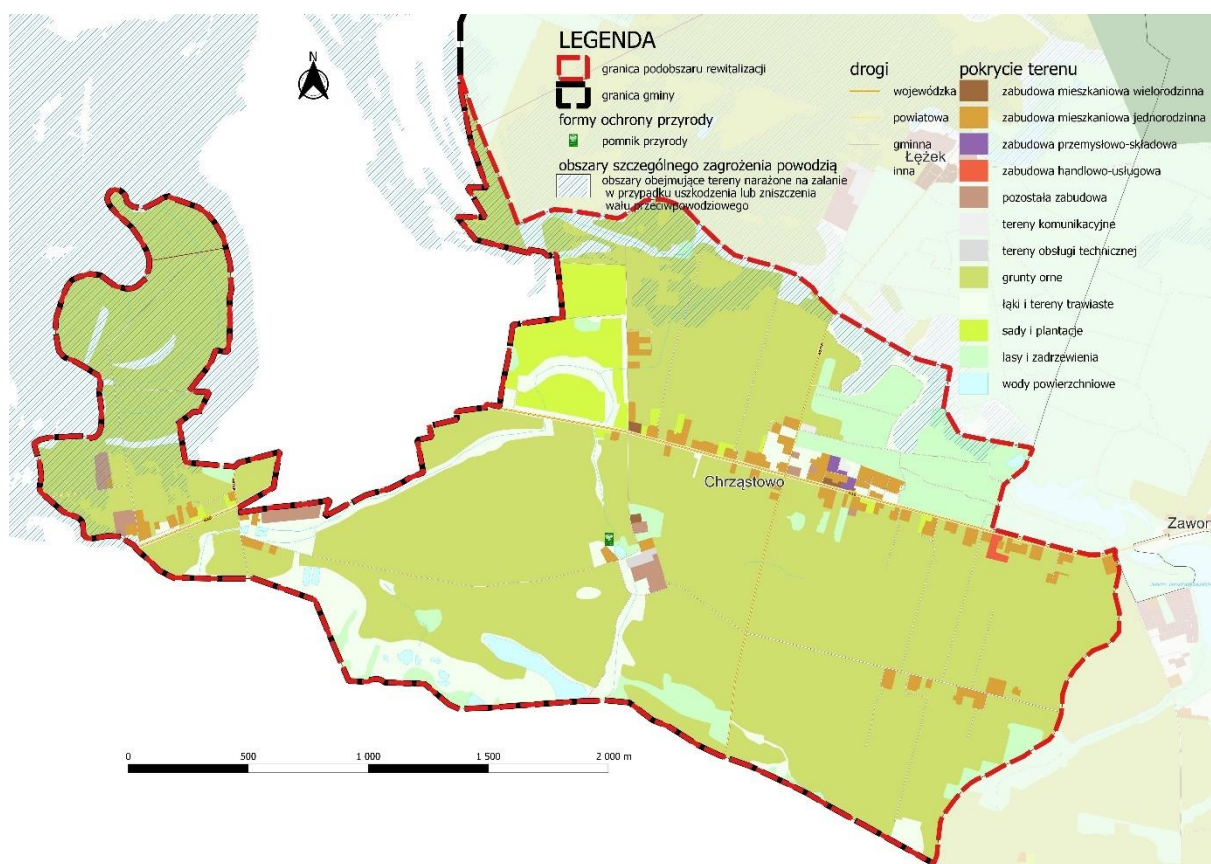
Rycina 3 . Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Książ Wielkopolski na terenie Gminy Książ Wielkopolski

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Drugim podobszarem rewitalizacji jest Chrząstowo, którego granice odpowiadają bezpośrednio granicom sołectwa o tej samej nazwie. Pod względem funkcjonalno-przestrzennym większość terenu zajmują grunty orne oraz lasy. Zabudowa wsi koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej. Dominuje zabudowa mieszkalna jednorodzinna i zagrodowa. W granicach tej jednostki znajduje się Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka w murach dworu z początku XX wieku. Dwór ten wraz z parkiem wpisany jest do wojewódzkiej ewidencji zabytków. W pobliżu Dworu po drugiej stronie drogi na działce nr 140/8 obręb Chrząstowo zewidencjonowany i objęty ochroną (pomnik przyrody) jest Dąb Szypułkowy o obwodzie pnia osiągającym 658 cm. Ponadto w miejscowości zlokalizowana jest Ochotnicza Straż Pożarna a także kompleks ogródków działkowych PZD ROD „Pod Lasem”. Funkcje rekreacyjne we wsi spełnia niewielki plac zabaw położony w centralnej części miejscowości oraz boisko do gry w piłkę nożną. Podobszar Chrząstowo jest najbardziej na północ wysuniętym podobszarem rewitalizacji. Wieś oddalona jest od rzeki Warty na około 3,5 km. W kontekście zagrożenia powodziowego, zarówno odległość od koryta rzeki jak i ukształtowanie terenu (wysokość terenu na poziom lustra wody), czynią teren wsi Chrząstowo bezpiecznym od ryzyka zalania przez wezbrane wody rzeki Warty. Informacyjnie natomiast, na poniższej rycinie, podano zasięg terenów narażonych na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Woda w tym wariancie może zalać od północy tereny wzdłuż kanału Książ podchodząc pod tereny zabudowane Chrząstowa, oraz od zachodu poprzez kanał Graniczny może zalać pola uprawne i łąki znajdujące się pomiędzy drogą wojewódzką nr 436 a zabudowaniami wsi Olsza (Gmina Śrem).

Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Chrząstowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

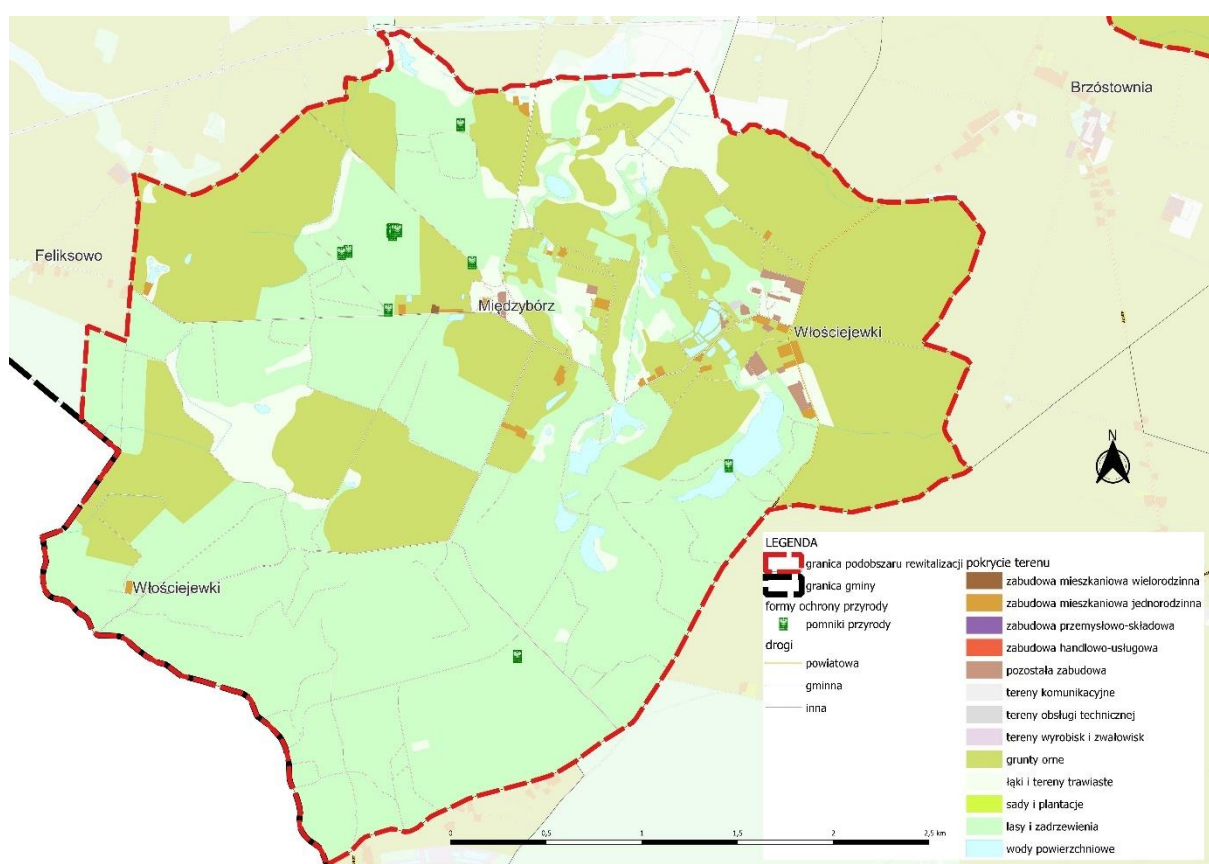
Ostatnim z podobszarów jest sołectwo Włósciejewki, zlokalizowane w południowo zachodniej części Gminy. Podobnie jak w przypadku Chrząstowa, również i tutaj większość obszaru zajmowana jest przez grunty orne oraz lasy i zadrzewienia. Największym zespołem zabudowy jest miejscowość Włósciejewki. W jego skład wchodzi dwór z pierwszej połowy XIX wieku wraz zespołem zabudowań dworskich, kościół z XVII w. oraz szkoła z początku

XX w., w której obecnie, obok mieszkań komunalnych mieści się świetlica wiejska. W granicach podobszaru Włoskiejewki zewidencjonowanych jest kilka pomników przyrody są to:

- Dąb Szypułkowy o obwodzie pnia 534 cm i wysokości 20 m na działce nr 5073/5 obręb Włoskiejewki,
- Dąb Szypułkowy o obwodzie pnia 490 cm i wysokości 23 m na działce nr 160/1 obręb Włoskiejewki,
- zgrupowanie 13 drzew – 8 sosen pospolitych, 4 topól czarnych oraz 1 topoli osiki (na zachód od drogi Włoskiejewki-Międzybórz, przy jeziorze)
- zgrupowanie 12 drzew – Dębów Szypułkowych rosnące w oddziale 39d, h Leśnictwa Zawory, Nadleśnictwa Piaski.

Brak jest powierzchniowych form ochrony przyrody. Na podobszarze Włoskiejewki brak jest obszarów szczególnego zagrożenia powodzią określonych na podstawie art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478).

Rycina 5 Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Włoskiejewki

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane jest 172 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Książ Wielkopolski, z czego dziesięć wpisanych zostało również do wojewódzkiego rejestru zabytków. Szczegółowy wykaz ww. obiektów z ich lokalizacją przedstawiony został w tabeli na następnej stronie.

Tabela 4. Lista obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy

Obiekt/funkcja pierwotna	Adres	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	Nr z otrzymanego wykazu od WUOZ
KSIĄŻ WIELKOPOLSKI			
Kuźnia w zespole folwarcznym, 2 poł. XIX w.	Radoszkowska 3	Nie	-
Chlewnia w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	Radoszkowska 3	Nie	-
Obora w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	Radoszkowska 3	Nie	-
Gorzelnia w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	Radoszkowska 3	Nie	-
Dom właściciela w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	Radoszkowska 3	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Plac Kosynierów 8	Nie	-
Dom, ok. poło. XIX w.	Plac Kosynierów 7	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 6	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 3	Nie	-
Dom, 4 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 2	Nie	-
Dom, 3 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 1	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Plac Kosynierów 28	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 27	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 26	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 25	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Plac Kosynierów 24	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 23	Nie	-
Dom, 1842 r.	Plac Kosynierów 22	Nie	-
Dom, 2 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 21	Nie	-
Dom, 2 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 20	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 19	Nie	-
Dom, 2 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 18	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 17	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Plac Kosynierów 16	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 15	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Plac Kosynierów 14	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Plac Kosynierów 13	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 12	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Plac Kosynierów 11	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Plac Kosynierów 10	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Powstańców Wielkopolskich 19	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Powstańców Wielkopolskich 17	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Powstańców Wielkopolskich 16	Nie	-
Dom, 1910-1920 r.	Powstańców Wielkopolskich 14	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Powstańców Wielkopolskich 13	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Powstańców Wielkopolskich 12	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Powstańców Wielkopolskich 11	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Powstańców Wielkopolskich 9	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Powstańców Wielkopolskich 8	Nie	-

Dom, 1 ćw. XX w.	Powstańców Wielkopolskich 6	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Powstańców Wielkopolskich 5	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Powstańców Wielkopolskich 3	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Powstańców Wielkopolskich 1	Nie	-
Dom sześciorek w zabudowie folwarcznej, 1 ćw. XX w.	Nowomiejska 3	Nie	-
Budynek gospodarczy w zabudowie folwarcznej, 1910-1920 r.	Nowomiejska 1/2	Nie	-
Dom czworak w zabudowie folwarcznej, 1910-1920 r.	Nowomiejska 1	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	22 lipca 8	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	22 lipca 10	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Kościuszki 27	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Kościuszki 25	Nie	-
Dom, 4 ćw. XIX w.	Kościuszki 8	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Kościuszki 6	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Kościuszki 5	Nie	-
Dom, 1916 r.	Kościuszki 2	Nie	-
Pocztka, 1920-1930 r.	Kościuszki 1	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Jana Pawła II 20	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Jana Pawła II 19	Nie	-
Kościół parafialny P.W. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej i ŚW. Mikołaja, 1755 r.	Jana Pawła II	Tak, nr rej.: 1159/A z 22.06.1970	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Jana Pawła II 37	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Jana Pawła II 35	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Jana Pawła II 33	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Jana Pawła II 31	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Jana Pawła II 29	Nie	-
Dom, 1 poł. XIX w.	Jana Pawła II 28	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Jana Pawła II 27	Nie	-
Plebania w zespole kościoła, 3 ćw. XIX w.	Jana Pawła II 26	Nie	-
Cmentarz przykościelny w zespole kościoła XVIII/XIX	Jana Pawła II	Nie	-
Dom, 1 ćw. XIX/XX w.	Jana Pawła II 25	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Jana Pawła II 24	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 23	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 22	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 21	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Jana Pawła II 17	Nie	-
Mleczarnia, I. 20 XX w.	Jana Pawła II 16	Nie	-
Dom, 1910-1920 r.	Jana Pawła II 16	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Jana Pawła II 15	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 14	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 13	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 12	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Jana Pawła II 11	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Jana Pawła II 10	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 9	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Jana Pawła II 8	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Jana Pawła II 7	Nie	-
Dom, 1907 r.	Jana Pawła II 6	Nie	-

Dom, pocz. XX w.	Jana Pawła II 4	Nie	-
Dom, 3 ćw. XIX w.	Jana Pawła II 3	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Jana Pawła II 2	Nie	-
Dom, I. 20 XX w.	Jana Pawła II 1	Nie	-
Wikarówka w zespole kościoła, 1920-1930 r.	Dąbrowskiego 11	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Dąbrowskiego 10	Nie	-
Dom, koniec XIX w.	Dąbrowskiego 8	Nie	-
Kościół parafialny P.W. Św. Antoniego Padewskiego, 1914-1915, 1924 r.	Dąbrowskiego	Tak Nr rej. 2592/A z 30.05.1996 r.	-
Pastorówka w zespole kościoła, 1818, 1910-1920 r.	Dąbrowskiego 7	Nie	-
Dom, 2 ćw. XIX w.	Dąbrowskiego 6	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Dąbrowskiego 5	Nie	-
Dom, 1920-1930 r.	Dąbrowskiego 4	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Dąbrowskiego 3	Nie	-
Dom, 1 ćw. XX w.	Dąbrowskiego 2	Nie	-
Dom, pocz. XX w.	Dąbrowskiego 1	Nie	-
RADOSZKOWO DRUGIE			
Budynek gospodarczy w zespole dworca PKP, 1 ćw. XX w.	Radoszkowo Drugie 28	Nie	-
Budynek mieszkalny pracowników kolei w zespole dworca PKP, 1 ćw. XX w.	Radoszkowo Drugie 48	Nie	-
Dworzec kolejowy, 1 ćw. XX w.	Radoszkowo Drugie 46	Nie	-
Budynek mieszkalny pracowników kolei w zespole dworca PKP, 1 ćw. XX w.	Radoszkowo Drugie 47	Nie	-
Wieża ciśnień kolejowa w zespole dworca PKP, XIX/XX w.	Radoszkowo Drugie	Nie	-
CHRZĄSTOWO			
parownik i chlew, 1910 r.	Chrząstowo 28	Nie	-
Dom, 1910 r.	Chrząstowo 28	Nie	-
Dom-dwojak, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 18	Nie	-
Dom-dwojak, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 19	Nie	-
Kuźnia, 1909 r.	-	Nie	-
Stodoła, 4 ćw. XIX w.	-	Nie	-
Dwór, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 8	Tak, nr rej.: 1/A z 12.03.1999	-
Obora, 1910 r.	Chrząstowo 28	Nie	-
Dom-dwojak, 1914 r.	Chrząstowo 23	Nie	-
Dom-dwojak, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 24	Nie	-
Budynek gospodarczy w kolonii mieszkalnej, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 26	Nie	-
Park krajobrazowy, 1 poł. XIX w.	-	Tak, nr rej.: 1/A z 12.03.1999	-
Budynek gospodarczy, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 25	Nie	-
Dom- dwunastorak, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 26	Nie	-
Dom-dwojak, 1 poł. XIX w.	Chrząstowo 16	Nie	-
Budynek gospodarczy, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 17	Nie	-
Dom-czworak, 1 ćw. XX w.	Chrząstowo 17	Nie	-
Stodoła, 1937 r.	Chrząstowo 86	Nie	-

Cielętnik w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	-	Nie	-
Obora w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	-	Nie	-
Obora, 1937 r.	Chrzastowo 88	Nie	-
Dom (poniatówka), 1937 r.	Chrzastowo 88	Nie	-
Dom (poniatówka), 1937 r.	Chrzastowo 83	Nie	-
Dom (poniatówka), 1937 r.	Chrzastowo 86	Nie	-
Stodoła, 1937 r.	Chrzastowo 83	Nie	-
Dom-szesnastorak, 1 ćw. XX w.	Chrzastowo 59 (37)	Nie	-
WŁOŚCIEJEWKI			
Komin gorzelni w zespole folwarcznym, 4 ćw. XIX	-	Nie	-
Ogrodzenie folwarku z bramą w zespole folwarcznym, 2 poł. XIX	-	Nie	-
Brama wyjazdowa na pola w zespole folwarcznym, 4 ćw. XIX w.	-	Nie	-
Stajnia koni wyjazdowych w zespole folwarcznym, 1893 r.	-	Nie	-
Ogrodzenie i brama parkowa od strony stajni w zespole dworskim, 2 poł. XIX w.	-	Nie	-
Obora, 1913 r.	-	Nie	-
Park Dworski, XIX w.	-	Tak, nr rej.: 2174/A z 15.03.1989 r. oraz 799/A z 28.05.2010 r.	-
Rządcówka, 1902 r.	-	Nie	-
Obora, 1905 r.	-	Nie	-
Stodoła w zespole dworskim, 1865 r.	-	Nie	-
Budynek gospodarczy w zespole szkoły, 1910-1920 r.	-	Nie	-
Brama przy plebanii w zespole plebanii, pocz. XX w.	-	Tak, nr rej.: 871/Wlkp/A z 22.12.1932 r. i z 15.10.2012 r.	-
Cmentarz parafialny w zespole kościoła, pocz. XX w.	-		-
Ogrodzenie cmentarza parafialnego w zespole kościoła, pocz. XX w.	-		-
Obora w zespole folwarcznym, pocz. XX w.	Międzybórz	Nie	-
Stodoła w zespole folwarcznym, 3 ćw. XIX	Międzybórz	Nie	-
Spichlerz w zespole folwarcznym, k. XVIII	Międzybórz	Nie	-
Budynek gospodarczy w zespole rządcówki, 1887 r.	Międzybórz	Nie	-
Dom-trojak w zespole folwarcznym, pocz. XX w.	Międzybórz 3	Nie	-
Obora w zespole folwarcznym, 3 ćw. XIX w.	Międzybórz	Nie	-
Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym, pocz. XX w.	Międzybórz 4	Nie	-
Rządcówka w zespole folwarcznym, 3 ćw. XIX w.	Międzybórz	Nie	-
Dom-czworak w zespole folwarcznym, pocz. XX w.	Międzybórz 2	Nie	-
Dom-dwojak w zespole folwarcznym, k. XIX w.	Międzybórz 6	Nie	-
Dom-czworak w zespole folwarcznym, k. XIX w.	Międzybórz 4	Nie	-
Stodoła w zespole folwarcznym, pocz. XX w.	Międzybórz	Nie	-
Kościół parafialny P.W. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, 1610-1659 r.	Włosćiejewki	Tak, nr rej.: 2429/A z 22.12.1932 r.	-
Kuźnia i budynek gospodarczy w zespole folwarcznym, 4 ćw. XIX w.	Włosćiejewki	Nie	-
Szklarnia z kotłownią w zespole folwarcznym, 1 ćw. XX w.	Włosćiejewki	Nie	-
Komórki lokatorskie w zespole folwarcznym, pocz. XX w.	Włosćiejewki	Nie	-
Dzwonnica, 1 ćw. XX w.	Włosćiejewki	Nie	-
Ogrodzenie i brama do kościoła w zespole kościoła, pocz. XX w.	Włosćiejewki	Nie	-
Chlew w zespole plebanii, 1906 r.	Włosćiejewki	Nie	-

Plebania, 1911/1912 r.	Włosćiejewki	Nie	-
Dom-ośmiorak, 1904 r.	Włosćiejewki 9	Nie	-
Obora pracownicza, 1918 r.	Włosćiejewki 11	Nie	-
Dom-ośmiorak, 1889 r.	Włosćiejewki 7	Nie	-
Dom, 1870 r.	Włosćiejewki 12	Nie	-
Szkoła, 1910-1920 r.	Włosćiejewki	Nie	-
Dwór, 1 poł. XIX w.	Włosćiejewki	Tak, nr rej. 881/A z 18.02.1970 r.	-
Dom	Włosćiejewki	Nie	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Książ Wielkopolski.

Ponadto w granicach podobszaru rewitalizacji Włosćiejewki zlokalizowane jest stanowisko archeologiczne (stan. 1, obszar AZP 60-30) – grodzisko późnośredniowieczne w miejscowości Włosćiejewki, wpisane do rejestru zabytków pod nr 2169/A, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 10.01.1989 r.

3.3. Przyczyny degradacji obszaru

3.3.1. Sfera społeczna

Wyznaczony w Gminie Książ Wielkopolski obszar rewitalizacji charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Analiza wskaźnikowa wykonana na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała problemy szczególnie w zakresie ubóstwa, przestępczości, kapitału społecznego i aktywności społecznej, w których średnia wartość wszystkich analizowanych wskaźników notowała wartości gorsze od średniej dla całej Gminy. W mniejszym stopniu zdiagnozowano również nagromadzenie negatywnych zjawisk w obszarze bezrobocia, liczby osób ze szczególnymi potrzebami oraz alkoholizmu. W tych obszarach część jednostek analitycznych obszaru rewitalizacji osiągnęła wartości wskaźników gorsze od średniej dla Gminy. Większość ze zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych potwierdziły głosy uczestników warsztatów przeprowadzonych w Chrzastowie w dniu 4 kwietnia 2023 r. Dodatkowo wybrzmiał problem niskiego poziomu integracji wśród mieszkańców i to zarówno w aspekcie integracji międzypokoleniowej, jak i w aspekcie integracji mieszkańców samej miejscowości.

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wybranych wskaźników dotyczących sfery społecznej pomiędzy podobszarami rewitalizacji, obszarem rewitalizacji a średnią gminną.

Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski

Zakres	Nazwa wskaźnika	Książ Wielkopolski		Chrzastowo	Włosćiejewki	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
		Książ Wlkp – centrum	Radoszko wo Drugie				
Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,92	3,6	1,66	1,43	2,15	2%
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	35,5%	50%	40%	100%	56,4%	42,3%
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	14,9%	0%	40%	0%	13,7%	15,58%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	8,2%	0%	0%	7,7%	4%	4%

Alkoholizm	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	0,2%	0%	10%	0%	2,5%	3,78%
Ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	4,6%	3,4%	4,2%	5,7%	4,5%	4,32%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	26,3%	66,7%	20%	53,8%	41,7%	23,62%
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	949,26	1673,33	676,52	153,85	863,24	499,96
	Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów	6,62	8,33	100	45,45	40,1	16,49
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	11,87	25	50	54,55	35,3	21,09
Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	6,5	0	2,11	4,39	3,25	2,81
	Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,31	0	1,68	1,32	0,83	0,38
Osoby ze szczególnymi potrzebami	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	1,2%	1,1%	0,8%	0,9%	1	0,86%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	1,7%	1,1%	0,8%	0,9%	1,12	1,18%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	37,1%	33,3%	20%	15,4%	26,2%	29%
Kapitał społeczny	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	19,8%	19,3%	21,1%	20,2%	20,1%	20%
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	36,98%	27,93%	24,17%	30%	29,8	29,29%
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	21,7%	17,6%	15,4%	18,4%	18,3%	18%
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,4%	3,4%	4,2%	3,1%	3,5%	4%
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2021/2015	96,1%	93,1%	101,5%	85,7%	94,1%	100%
Aktywność społeczna	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,35	0	0,42	0	0,19	0,3
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0	0	0,21	0	0,05	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Ubóstwo

Opis przyczyn degradacji obszaru należy rozpocząć od obszaru ubóstwa. To w tym obszarze wskaźniki osiągają najgorsze wyniki i ich uśredniona wartość dla całego obszaru rewitalizacji w każdym przypadku wypada poniżej średniej dla Gminy.

Zjawisko ubóstwa odnosi się do poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Odnosi się ono do zjawisk takich jak niedostatek i bieda, czego skutkiem jest m.in. bezradność, brak motywacji, wykluczenie społeczne i obniżenie poziomu życia. Oznacza to, że ubóstwo charakteryzują nadmierne rozpiętości w poziomie zaspokojenia potrzeb w społeczeństwie.

Problem ubóstwa w Gminie Książ Wielkopolski został zbadany za pomocą pięciu wskaźników. Porównano udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej, kwotę wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej, liczbę uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów oraz liczbę uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów.

Największa koncentracja stanów kryzysowych w obszarze ubóstwa występuje w podobszarze „Włósciejewki”. Z pięciu badanych wskaźników w przypadku czterech wartości dla tej jednostki są gorsze zarówno od średniej dla Gminy jak i całego obszaru rewitalizacji. W przypadku pozostałych jednostek wartości wskaźników gorsze od średniej dla Gminy notuje się w trzech z pięciu wskaźników. Najbardziej zbliżone do średniej w Gminie są wyniki wskaźnika „udziału osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców” (wartości w poszczególnych jednostkach zawierają się w przedziale 3,4% - 5,7%, wobec średniej w Gminie na poziomie 4,32%). W przypadku pozostałych wskaźników rozbieżności są dużo większe.

W obszarze ubóstwa szczególną uwagę należy zwrócić na:

- blisko dwukrotnie wyższy poziom odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej od średniego dla Gminy (41,7% na obszarze rewitalizacji wobec 23,6% w Gminie), trzykrotnie wyższy wynik w przypadku jednostki analitycznej „Radoszkowo Drugie” (66,7%),
- blisko dwukrotnie wyższy średni poziom kwot wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej od średniej dla Gminy (863,24 zł na obszarze rewitalizacji wobec 499,96 zł średnio w Gminie),
- ponad dwukrotnie wyższy poziom wskaźnika liczby uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów od średniej dla Gminy (40,1% na obszarze rewitalizacji wobec 16,49% w Gminie), przy 100% liczbie uczniów w jednostce analitycznej „Chrzastowo”,
- znacząco wyższy poziom wskaźnika liczby uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów (35,3% na obszarze rewitalizacji wobec 21,09% w Gminie), i ponad dwukrotnie wyższy poziom ww. wskaźnika w przypadku jednostek „Chrzastowo” i „Włósciejewki” (odpowiednio 50% i 54,55%).

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa niesie za sobą wiele negatywnych skutków, które są odczuwane nie tylko przez osoby bezpośrednio nim dotknięte, ale także przez ogół społeczności lokalnej. Rosnąca frustracja w związku z trudną sytuacją życiową może prowadzić do występowania patologii społecznych, konfliktów rodzinnych, a w skrajnych przypadkach także przemocy. Skutki takich zachowań są również negatywnie odczuwane przez społeczeństwo. Sytuacja ta jest szczególnie niekorzystna w przypadku, gdy ubóstwem dotknięta jest większa grupa mieszkańców, która często koncentruje się w niektórych obszarach na terenie Gminy. Skupiska osób ubogich sprzyjają występowaniu m.in. kradzieży, napadów lub innych przestępstw, które przyczyniają się do obniżenia bezpieczeństwa w danych przestrzeniach publicznych. W konsekwencji obszary te są dotknięte wykluczeniem, a także swego rodzaju stygmatyzacją, która dodatkowo pogłębia negatywne zjawiska.

Przestępczość

W obszarze przestępczości badano liczbę stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców oraz liczbę osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Z wartości ww. wskaźników wynika, że problem wysokiej przestępczości występuje we wszystkich podobszarach rewitalizacji, z jednym pozytywnym akcentem, którym są wyniki dla jednostki analitycznej „Radoszkowo Drugie” pozwalające uznać tę jednostkę wolną od problemów w obszarze przestępczości. W „Księżu Wielkopolskim-centrum” i we „Włóściejewkach” stwierdzono wyższą niż w Gminie liczbę przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, natomiast w „Chrzastowie” i ponownie we „Włóściejewkach” zaobserwowano przekraczające średnią gminną wartości dla wskaźnika liczby osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

W obszarze przestępczości szczególną uwagę należy zwrócić na:

- relatywnie wysoką liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców notowaną w podobszarze Księż Wielkopolski w części stanowiącej jednostkę analityczną „Księż Wielkopolski-centrum”,
- relatywnie wysoki udział liczby osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w podobszarach Chrzastowo i Włóściejewki.

Kapitał społeczny

Kapitał społeczny to obszerne pojęcie na pograniczu socjologii i ekonomii, które dotyczy całości stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiających w przyszłości nawiązywanie innych konstruktywnych relacji społecznych. W kontekście samorządu nie sposób mówić o kapitale społecznym w oderwaniu od kwestii tendencji demograficznych, zmian w poszczególnych grupach ekonomicznych oraz zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Analizę sytuacji kapitału społecznego w Gminie, podobnie jak i innych aspektów, poparto badaniem wskaźnikowym. W obszarze kapitału społecznego badano: udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców, dynamikę zmiany liczby mieszkańców w latach 2015-2021. Wszystkie z badanych wskaźników dla obszaru rewitalizacji wypadły gorzej od wartości uśrednionych dla całej Gminy.

Obszar rewitalizacji w 2021 roku zamieszkiwało 1 955 osób, z czego 1 252 były mieszkańcami podobszaru Książ Wielkopolski. Podobszar Chrzastowo posiadał 475 mieszkańców, a Włóściejewki 228 mieszkańców.

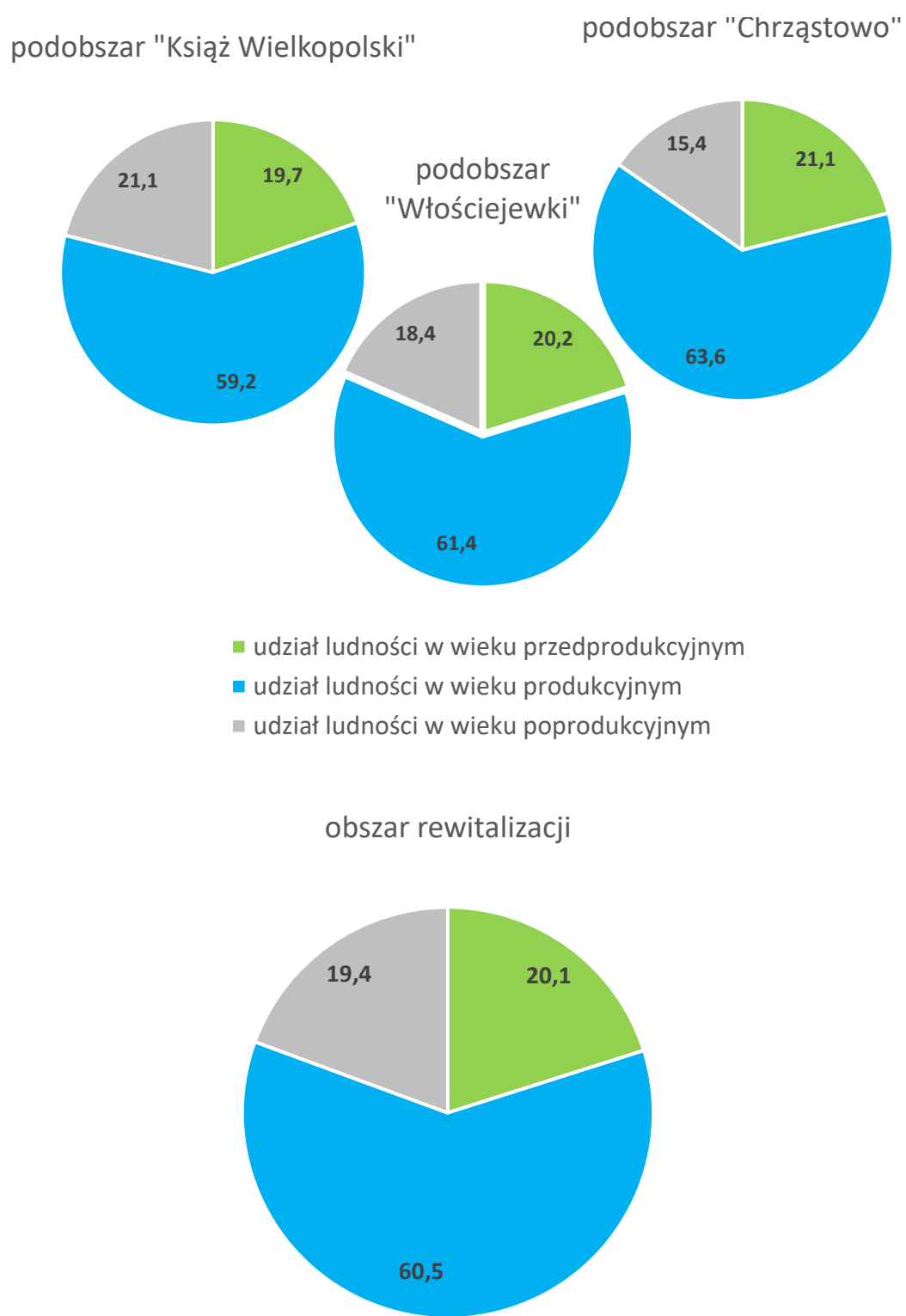
Analizując udział poszczególnych grup wiekowych wśród populacji obszaru rewitalizacji, można zauważyć, że zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 61,4%, dalej dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym – 20,1% oraz osoby w wieku poprodukcyjnym – 19,4%. W rozbiciu na podobszary najkorzystniejszą strukturę ludności posiada podobszar Chrzastowo (21,1% osób w wieku przedprodukcyjnym, 63,6% osób w wieku produkcyjnym i 15,4% osób w wieku poprodukcyjnym), a najmniej korzystną strukturę ludności posiada podobszar Książ Wielkopolski (19,7% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,2% osób w wieku produkcyjnym i 21,1% osób w wieku poprodukcyjnym).

W obszarze kapitału społecznego uwagę należy zwrócić na:

- niekorzystną dynamikę zmian liczby mieszkańców (depopulacja) w jednostkach „Książ Wielkopolski-centrum” (96,1%), „Włóściejewki” (85,7%) i „Radoszkowo Drugie” (93,1%),
- wysoki udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym w jednostce analitycznej „Książ Wielkopolski-centrum” (37%).

Zachodzące zmiany struktury wiekowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, obserwowane na podstawie wartości wskaźnika dynamiki zmiany liczby mieszkańców w latach 2015-2021, implikuje konieczność podejmowania odpowiednich kroków zarówno w zakresie usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury i przestrzeni do zwiększających się potrzeb starszych mieszkańców. Z ww. danych wynika że w jednostkach obszaru rewitalizacji ubywa mieszkańców. Wyjątek stanowi podobszar „Chrzastowo” w którym zanotowano 1,5% przyrost populacji względem roku bazowego. W pozostałych jednostkach ubytek liczby mieszkańców wyniósł od 3,9% w przypadku „Książa Wielkopolskiego-centrum” do 14,3% w przypadku jednostki „Włóściejewki”. Aby przerwać negatywne trendy demograficzne, nie należy zapominać również o młodszych grupach wiekowych. Zapewnienie odpowiednich miejsc pracy, infrastruktury do spędzania czasu wolnego oraz miejsc opieki nad dziećmi, może spowodować napływ i zwiększenie udziału osób w wieku produkcyjnym. Osiedlenie się w atrakcyjnym otoczeniu może również wpłynąć na podejmowanie decyzji o założeniu rodziny, a w konsekwencji zwiększeniu udziału najmłodszej części społeczeństwa. Szczególnie atrakcyjne do zamieszkania dla młodych ludzi są obecnie miejsca, gdzie w niewielkiej odległości można zaspokoić potrzeby związane m.in.: z opieką nad dziećmi, pracą o odpowiednim wynagrodzeniu, ale również miejsca gdzie można realizować swoje pasje, rozwijać się oraz spędzać aktywnie czas.

Rycina 6 Struktura wieku ludności w podobszarach rewitalizacji i w całym obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Aktywność społeczna

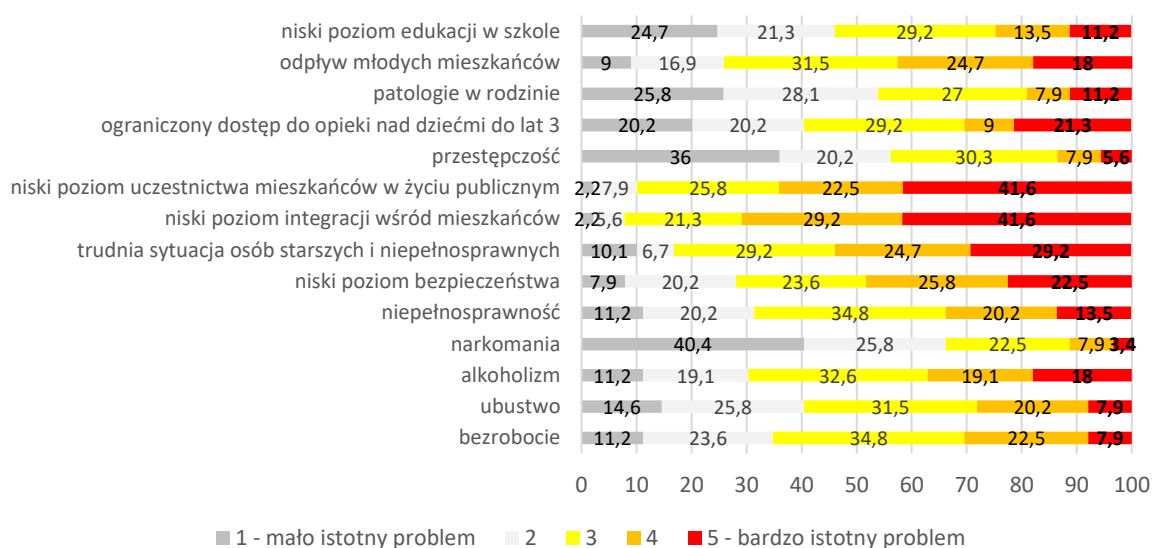
Aktywność społeczna mieszkańców przejawia się m.in. liczbą i częstotliwością inicjatyw oddolnych oraz liczbą uczestników tychże wydarzeń, ponadto z pewnością wpływa na nią także funkcjonowanie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych – atrakcyjność i jakość ich oferty dla różnego rodzaju mieszkańców. Zróżnicowanie to wynika m.in. z uwagi na wiek uczestników życia publicznego, ich zamożność, status społeczny czy najbliższe otoczenie i zainteresowania.

Aspekt aktywności społecznej dla poszczególnych jednostek analitycznych zbadano za pomocą dwóch wskaźników: liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców oraz liczby kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców.

Na uwagę zwraca brak zarówno fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz kół gospodyń wiejskich w dwóch jednostkach analitycznych „Radoszkowo Drugie” i „Włóściejewki”. Wpływa to negatywnie na wyniki dla całego obszaru rewitalizacji, które są niższe od średnich dla Gminy.

Na niski poziom aktywności społecznej wskazywali uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych. W tej części dyskusji zwracano uwagę na brak lokalnych liderów, często prezentowaną przez mieszkańców bierną postawę i apatię objawiającą się brakiem chęci zmiany, podejmowania działań na rzecz osobistego rozwoju i pozytywnego wpływania na innych. Jest to m.in. przyczyną małej liczby organizacji pozarządowych i niezadowolających statystyk w wielu omawianych w diagnozie zjawiskach. Do oceny aktywności społecznej mogą posłużyć także wyniki zorganizowanej w ramach konsultacji społecznych projektu uchwały ws. obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Łącznie ankietę wypełniło 89 osób co stanowi 1% populacji Gminy. Najwięcej respondentów wypełniło ankietę w odniesieniu do jednostki analitycznej „Chrzastowo” (57 ankiet), i „Książ Wielkopolski-centrum” (23 ankiety). Zdecydowanie mniej ankiet dotyczyło „Radoszkowa Drugiego” (6) i „Włóściejewek” (3). Zdaniem ankietowanych jako najbardziej istotne problemy w sferze społecznej wskazano niski poziom integracji wśród mieszkańców oraz niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym. W każdym przypadku udział wskazań „bardzo istotny problem” wyniósł 41,6%. Kolejne miejsca zajęły: trudna sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych (29,2% wskazań jako bardzo istotny problem), niski poziom bezpieczeństwa (22,5%). Z drugiej strony jako mało istotny problem ankietowani wskazali problem narkomanii (40,4%) i przestępczości (36%).

Rycina 7 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze społeczne

Źródło: opracowanie własne.

Bezrobocie

W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji podsumowując analizę wskaźnikową w obszarze bezrobocia wskazano że sytuacja na rynku pracy w gminie Książ Wielkopolski jest dobra. W 2021 roku stopa bezrobocia w Gminie nie przekroczyła 2% zatem zdecydowana większość mieszkańców chcących pracować, pracę posiada. Obszar bezrobocia został zbadany za pomocą czterech wskaźników: liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych, udziału osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych oraz odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Obszar rewitalizacji traktowany jako całość notuje wartości uśrednione gorsze od średnich dla całej Gminy w zakresie dwóch pierwszych wskaźników. Natomiast jeżeli chodzi o udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych sytuacja w obszarze rewitalizacji jest nieco lepsza od średniej w Gminie a odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej jest na takim samym poziomie, co wartość średnia dla całej Gminy.

Oceniając rynek pracy przez pryzmat ofert pracy pojawiających się na popularnych portalach z ogłoszeniami, zwraca uwagę uboga oferta i dominacja ogłoszeń oferujących pracę jako pracownik magazynowy, pracownik produkcji, kierowca. Większe możliwości zatrudnienia dają większe ośrodki miejskie takie jak Śrem, Środa Wielkopolska, Jarocin. Liczba ofert pracy w tych miastach przewyższa kilkunastokrotnie liczbę ofert w Gminie Książ Wielkopolski. Większa jest także różnorodność oferowanych stanowisk i poziom oferowanego wynagrodzenia.

W obszarze bezrobocia uwagę należy zwrócić na:

- znaczący udział osób długotrwale bezrobotnych w jednostkach „Włościejewki” (100%) i „Radoszkowo Drugie” (50%),
- znaczący udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych w jednostce „Chrzastowo” (40%)
- blisko dwukrotnie wyższy poziom liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w jednostce analitycznej „Radoszkowo Drugie” (3,6% wobec 2% w Gminie).

Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Problem zaspokojenia potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zbadano w oparciu o trzy wskaźniki:

- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Wyższy od średniej dla Gminy na obszarze rewitalizacji był tylko odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców. Problemy zaspokojenia potrzeb osób ze

szczególnymi potrzebami najpowszechniej występują w podobszarze Książ Wielkopolski, natomiast w najmniejszym stopniu problemy te dotyczą podobszaru Chrzęstowo.

Z uwagi na nagromadzenie osób ze specjalnymi potrzebami w podobszarze Książ Wielkopolski kluczowe jest w przyszłości zaplanowanie odpowiednich działań zapewniających kompleksowe wsparcie. Wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi opieki zdrowotnej, w szczególności opieki specjalistycznej (np. rehabilitacji) czy też usług opiekuńczych lub opieki wytchnieniowej dla rodzin osób niepełnosprawnych. Dodatkowo konieczne jest dostosowanie przestrzeni dla tych osób, gdyż w przeciwnym wypadku grozi to narażeniem na wykluczenie społeczne.

Alkoholizm

Problem uzależnienia od alkoholu zbadano za pomocą wskaźnika odsetka osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Jakkolwiek cały obszar rewitalizacji nie notuje wartości wyższych od wyników średnich dla Gminy, należy wskazać wyższą od pozostałych wartość wskaźnika w przypadku podobszaru Chrzęstowo. W 2021r. odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu wyniósł w Chrzęstowie 10% podczas gdy średnia dla Gminy wyniosła niecałe 4%.

Uzależnienie od alkoholu może być przyczyną jak i skutkiem problemów występujących w innych dziedzinach życia. Po alkohol sięgają osoby w różnym wieku. Wśród młodych obywateli często jest to spowodowane modą i presją otoczenia aby nie zostać wykluczonym z grupy znajomych. Wczesna inicjacja może być powodem problemów w nauce, trudnych relacji, a także brakiem poszanowania dla obowiązujących w społeczeństwie zasad i norm. Objawem tego często są obserwowane w przestrzeni publicznej akty wandalizmu w postaci graffiti i zniszczeń na elewacjach budynków, ogrodzeń, na wiatkach przystankowych czy obiektach małej architektury, a także pozostawiane po spożyciu puste opakowania po napojach. W późniejszym wieku nadużywanie alkoholu częściej jest już ucieczką od problemów zawodowych, rodzinnych czy osobistych.

Główne problemy w sferze społecznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej,
- starzenie się społeczeństwa, zmniejszenie się zastępowalności pokoleń na rynku pracy, zwiększenie zapotrzebowania na usługi dla osób starszych,
- wysoka przestępczość w podobszarze Książ Wielkopolski,
- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców,
- niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym,

3.3.2. Sfera gospodarcza

Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej. Sytuację gospodarczą w obszarze rewitalizacji zbadano na etapie analizy wskaźnikowej z zakresu aktywności gospodarczej. W tym celu wykorzystano wskaźniki: liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2021 roku. W przypadku wskaźników: liczby wyrejestrowanych podmiotów

gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem oraz liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2021 roku w obszarze rewitalizacji zanotowano wyniki gorsze od średniej gminnej. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Uwagę szczególnie zwraca wysoki procent liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku. O ile w przypadku „Książa Wielkopolskiego-centrum” miała miejsce równowaga podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych (w obu przypadkach udział podmiotów wyniósł 37%) o tyle dwukrotnie więcej podmiotów wyrejestrowanych zanotowano w 2021 roku w jednostce analitycznej i podobszarze „Chrzastowo”.

Jako przyczynę problemów dotyczących sfery gospodarczej uczestnicy warsztatów w Chrzastowie wskazali m.in. niedostateczne wsparcie małych przedsiębiorstw i brak wiedzy nt. potencjalnych możliwości skorzystania z dofinansowania dla prowadzonej działalności, albo na jej rozpoczęcie. Trudności w dotarciu do rzetelnych informacji oraz ich weryfikacji na konkretnym przykładzie wskazywane były jako czynnik ograniczający aktywność gospodarczą. Innym aspektem mającym wpływ na dane dotyczące liczby osób bezrobotnych jest tzw. „szara strefa”, w której ze względu m.in. na brak perspektyw na wyższe zarobki pozostaje część osób w wieku produkcyjnym.

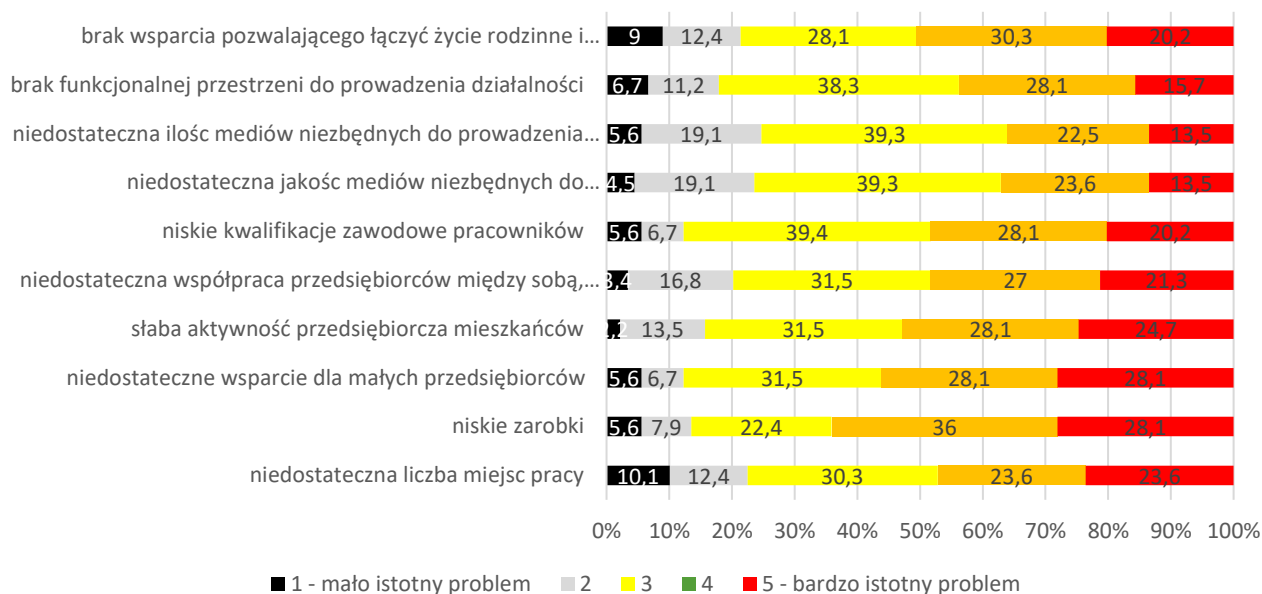
Tabela 6. Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski.

Zakres	Nazwa wskaźnika	Książ Wielkopolski		Chrzastowo	Włocławek	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
		Książ Wlkp – centrum	Radoszów Drugie				
Aktywność gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	3,33	3,6	2,65	1,43	2,75	2,49
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	1,24	1,8	0,66	0	0,9	0,71
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	37,1	50	25	0	28	23,9
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	1,24	0	50	0	12,8	0,4
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	37,1	0	50	0	21,7	16,3
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2021 roku	1	0	2	0	0,75	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Głosy uczestników warsztatów rewitalizacyjnych korespondują z wynikami ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców, które wykazały, że najistotniejszym problemem w tym obszarze są niskie zarobki (64,1% respondentów uznało powyższe zagadnienie za istotny lub bardzo istotny problem) oraz niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorców (58,2% respondentów uznało powyższe zagadnienie za istotny lub bardzo istotny problem), natomiast na trzecim umiejscowiono brak wsparcia pozwalającego łączyć życie rodzinne i zawodowe (50,5% respondentów uznało powyższe zagadnienie za istotny lub bardzo istotny problem). W najmniejszym stopniu za przyczynę stanów kryzysowych w sferze gospodarczej upatruje się w niedostatecznej jakości i ilości mediów niezbędnych do prowadzenia działalności (w obu przypadkach za istotny lub bardzo istotny problem uznało około 35% ankietowanych natomiast około 24% uznało ten aspekt jako mało istotny), oraz niedostateczną liczbę miejsc pracy (uznało tak 22,5% ankietowanych).

Rycina 8 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej

Źródło: opracowanie własne.

W 2015 roku w Gminie powołano podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Do oferty tej największej w Polsce specjalnej strefy ekonomicznej włączono blisko 50 ha terenów z obrębu geodezyjnego Radoszkowo Drugie w bliskiej odległości od Książa Wielkopolskiego w rejonie planowanego drogowego obejścia południowego Miasta. Teren ten posiada określone przeznaczenie w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zgodnie z którym możliwa jest w tym miejscu lokalizacja obiektów produkcyjnych składów i magazynów. Oferta Gminy i WSSE czeka na inwestorów, natomiast wśród aktualnie działających firm do największych pod względem zatrudnionych osób należą:

- Piekarnia – Ciastkarnia KSIAŻ, ul. Niepodległości 2 63-130 Książ Wielkopolski (przybliżona liczba pracowników – 140)
- Walczak Podłogi Drewniane, ul. Dworcowa 1, 63-130 Książ Wielkopolski (około 100 pracowników),
- Polin Sp. z o.o., ul. Nowomiejska 2, 63-130 Książ Wielkopolski (około 96 pracowników),
- Konbet Poznań Sp. z o.o. Sp. komandytowa, Konarzyce, ul. Lipowa 6, 63-130 Książ Wielkopolski (około 140 pracowników),
- Fabryka Stropów Sp. z o.o. Konarzyce, ul. Lipowa 6, 63-130 Książ Wielkopolski (około 60 pracowników).

Podczas wizji lokalnej nie zaobserwowano pustych i wystawionych na sprzedaż lub wynajem lokali użytkowych, spostrzeżenia wydają się potwierdzać również obserwacje najpopularniejszych portali zamieszczających ogłoszenia m. in. z branży nieruchomości. Wśród wyszukanych ofert dominowały oferty wynajmu mieszkań, brak natomiast było ofert wynajmu lokali użytkowych.

Główne problemy w sferze gospodarczej występujące na obszarze rewitalizacji:

- wysoki udział wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w podobszarach Chrzastowo i Książ Wielkopolski,
- niewystarczające wsparcie dla małych przedsiębiorców,
- niskie zarobki.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała problemy w obszarze środowiska w części jednostek tworzących obszar rewitalizacji („Chrzastowo”, „Radoszkowo Drugie”). W efekcie porównując uśrednione wartości wskaźników dla obszaru rewitalizacji i całej Gminy szczególna koncentracja stanów kryzysowych ma miejsce w obszarze natężenia ruchu drogowego, w którym badano liczbę stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców, oraz w obszarze jakości powietrza mierzonego poprzez liczbę indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych (dotyczy podobszaru Chrzastowo). Szczegółowe wartości wskaźników przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski

Zakres	Nazwa wskaźnika	Książ Wielkopolski		Chrzastowo	Włoszczyce	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
		Książ Wlkp – centrum	Radoszko wo Drugie				
Pokrycie azbestem	Liczba budynków, w tym mieszkalnych, pokrytych płytami azbestowocementowymi w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	2,2	14,3	21,7	31,3	17,4	32,4
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków	177,18	4,26	1535,01	1881,9	899,58	4665,1
Jakość powietrza	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	40,8	48,2	57,5	41,8	47	50,6
Natężenie ruchu drogowego	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	0,72	2,27	1,47	0	1,1	0,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Diagnoza pogłębiająca obszar rewitalizacji pozwoliła jednak wyodrębnić dodatkowe problemy w sferze środowiskowej przyczyniające się do jego degradacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, Gmina Książ Wielkopolski znajduje się w strefie wielkopolskiej (kod strefy: PL3003) – dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu.

W poniższej tabeli przedstawiono stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2021, opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Tabela 8. Stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej w 2021 roku

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

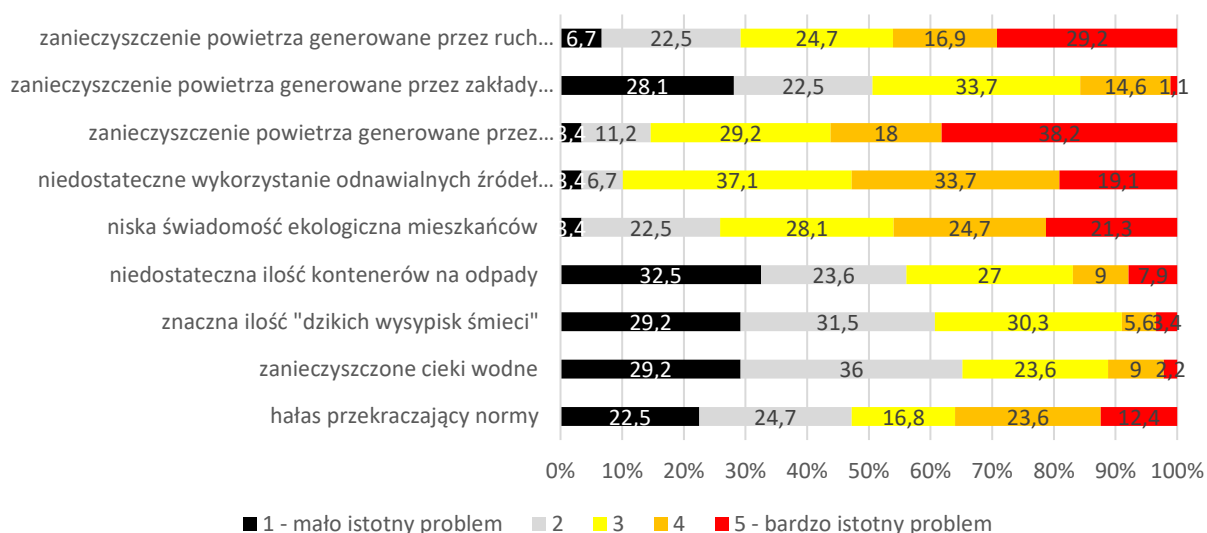
klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu.

Jak wynika z tabeli, według kryterium ochrony zdrowia, w tej strefie nie stwierdzono przekroczeń dla dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu oraz zawartego w pyłe zawieszonym arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu. Występowały natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu (klasa C).

Problem zanieczyszczeń powietrza z niskiej emisji został również podniesiony przez mieszkańców biorących udział w ankiecie dotyczącej problemów w sferze środowiskowej. Wskazali oni, iż najistotniejszym problemem w sferze środowiskowej na obszarze rewitalizacji jest zanieczyszczenie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze (bardzo istotny problem dla 38,2% badanych) oraz zanieczyszczenie powietrza generowane przez ruch samochodowy (bardzo istotny problem dla 29,2% badanych) i niska świadomość ekologiczna mieszkańców (bardzo istotny problem dla 21,3% badanych).

Rycina 9 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Głosy uczestników warsztatów rewitalizacyjnych także i tym razem były zbieżne z wynikami ankiet. Jako dowód niskiej świadomości ekologicznej wskazywano brak woli zmiany technologii ogrzewania budynków, brak segregacji odpadów a także podejrzenia o nie szczelność przydomowych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamba).

Główne problemy w sferze środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna na obszarze rewitalizacji poddana była analizie wskaźnikowej w podziale na jednostki analityczne w ujęciu dostępności infrastruktury publicznej, dostępności komunikacyjnej oraz jakości terenów publicznych. We wszystkich przypadkach, choć jeden wskaźnik dla podobszarów rewitalizacji odbiegał od średniej dla Gminy. Szczegóły przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski

Zakres	Nazwa wskaźnika	Książ Wielkopolski		Chrzęstowo	Włociszewski	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
		Książ Wlkp – centrum	Radoszko wo Drugie				
Dostępność infrastruktury publicznej	Liczba ob. infr. sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	0,41	0	0,21	0,44	0,26	0,29
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,56	0	1	2,17	0,9	1,71
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	0,09	0	0,21	0,44	0,2	0,25
	Liczba placówek oświatowych (szkół, przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,94	0	0	0	0,2	0,19
	Udział sieci wodociągowej wymagającej modernizacji/remontu/budowy/rozbudowy w stosunku do istniejącej lub oczekiwanej długości sieci	50	50	50	50	50	42
Dostępność komunikacyjna	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	0,01	0,57	0,42	0	0,25	0,52
Jakość terenów publicznych	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	0,72	1,14	0,63	0	0,6	0,27
	Liczba podmiotów działających w podsekcji 64.92.Z PKD 2007 na 100 mieszkańców	0	0	0	0	0	0,01
	Liczba podmiotów działających w podsekcji 92.00.Z PKD 2007 na 100 mieszkańców	0,09	0	0	0	0,02	0,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Pod względem dostępności infrastruktury publicznej jednostki obszaru rewitalizacji najmniej korzystnie wypadły w zakresie dostępności do ogólnodostępnych placów zabaw. Na terenie jednostki analitycznej „Radoszkowo Drugie” nie mam ani jednego tego typu obiektu, a w liczącym blisko 500 mieszkańców Chrzastowie zlokalizowany jest tylko jeden ogólnodostępny plac zabaw (z wyłączeniem placu przy budynku szkoły). Jeden plac zabaw jest także w jednostce „Włóściejewki” jednak liczącą znacznie mniej mieszkańców (228 na koniec 2021 r.) oraz na terenie „Książa Wielkopolskiego-centrum” (ponad 1000 mieszkańców).

Kolejnym aspektem poddanym analizie wskaźnikowej była dostępność infrastruktury publicznej w postaci liczby infrastruktury sportowej przypadającej na 100 mieszkańców. Wartości dla powyższego wskaźnika prezentowały się gorzej od średniej gminnej w dwóch jednostkach analitycznych – „Radoszkowo Drugie” i „Chrzastowo”. W Chrzastowie zlokalizowany jest tylko jeden taki obiekt, na urządzonej gminnej działce nr 91/8 znajduje się plac zabaw, boisko do gry w siatkówkę i piłkę nożną, natomiast w Radoszkowie Drugim brak jest obiektów w omawianej kategorii. Lepiej sytuacja przedstawia się na terenie jednostki „Książ Wielkopolski-centrum” w granicach której znajduje się poza placem zabaw także boisko do gry w piłkę nożną użytkowane przez Pogoń Książ Wielkopolski.

W zakresie liczby centrów aktywności mieszkańców wartość dla obszaru rewitalizacji również jest niższa od średniej dla Gminy. Wynik zaniża jednostka „Radoszkowo Drugie” gdzie brak jest takiej placówki oraz „Książ Wielkopolski-centrum” (0,09 na 100 mieszkańców), co jest efektem dużej liczby osób zamieszkujących jednostkę. W konsekwencji przy tej samej liczbie obiektów jak np. w jednostce „Włóściejewki” daje zdecydowanie niższą wartość wskaźnika. Gorsza sytuacja w obszarze rewitalizacji ma miejsce także w obszarze stanu technicznego sieci wodociągowej. We wszystkich miejscowościach leżących w obszarze rewitalizacji połowa sieci wymaga modernizacji/remontu/budowy/rozbudowy w stosunku do istniejącej lub oczekiwanej długości sieci. Wartość tego wskaźnika dla Gminy wynosi 42%.

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przeanalizowano również na podstawie dostępności komunikacyjnej mierzonej za pomocą wskaźnika liczby czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców. Średnio cały obszar rewitalizacji wypadł gorzej od średniej dla Gminy, wyjątek w tym zakresie stanowi jednostka analityczna „Radoszkowo Drugie” na terenie której jest jeden czynny przystanek. Podobnie jak w Książu Wielkopolskim jednak kolejny raz liczba ludności w danej jednostce wpływa na wartości wskaźnika.

Ostatnim obszarem badanym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej była jakość terenów publicznych. Ocenę dokonano na podstawie wyników trzech wskaźników: liczby punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców, liczby podmiotów działających w podsekcji 64.92.Z PKD 2007 na 100 mieszkańców oraz liczby podmiotów działających w podsekcji 92.00.Z PKD 2007 na 100 mieszkańców. Pierwsza z podsekcji informuje o działalności instytucji udzielających kredytów konsumpcyjnych nieobjętych pośrednictwem pieniężnym i poza systemem bankowym, a także udzielających pożyczek pod zastaw (lombardy). Druga podsekcja informuje natomiast o występowaniu podmiotów gospodarczych podejmujących działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych. Na obszarze rewitalizacji tj. w Książu Wielkopolskim-centrum działa jeden taki podmiot. Tylko w zakresie wyników o dostępności punktów sprzedaży alkoholu obszar rewitalizacji posiada dwukrotnie wyższą od Gminy średnią wartość wskaźnika. Wysoka wartość omawianego wskaźnika jest interpretowana negatywnie (destymulanta). Poza Włóściejewkami gdzie nie znajduje się ani jeden punkt sprzedaży alkoholu. W pozostałych jednostkach dostępność tego rodzaju punktów jest ponad dwukrotnie wyższa od średniej w Gminie (najwyższy wskaźnik liczby punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców odnotowano w jednostce „Radoszkowo Drugie” 1,14/100 mieszkańców).

Na podobszarze rewitalizacji Książ Wielkopolski zlokalizowanych jest część najważniejszych instytucji publicznych pełniących funkcje administracyjne, kulturalno-oświatowe czy bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie. W granicach podobszaru mieści się bowiem Urząd Miejski, Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów, Posterunek Policji, Ośrodek Pomocy Społecznej, Publiczne Przedszkole „Bajkowy Świat”, a także kościół parafialny pw. Św. Antoniego Padewskiego i kościół parafialny pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej i Św. Mikołaja.

Jednocześnie w granicach podobszaru Książ Wielkopolski znajduje się najważniejsza przestrzeń publiczna nie tylko Miasta ale i całej Gminy – miejski rynek. Warto również podkreślić, że w otoczeniu podobszaru znajduje się Centrum Kultury Książ Wielkopolski i Ochotnicza Straż Pożarna.

Rycina 10 Rynek miejski w Książu Wielkopolskim

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 4.04.2023 r.

Budynek dawnego dworca kolejowego w Książu Wielkopolskim położony jest w południowej części Podobszaru, w miejscowości Radoszkowo Drugie. Jest to budynek trzykondygnacyjny częściowo użytkowany jako mieszkania komunalne. Zwraca uwagę zły stan techniczny i jego najbliższego otoczenia. Wizja lokalna umożliwiła zidentyfikowanie szeregu problemów obecnego stanu budynku. Były to m.in. zbite szyby w oknach, zalegające odpady w sąsiedztwie budynku oraz zarastanie otoczenia. Ponadto w, jak i przed budynkiem obecne są bariery architektoniczne uniemożliwiające swobodne korzystanie z niego osobom ze szczególnymi potrzebami. Z uwagi na budynek w stanie degradacji, cała przestrzeń staje się mniej atrakcyjna, dawne miejsce tętniące życiem obecnie odstrasza, a tym samym wpływa na estetykę przestrzeni oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji. W podobnym stanie znajdują się pozostałe budynki zespołu dworca PKP. Poza opisanym budynkiem dworca kompleks tworzą dwa budynki mieszkalne pracowników kolei, budynek gospodarczy i wieża ciśnień. Powstanie kompleksu datuje się na początek XX wieku. Po zawieszeniu połączeń kolejowych w 1996 r. i podjęciu decyzji o likwidacji linii kolejowej, kompleks niszczeje.

Rycina 11 Budynek dawnego dworca kolejowego Książ Wielkopolski

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 4.04.2023 r.

W podobszarze Chrzastowo za ważne przestrzenie należy wskazać Dwór Chrzastowo, w którym działa Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka. Jest to najważniejsza we wsi placówka działająca na rzecz lokalnej społeczności. Szkoła systematycznie notuje wzrost liczby uczniów, do której poza Chrzastowem uczęszczają także dzieci z innych okolicznych miejscowości. Dwór wymaga natomiast remontu i modernizacji. Adaptacji i prac konserwatorskich wymaga także otaczający dwór park. Poprawy bezpieczeństwa wymaga także droga dzieci do szkoły. Chrzastowo przecina droga wojewódzka nr 436, która jest także główną osią komunikacyjną miejscowości. Aktualna organizacja ruchu kołowego i pieszych w kontekście rosnącego natężenia ruchu na tej trasie skłania ku podjęciu działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa. W miejscowości znajduje się także wspomniany już teren rekreacyjny z placem zabaw i boiskiem do gry w siatkówkę i piłkę nożną. Brak natomiast obiektu stanowiącego własność Gminy pełniącego funkcję świetlicy wiejskiej lub innej instytucji integrującej mieszkańców tej miejscowości. Poza tym mieszkańców Chrzastowa dotyczą problemy ubóstwa objawiającego się dużym udziałem uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, a także faktem, że część uczniów objętych jest programem stypendiów socjalnych. Podobszar wyróżnia się negatywnie na tle Gminy również w zakresie wysokiego udziału osób dotkniętych problemami alkoholizmu a także liczby osób objętych procedurą „niebieskiej karty”. Obraz stanów kryzysowych w jednostce uzupełnia duża liczba podmiotów gospodarczych, które w roku 2021 zostały wyrejestrowane w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem (50%). W sferze środowiskowej natomiast zwraca uwagę wysoka liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców.

Rycina 12 Dwór w Chrząstowie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 4.04.2023 r.

W granicach podobszaru Włościejewki, podobnie jak w podobszarze Chrząstowo, jedyną przestrzenią umożliwiającą integrację mieszkańców niezależnie od warunków atmosferycznych jest budynek dawnej szkoły, w której obecnie działa świetlica wiejska. Jedyną natomiast przestrzenią rekreacyjną w zasobie gminnym jest boisko do piłki nożnej zlokalizowane w sąsiedztwie szkoły. Boisko to nie posiada jednak żadnej towarzyszącej infrastruktury. Brakuje obiektu kubaturowego stanowiącego zaplecze sportowe i socjalne (szatnie, toalety).

Rycina 13 Budynek dawnej szkoły we Włościejewkach

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 4.04.2023 r.

Boisko sportowe w miejscowości Włoskiejewki, zlokalizowane w podobszarze Włoskiejewki w jego centralnej części. Jest to pełnowymiarowe boisko do gry w piłkę nożną bez jakiegokolwiek dodatkowej infrastruktury np. ławek trenerskich, oświetlenia, trybuny dla kibiców czy budynku szatni. Niestety aktualny stan techniczny znacząco wpływa na komfort i bezpieczeństwo zarówno osób uprawiających sport, jak i kibiców, osób towarzyszących. Obserwuje się na nim również zły stan nawierzchni boiska. Ponadto obiekt nie jest dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami.

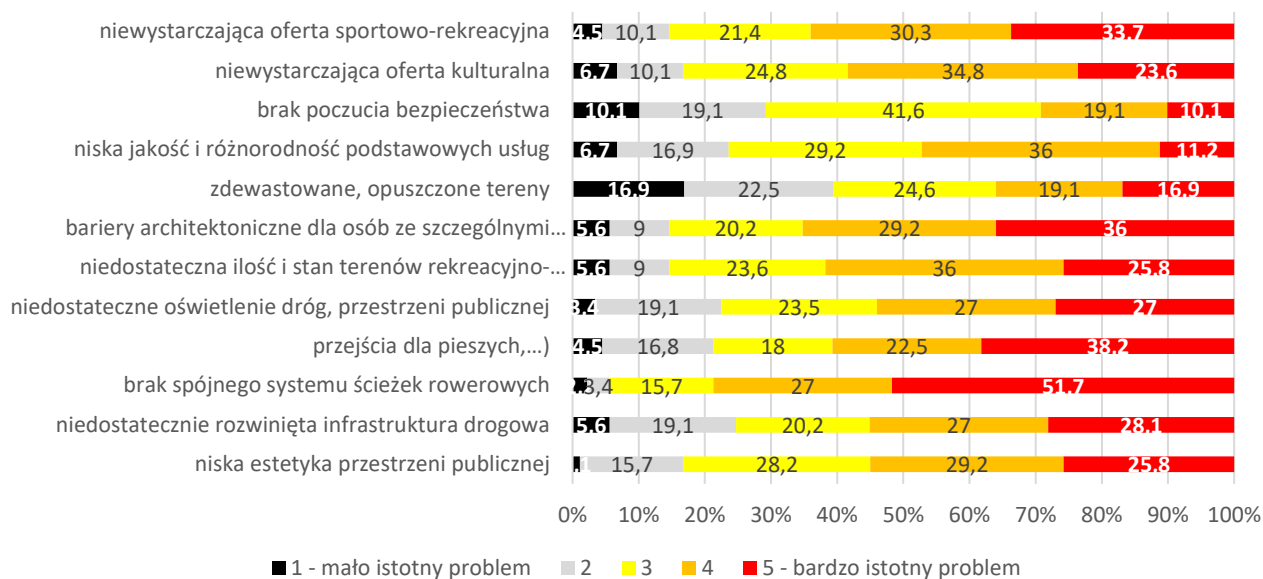
Rycina 14 Boisko we Włoskiejewkach

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 4.04.2023 r.

Ponadto wyniki badań ankietowych odnoszących się do obszaru rewitalizacji wykazały, że mieszkańcy za najbardziej istotne problemy w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej uważają: brak spójnego systemu ścieżek rowerowych (blisko 52% odpowiedzi wskazujących że jest to bardzo istotny problem), niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym (przejścia dla pieszych, skrzyżowania - ponad 38%), bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami (36%), niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna (33,7%). Podobnych wskazań udzielili uczestnicy warsztatów zorganizowanych 4 kwietnia 2023 r. w murach Niepublicznej Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka. Do braku ścieżek rowerowych, barier architektonicznych, braku w oznakowaniu przejść dla pieszych w pobliżu szkół, dodano także zbyt dużą liczbę reklam oraz niewystarczającą liczbę mieszkań socjalnych i komunalnych. Spostrzeżenia z przeprowadzonej wizji lokalnej również prowadzą do wniosków potrzeby podniesienia bezpieczeństwa pieszych (w dużej części dzieci chodzących do szkoły), zniesienia barier architektonicznych przy budynkach pełniących ważne funkcje publiczne (Szkoła Podstawowa w Chrzastowie, dawna szkoła we Włoskiejewkach).

Rycina 15 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujące na obszarze rewitalizacji:

- Mała liczba ogólnodostępnych placów zabaw,
- Niska jakość istniejących przestrzeni publicznych,
- Brak ścieżek rowerowych,
- Niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym (przejścia dla pieszych, skrzyżowania),
- Bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

3.3.5. Sfera techniczna

Problemy w sferze technicznej występujące w obszarze rewitalizacji są ściśle powiązane z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Analiza wskaźnikowa skupiająca się na stanie technicznym przestrzeni publicznej wykazała, że w podobszarach Włociszewki i Książ Wielkopolski wszystkie lub znaczna część obiektów komunalnych wymaga remontów. Podobna sytuacja jest pod względem konieczności termomodernizacji obiektów komunalnych oraz dostosowania ich do osób ze szczególnymi potrzebami. Najwięcej obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym występuje w jednostce analitycznej „Radoszkowo Drugie” stanowiącej część podobszaru Książ Wielkopolski. Jest to m. in. wcześniej opisany kompleks dworca kolejowego.

Tabela 10. Porównanie wskaźników dla sfery technicznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski

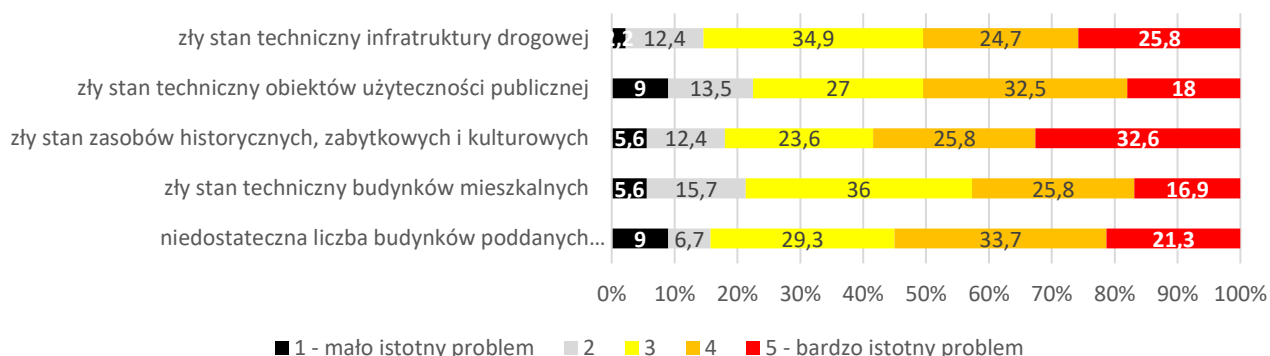
Zakres	Nazwa wskaźnika	Książ Wielkopolski		Chrzęstowo	Włoszczewki	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
		Książ Wlkp – centrum	Radoszko wo Drugie				
Stan techniczny przestrzeni publicznej	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	3,3	3,6	0,8	3	2,7	1,2
	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	79	0	0	100	44,7	35,6
	Liczba obiektów przestrzeni publicznej (place zabaw, skwery, zieleńce, place, inne ogólnodostępne przestrzenie publiczne) w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	0,29	0	0,21	0,44	0,2	0,31
	Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych	9,4	80	19,2	17,1	31,4	23,3
Efektywność energetyczna	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	79	0	0	100	44,7	35,6
Zapewnienie dostępności	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	100	0	0	100	50	40,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Obiekty i przestrzenie ważne dla lokalnej społeczności w podziale na poszczególne podobszary opisane zostały w podrozdziale traktującym o sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Wyniki badań ankietowych wykazały, że największym problemem w całym obszarze rewitalizacji w sferze technicznej jest zły stan zasobów historycznych i kulturowych (ponad 58% ankietowanych nadało tej odpowiedzi status istotnego lub bardzo istotnego problemu), drugim w kolejności była niedostateczna liczba budynków poddanych termomodernizacji (55% ankietowanych wskazało go jako istotny lub bardzo istotny problem).

Rycina 16 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona wizja lokalna potwierdza skalę potrzeb w zakresie podniesienia stanu technicznego wielu budynków. Niszczące obiekty pogarszają odbiór przestrzeni publicznej i wizerunek miejsca w którym się znajdują. Stan techniczny budynków jest zewnętrznym objawem problemów mających swoje źródło w kwestii zarządzania i finansowania nieruchomości. Czasami, tak jak w przypadku zabudowań kompleksu dworca kolejowego Książ Wielkopolski nakłada się na to problem utraty pierwotnej funkcji i trudnościami w przystosowaniu do zmieniających się warunków gospodarczych, funkcjonalnych. Stan techniczny i co za tym idzie wizualny budynków wpływa także na sferę społeczną.

Rycina 17 Stan techniczny wybranych budynków z obszaru rewitalizacji (budynek mieszkalny pracowników kolei w zespole dworca PKP w Radoszkowie Drugim, kolejowa wieża ciśnień w zespole dworca PKP w Radoszkowie Drugim, prywatny budynek mieszkalny u zbiegu ulic Wolności i Stacha Wichury w Książu Wielkopolskim, budynek dawnej pastorkówki przy ulicy Floriana Dąbrowskiego w Książu Wielkopolskim, fragment zabudowań dawnego folwarku od strony ulicy Radoszkowskiej w Książu Wielkopolskim)

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 4.04.2023 r.

Główne problemy w sferze technicznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- duża liczba obiektów komunalnych w złym stanie technicznym wymagającym remontów lub modernizacji,
- niszczące obiekty zabytkowe stanowiące wysoką wartość historyczną i kulturową obszaru,
- niedostosowanie obiektów komunalnych do standardów dostępności.

3.4. Lokalne potencjały obszaru

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występujące wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Książ Wielkopolski działa wiele instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych, które wspierają rozwój lokalnej społeczności, poszerzają dostęp do kultury, rozrywki, aktywnych form spędzania czasu oraz wspierają osoby potrzebujące, znajdujące się w równej sytuacji życiowej. W Książu Wielkopolskim funkcjonują następujące jednostki, stanowiące duży potencjał dla możliwości rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Książu Wielkopolskim - siedziba ośrodka mieści się przy ul. Stacha Wichury 11a w budynku Urzędu Miejskiego. Jednostka realizuje zadania własne i zlecone Gminie z zakresu pomocy społecznej. Działalność Ośrodka wspiera osoby i rodziny w działaniach zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie do usamodzielnienia i umożliwienie funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wśród świadczeń pomocy społecznej wyróżnia się świadczenia pieniężne (np. zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne) oraz świadczenia niepieniężne (np. praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, usługi opiekuńcze).

Centrum Kultury Książ Wielkopolski – siedziba placówki mieści się w Książu Wielkopolskim przy ulicy Zakrzewskiej 15. Pomimo iż obiekt znajduje się poza obszarem rewitalizacji to jego obecność w gronie lokalnych potencjałów obszaru jest w pełni uzasadniona. Centrum Kultury swoją działalnością oddziałuje na teren całej

Gminy i wszystkich jej mieszkańców. Celem, jaki stawia sobie zespół Centrum Kultury, jest zaspokajanie różnorodnych potrzeb kulturalnych odbiorców oraz rozwój ich indywidualnych kompetencji i wrażliwości. Placówka jest otwarta na współpracę z najbliższym otoczeniem i inicjatywy sprzyjające budowaniu więzi społecznych. Pod skrzydłami CK Książ Wielkopolski funkcjonują następujące sekcje:

- Brydź sportowy- jedna z najdłużej działających sekcji. Brydź to gra logiczna, karciana stanowiąca znakomity trening umysłu człowieka,
- Chór Consensus – to chór amatorski, wykonujący utwory gospel, religijne, patriotyczne i rozrywkowe. Artystycznie ubogaca gminne i sołeckie uroczystości,
- Fitness – to grupa damska, która pod okiem wykwalifikowanej instruktorki ćwiczy w celu utrzymania dobrego samopoczucia i sprawności fizycznej,
- Fizjoterapia dla seniora – ćwiczenia odbywają się w małych grupach pod okiem wykwalifikowanego fizjoterapeuty. Dzięki regularnej rehabilitacji ruchowej można rozwijać kondycję fizyczną, korygować nieprawidłową postawę ciała, polepszyć kondycję psychiczną,
- Florystyka – jedna z nowszych sekcji, w której rozwijać można swoje zamiłowanie do kwiatów, układania bukietów, kwiatowych ozdób,
- Grajki-Śpiewajki – zajęcia wokalne dla dzieci. Na zajęciach uczestnicy doskonalą umiejętności śpiewu poprzez różnorodne ćwiczenia z zakresu emisji głosu, uczą się rozmaitych utworów z literatury dziecięcej i ludowej, ilustrują ruchem śpiewane piosenki, wykonują ćwiczenia metodyczne, rytmiczne kształcące słuch, w tym słuch harmoniczny poprzez próby śpiewu w dwugłosie, zapoznają się z notacją muzyczną,
- Grupa rekonstrukcyjna „Kosynierzy z Książa” – grupa powstała w 2014 roku. Jej członkowie prezentują uczestnikom wydarzeń historycznych i patriotycznych kopie ubiorów oraz wyposażenia kosynierów broniących Książa przed wojskiem pruskim w 1848 r. Grupa pełni warty honorowe w miejscach pamięci oraz w kościołach podczas obchodów rocznic związanych z Wiosną Ludów 1848 r., Świętem Niepodległości i tragicznymi wydarzeniami z października 1939 r.,
- Hip Hop – na zajęciach uczestnicy mogą rozwijać sprawność ruchową i nauczyć się krótkich kombinacji tanecznych a także mogą doskonalić różnorodne formy taneczne i poznać oryginalne choreografie,
- Joga – zajęcia dla ciała, duszy i umysłu, które pomagają zredukować stres i poprawić kondycję fizyczną,
- Klub Robótek Ręcznych – zyskująca coraz większą popularność sekcja dla amatorów prac na drutach, szydełku i z użyciem igły,
- Kurs rysunku, malarstwa i kreatywności – dla osób uzdolnionych manualnie lub/i chcących nauczyć się technik rysunku i malowania,
- Mażoretki – to grupa taneczna, żeńska, która towarzyszy podczas występów Orkiestrze Dętej w Książu Wielkopolskim,
- Nauka gry na instrumentach dętych – indywidualne zajęcia dla przyszłych i obecnych członków orkiestry dętej,
- Nauka języka angielskiego metoda Helen Doron – nauka dla najmłodszych członków książkiej społeczności,
- Ognisko Muzyczne – to mini szkoła muzyczna kształcąca dzieci i młodzież w zakresie gry na gitarze, instrumentach klawiszowych, akordeonie, ukulele oraz śpiewu,
- Orkiestra Dęta – skupia młodzież i osoby dorosłe. Zapewnia oprawę muzyczną podczas wielu uroczystości nie tylko w Gminie Książ Wielkopolski,
- Przedprzedszkole – zajęcia dla opiekunów z dziećmi w wieku 1,5 – 3,5 lat,
- Rytmika – zajęcia doskonalące u dzieci koordynację ruchową poprzez ćwiczenia fizyczne w połączeniu z bodźcami dźwiękowymi. Poprawiają pamięć wzrokową i słuchową, koordynację ruchową oraz przygotowują przedszkolaków do przyszłych występów publicznych,
- Salsa dla kobiet – zajęcia taneczne z elementami salsy, bachata, latino i samby.

Biblioteka Publiczna – od 2000 roku jest częścią Centrum Kultury Książ Wielkopolski i mieści się w tym samym budynku co Urząd Miejski. Jest jedyną publiczną placówką biblioteczną w Gminie dlatego obsługuje 4,6 tysiąca czytelników. W skali roku w bibliotece wypożyczanych jest około 14 tysięcy egzemplarzy książek.

Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów w Książu Wlkp., mieszcząca się przy ul. Stacha Wichury 27 (podobszar Książ Wielkopolski), jest jedną z dwóch placówek oświatowych świadczących nauczanie na poziomie podstawowym na obszarze rewitalizacji. Jako placówka oświatowa odpowiadająca za nauczanie dzieci z obszaru rewitalizacji, ma ona znaczący wpływ na poziom nauczania, w tym na zakres nabywanej wiedzy oraz kształtowanie umysłów młodych mieszkańców sporej części Gminy. Działaniami opartymi o lokalną infrastrukturę oraz za pomocą nawiązywania współpracy z różnymi podmiotami stanowi duży potencjał rozwojowy dla obszaru.

Publiczne Przedszkole „Bajkowy Świat”, zlokalizowane przy ul. Ogrodowej 1a w Książu Wielkopolskim (w podobszarze Książ Wielkopolski), jest jedyną jednostką budżetową Gminy świadczącą opiekę przedszkolną. Celem funkcjonowania przedszkola jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka w procesie opieki, wychowania i nauczania – uczenia się. W efekcie takiego wsparcia dziecko powinno osiągnąć gotowość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji. Przedszkole pełni także funkcję doradczą i wspierającą działania wychowawcze wobec rodziców (opiekunów prawnych) oraz umożliwiania dzieciom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa oraz zasad promocji i ochrony zdrowia. W przedszkolu udzielana jest także pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci.

Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. im. ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka w Chrzęstowie. Jest to najważniejsza we wsi Chrzęstowo placówka działająca na rzecz lokalnej społeczności. Szkoła systematycznie notuje wzrost liczby uczniów, do której poza Chrzęstowem uczęszczają także uczniowie z innych okolicznych miejscowości. Szkoła mieści się w zabytkowym dworze z początku XX wieku, który otoczony jest zabytkowym parkiem (krajobrazowym). Potencjałem w tym przypadku jest nie tylko działająca prężnie instytucja, ale także obiekt, w którym się ona znajduje i wspomniany park.

Dużym potencjałem w sferze społecznej, poza działaniami ww. jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych w postaci sołectw, jest **aktywność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych** funkcjonujących na terenie Gminy. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury, oświaty, rekreacji i edukacji historycznej. Głównymi zadaniami organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadanie te realizowane są za pomocą akcji tematycznych, spotkań edukacyjnych, warsztatów zajęciowych i treningów, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Wśród stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na obszarze rewitalizacji można wymienić na terenie podobszaru Książ Wielkopolski m.in.: Uniwersytet Entuzjastów Świata, Klub Sportowy „Pogoń Książ Wielkopolski”, Stowarzyszenie Nasza Gmina, Bractwo Kurkowe im. Bohaterów Wiosny Ludów w Książu Wielkopolskim, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Pogodni”. Natomiast na terenie podobszaru Chrzęstowo aktywnie działa Stowarzyszenie na rzecz Szkoły w Chrzęstowie oraz dóbr wsi Chrzęstowo, Łęzek i okolice. Poprzez działalność stowarzyszeń mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich pasji, poszerzania horyzontów, wzięcia udziału w nietypowych wydarzeniach, spotkaniach z wyjątkowymi osobami. Poprzez członków stowarzyszenia wiele inicjatyw ma szansę dotrzeć do większej liczby mieszkańców i zyskać większe poparcie społeczne np. przy okazji wyborów inicjatyw do budżetu obywatelskiego. To także sprzyjające środowisko do kształtowania postaw obywatelskich i wychowywaniu lokalnych liderów.

Gmina Książ Wielkopolski kładzie również duży nacisk na kultywowanie lokalnej tradycji, a także postaci i wydarzeń historycznych. Co roku państwowe i lokalne rocznicowe uroczystości są obchodzone w unikalny sposób i przyciągają wielu uczestników (inscenizacje bitwy o Książ, rocznica Powstania Wielkopolskiego, założenie miasta, święto samorządu, odzyskanie niepodległości). Z Sebastianowa pochodzi abp. Antoni Baraniak, który został

upamiętniony w kilku miejscach w Gminie, a na ważne wydarzenia jubileuszowe z nim związane przygotowywane są okolicznościowe pamiątki. Znajdują się tu również 4 murale - 2 upamiętniające bitwy o Książ: z czasów Wiosny Ludów i 100-lecie Powstania Wielkopolskiego, jeden mural nawiązujący do historii Książa Wielkopolskiego i regionu oraz jeden mural na 50 lecie nadania imienia Szkole Podstawowej w Książu Wielkopolskim

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji istnieją przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców, wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych, a także aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych, jednak obecnie nie są w pełni wykorzystywane. Wśród takich miejsc można wyróżnić:

Rynek miejski w Książu Wielkopolski – stanowi punkt centralny miasta oraz ma istotne znaczenie dla tworzenia tożsamości lokalnej. Powinien, wraz z jego najbliższym sąsiedztwem, stanowić przestrzeń reprezentatywną. Wokół Rynku znajdują się piętrowe obiekty przeważnie z przełomu XIX i XX wieku, w większości zadbane. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji wykazała jednak znaczną degradację przestrzeni w sąsiedztwie rynku w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które oddziałują również na sferę społeczną i gospodarczą samego rynku.

Świetlica wiejska w budynku dawnej szkoły we Włosiejewkach – położona w centrum miejscowości i w pobliżu głównej drogi dojazdowej. Dla tej małej miejscowości jest to jedyne miejsce spotkań. Przy obiekcie zlokalizowany jest plac zabaw.

Boisko do gry w piłkę nożną we Włosiejewkach – położone w sąsiedztwie dawnej szkoły stanowi atrakcyjny teren do rekreacji na świeżym powietrzu. Jego stan techniczny (stan murawy, bramek, ogrodzenia) nie pozwalają na komfortowe a nawet bezpieczne korzystanie. Potencjałem obiektu z pewnością jest lokalizacja oraz duża powierzchnia terenu.

Kompleks dworca kolejowego „Książ Wielkopolski” – położony z dala od miasta kompleks zabudowań dworca kolejowego niegdyś pełnił ważną rolę komunikacyjną dla miasta i najbliższych okolic. Współcześnie, jeśli mówić o kompleksie w kategoriach potencjału należy wskazać na aspekt walorów architektonicznych, wartości historyczne, wizerunkowe a także możliwości adaptacji obiektów do nowych funkcji. Doświadczenia wielu samorządów pokazują, że takie obiekty można przywrócić do życia.

Gmina Książ Wielkopolski posiada również możliwe do wykorzystania potencjały w zakresie gospodarki i ochrony środowiska. Na terenie Gminy **funkcjonuje kilka dużych przedsiębiorstw** będących miejscem pracy dla wielu mieszkańców. Listę największych przedsiębiorstw otwierają: Piekarnia – Ciastkarnia KSIĄŻ (około 140 pracowników), Walczak Podłogi drewniane (około 100 pracowników), Polin Sp. z o.o. (około 96 pracowników). Ważnym potencjałem w obszarze gospodarczym jest utworzenie terenów inwestycyjnych pomiędzy miastem Książ Wielkopolski a nieczynną linią kolejową i kompleksem dworca PKP i włączenie ich do zasobów **Wąbrzyskiej Specjalnej Strefy Inwestycyjnej**. Dzięki temu Gmina zyskała partnera gospodarczego i możliwość dotarcia z ofertą nieruchomości do szerszego grona potencjalnych inwestorów. W zakresie ochrony środowiska jako potencjał wskazać należy dofinansowania świadczone przez Gminę na potrzeby utylizacji wyrobów zawierających azbest.

3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji potwierdza zasadność jego wyznaczenia. Na obszarze tym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych, które znacząco hamują rozwój obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy. Obszar rewitalizacji składa się z trzech podobszarów, z których jeden stanowi część Miasta Książ Wielkopolski, które odgrywa istotne znaczenie pod względem usługowym, rekreacyjnym, reprezentacyjnym i kulturowym dla wszystkich podobszarów. Na wyznaczonym obszarze zidentyfikowano w szczególności: wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, starzenie się społeczeństwa, wysoką przestępczość, niski poziom integracji mieszkańców oraz ich uczestnictwa w życiu publicznym, niską aktywność lokalnych przedsiębiorstw, niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, niedostateczną liczbę miejsc o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, wypoczynkowych lub ich stan techniczny, w tym niedostateczne wykorzystanie istniejących przestrzeni do pełnienia takich funkcji, niedostateczną dostępność przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, brak spójnego systemu ścieżek rowerowych, niewystarczająca oferta handlową i gastronomiczną w obszarze rynku miejskiego w Książu Wielkopolskim co sprawia że płyta rynku i przestrzeń w sąsiedztwie nie daje wielu możliwości do umówienia się na spotkanie lub wspólne zakupy. Wizja lokalna również potwierdziła te wnioski i dodać można, że w odbiorze obserwatora jest to przestrzeń zadbanej, ale bardziej symbolicznej, upamiętniającej bolesne wydarzenia z przeszłości i komunikacyjnej dla pieszych obierających najkrótszą drogę z jednej części miasta do drugiej. Pilną potrzebą rewitalizacyjną jest także duża liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym wymagającym remontów lub modernizacji, częściowe lub całkowite niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do standardów dostępności i co się z tym wiąże dobrej jakości obsługi interesantów.

Potrzeba rewitalizacji wynika z nagromadzenia zjawisk problemowych, ale również z ich wzajemnego powiązania i oddziaływania. Problemy w sferze społecznej (np. brak integracji mieszkańców) wynikają częściowo z innych problemów (np. z niedostatecznej liczby miejsc spędzania czasu wolnego oraz miejsc o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, wypoczynkowych). Problem starzejącego się społeczeństwa jest nierozdzielnie powiązany z obniżającym się poziomem aktywności i integracji społecznej, ale też zwiększa potrzeby związane z dostosowaniem przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup wiekowych.

Na obszarze rewitalizacji zaobserwowano również relatywnie dużą skalę wyrejestrowywania działalności gospodarczej co może być objawem niepokojącym świadczącym o trudnościach w adaptacji do aktualnej sytuacji gospodarczej przez lokalnych przedsiębiorców (podobszar Chrząstowo).

Na skalę problemów obszaru wpływa również zjawisko, jakim jest brak atrakcyjnie zagospodarowanych i dostępnych miejsc, w dobrym stanie technicznym mających pozytywny wpływ na chęci integracji wśród mieszkańców. Obecnie na obszarze rewitalizacji istnieją co prawda miejsca o funkcjach rekreacyjnych (Park miejski przy ulicy Strzeleckiej w Książu Wielkopolskim, boisko we Włoskiejewkach, Park przy dworze w Chrząstowie oraz gminny teren rekreacyjny na części działki nr 91/8), jednak część z nich nie jest w całości zagospodarowana i wykorzystana do pełnienia funkcji społecznych i kulturalno-sportowych na odpowiednim poziomie (Rynek, boisko we Włoskiejewkach oraz park przy dworze w Chrząstowie). Deficyt miejsc integracji lokalnej społeczności obserwuje się szczególnie w podobszarach Chrząstowo i Włoskiejewki, w których obiekty powołane do tego (Dwór w Chrząstowie- siedziba niepublicznej szkoły podstawowej i przedszkola, budynek dawnej szkoły we Włoskiejewkach) cierpią na niedostateczne zainwestowanie i dostosowanie np. poprzez zniesienie barier architektonicznych i przez to możliwości tych obiektów nie są w pełni wykorzystane.

Potencjał w postaci świadomych i aktywnych jednostek gminnych, jak i stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy, może stanowić również bazę do budowania zintegrowanej, wzajemnie wspierającej się wspólnoty społecznej oraz fundament zrozumienia, akceptacji i otwartości wobec różnorodności i odmienności. Dlatego też należy stworzyć przestrzeń rozwoju i budowania kompetencji mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów, zarówno materialnych (wolnych przestrzeni w istniejących budynkach), jak i niematerialnych (zaangażowaniu funkcjonujących organizacji pozarządowych).

Ze względu na rosnący udział osób starszych w strukturze mieszkańców, istnieje również pilna potrzeba dostosowania przestrzeni i obiektów publicznych do ich potrzeb. Wpłynie to na samodzielność takich osób, które będą mogły we własnym zakresie załatwić sprawy urzędowe czy dostać się w określone miejsce w danych miejscowościach. Poskutkuje to również większym poziomem włączenia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w życie lokalnej społeczności.

Z kolei w związku z generowanym zanieczyszczeniem powietrza na obszarze rewitalizacji należy brać również pod uwagę potrzeby termomodernizacyjne budynków oraz zwiększenie stopnia wykorzystywania alternatywnych źródeł energii przez mieszkańców, przedsiębiorców oraz instytucje publiczne.

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2033 roku brzmi:

W roku 2033 w miejscowościach objętych programem rewitalizacji nastąpi wyraźna poprawa jakości życia i wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców. Zrewitalizowane obiekty i przestrzenie pełnią rolę lokalnych centrów aktywności, są wizytówkami miejscowości, z którymi identyfikuje się, i z których korzysta większość ich mieszkańców. Zrewitalizowane obiekty i przestrzenie w Księżu Wielkopolskim dają miastu prawdziwy impuls do rozwoju. Zasięgiem oddziaływania księskie przedsięwzięcia rewitalizacyjne wykraczają poza granice Miasta pobudzając i integrując jednocześnie społeczność całej Gminy.

Odbudowane i pogłębione zostały więzi społeczne, czego dowodem jest wzrost liczby oddolnych inicjatyw, frekwencji na spotkaniach, szerszego udziału w organizowanych wydarzeniach. Mieszkańcy doświadczili pierwszych pozytywnych efektów przeprowadzonych działań i to powoduje większe zaangażowanie i otwartość na kolejne inicjatywy. Pozytywne zmiany widać również w obszarze negatywnych zjawisk społecznych. Rosnąca wiara w swoją sprawczość przekłada się także na pobudzenie gospodarcze, a to w efekcie prowadzi do wzrostu dobrobytu rodzin i zmniejszaniu się problemów mających źródło w ubóstwie. Poprawiła się jakość przestrzeni publicznej, jej rozpoznawalnymi symbolami są odrestaurowane obiekty i przestrzenie wokół nich. Za sprawą inwestycji w rozbudowę ścieżek rowerowych

w podobszarach rewitalizacji Książ Wielkopolski i Chrzęstowo wzrosła popularności poruszania się rowerem i hulajnogą. Nowe ścieżki rowerowe stały się elementem integrującym przestrzeń wsi i miasta, a także miejscem zaspokajania potrzeb społecznych i kontaktu z naturą. Kompleks dworca kolejowego w Książu Wielkopolskim przyciąga uwagę mieszkańców i turystów. Z ożywienia w tym miejscu próbuje skorzystać drobny handel i gastronomia.

Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych mieszkańcy obszaru będą stanowić bardziej świadome i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie. Widoczny będzie pozytywny wpływ rewitalizacji zarówno na mieszkańców podobszarów, ale także całej społeczności gminnej, która korzysta z tętniącego życiem miasta, boiska, parku czy dawnej infrastruktury kolejowej. We wszystkich podobszarach odbywać się będą cykliczne wydarzenia kulturalne i integracyjne, które sprzyjać będą utrwalaniu i pogłębianiu społecznych więzi mieszkańców i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Przeprowadzone działania pozwolą również na zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, energooszczędności budynków i poprawę bezpieczeństwa mieszkańców wraz z estetyką przestrzeni. Rozbudowa i doposażenie terenów rekreacyjnych jakie nastąpiło w wyniku procesu rewitalizacji, przyciągać będzie mieszkańców Gminy i zachęcać będzie do uprawiania sportu. Powstałe przestrzenie będą przyjazne wszystkim mieszkańcom, również tym ze szczególnymi potrzebami. Każda grupa społeczna zyska swoją przestrzeń do rozwoju. Elementy małej architektury służyć będą wypoczynkowi oraz zwiększeniu liczby osób korzystających z terenów zielonych.

Podobszary rewitalizacji wzbogacone zostaną o nowe nasadzenia. Tętnić będą życiem również poprzez koncentrację wielu istotnych funkcji, zarówno kulturalnych, sportowych, jak również społecznych. Mieszkańcy otrzymają atrakcyjne przestrzenie, w których organizować będą spotkania ze znajomymi, dbając jednocześnie o przestrzeń publiczną i chroniąc środowisko. Ponadto organizowane szkolenia, wydarzenia i zajęcia wpłyną pozytywnie na atrakcyjność mieszkańców na rynku pracy oraz wpłyną pozytywnie na zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców.

Należy zaznaczyć, że w przypadku stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków istnieje zakaz prowadzenia wszelkich działań naruszających strukturę gruntu, a prace porządkowe prowadzone w jego obrębie wymagają uzgodnienia z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

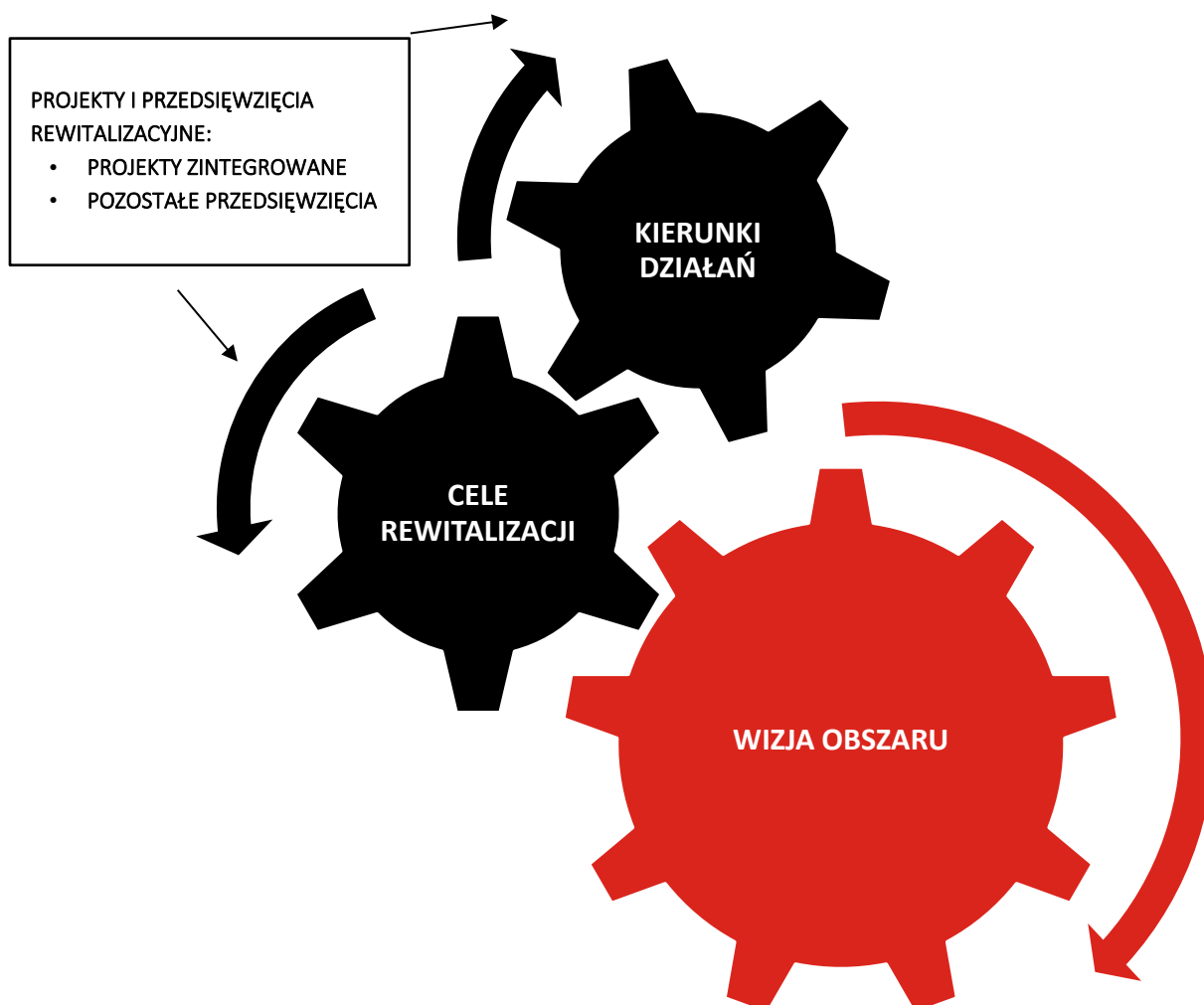
5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2033 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 7. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Rycina 18 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 11 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tabela 11. Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia	
Kierunek 1.1.	Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom
Kierunek 1.2.	Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji
Kierunek 1.3.	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców
CEL 2: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie	
Kierunek 2.1.	Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców
Kierunek 2.2.	Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów
Kierunek 2.3.	Wzrost integracji międzysąsiedzkiej i międzypokoleniowej
Kierunek 2.4.	Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców
CEL 3: Przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom społecznym	
Kierunek 3.1.	Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie
Kierunek 3.2.	Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców
Kierunek 3.3.	Zwiększanie szans edukacyjnych
Kierunek 3.4.	Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

6. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Książ Wielkopolski. W poniższej tabeli przedstawiono analizę spójności niniejszego Programu z dokumentami obowiązującymi w Gminie Książ Wielkopolski, a także wskazano w jaki sposób cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji wpływają na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tabela 12. Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców kraju przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarach: społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Jednym z kluczowych czynników wpływających na realizację tego celu jest zapewnienie skutecznie działającego państwa i instytucji służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. W SOR przedstawiono nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Podejście to opiera się na indywidualnym potencjale terytorialnym, inwestycjach, innowacjach, rozwoju, eksporcie oraz wysoko przetworzonych produktach. Fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu. W SOR wyznaczono trzy cele szczegółowe: I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna). II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie). III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL) Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznacza cztery cele szczegółowe: <u>Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.</u> <u>Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.</u> <u>Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</u> <u>Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.</u>
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS) Celem głównym SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Odnosi się on bezpośrednio do realizacji celów SOR. Cel główny SRKS 2030 jest doprecyzowany przez trzy cele szczegółowe: <u>Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.</u> <u>Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.</u> <u>Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.</u>

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,

Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

W dokumencie nakreślono wizję rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Powyższą wizję odzwierciedlają następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.

1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.

1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia.

1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.

2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.

2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie.

2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom.

2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.

3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.

3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa.

3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski.

3.3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.

4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług.

4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Model rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych stanowią podstawę wyznaczenia celów polityki przestrzennej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, realizując wymiar terytorialny polityki rozwoju, przyjmuje cel generalny Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020:

„Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”.

Dla realizacji modelu rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego określa się osiem celów polityki przestrzennej, które pozostają spójne z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020. Jest to:

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej
2. Ochrona walorów przyrodniczych
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom

Dokumenty na poziomie ponadlokalnym

Strategia rozwoju Powiatu Śremskiego do roku 2020

Misja – Powiat Śremski to przyjazne i atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i odpoczynku. Prężny rozwój społeczno-gospodarczy oparty jest na małej i średniej przedsiębiorczości oraz nowoczesnej infrastrukturze. Walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz ponadprzeciętnie rozwinięta oferta usług publicznych gwarantują wysoki poziom życia Mieszkańców.

Cel 1. Nowoczesne usługi publiczne dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego.

- 1.1. Innowacyjna edukacja,
- 1.2. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców,
- 1.3. Wyrównywanie możliwości społecznych,
- 1.4. Promocja sportu i aktywności ruchowej.

Cel 2. Infrastruktura i środowisko jako przestrzeń nowych możliwości.

- 2.1. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej,
- 2.2. Poprawa jakości infrastruktury społecznej i infrastruktury łączności,
- 2.3. Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- 2.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego.

Cel 3. Konkurencyjna gospodarka i efektywne zarządzanie rozwojem.

- 3.1. Promocja potencjału inwestycyjnego i przedsiębiorczości,
- 3.2. Przeciwdziałanie bezrobociu,
- 3.3. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej.

Cel 4. (horyzontalny) Spójność terytorialna i współpraca z gminami.

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Książ Wielkopolski 2021-2030

Cel sporządzenia strategii oraz planu rozwoju lokalnego gminy wiąże się z dostosowaniem tego dokumentu do wielu zmian, które następują zarówno w gminie, jak również w otaczającej jej rzeczywistości społeczno-gospodarczej, którą tworzy powiat śremski, województwo wielkopolskie oraz Polska. Zmiany te tworzą nowe uwarunkowania dla rozwoju lokalnego w dobie powszechnego dostępu do Internetu, wzrostu świadomości społeczności lokalnej, rosnącej presji mieszkańców na skuteczniejsze i bardziej efektywne rozwiązywanie różnych problemów, nie tylko tych związanych z bezrobociem, przestępczością, ubóstwem, wykluczeniem, ale także innych, które dotyczą przedsiębiorczości i rolnictwa, udziału społeczności lokalnej w procesie decyzyjnym oraz ogólnie rozumianej jakości życia. Realizacja zmian zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej stanowi coraz większe wyzwanie dla władz lokalnych gminy, stąd konieczność ponownego zdiagnozowania stanu gminy oraz potrzeba zapisania tych zmian zarówno w strategii rozwoju jak i w planie rozwoju lokalnego.

Strategia Rozwoju Gminy Książ Wielkopolski na lata 2021-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak:

środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Książ Wielkopolski na lata 2021-2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Książ Wielkopolski, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Książ Wielkopolski brzmi:

Gmina Książ

Wierna tradycjom

Ludźmi silna

Krajobrazowo różnorodna

P.rzedsiębiorczo prężna

Wizja: Książ Wielkopolski to dynamicznie rozwijająca się Gmina łącząca tradycję z nowoczesnością, wdrażająca innowacyjne rozwiązania technologiczne, otwarta na inwestorów i związany z nimi rozwój gospodarczy, o silnym zaangażowaniu społecznym i trosce o historię i lokalne dziedzictwo, przejawiająca dbałość o przestrzeń, środowisko i bezpieczeństwo mieszkańców.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

CEL STRATEGICZNY I. Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy.

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju. Cel strategiczny I zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku poprzez zwiększenie dostępności przestrzennej, racjonalne gospodarowanie przestrzenią i ochronę ładu przestrzennego, a także rozwój infrastruktury turystycznej i tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorstw.

- 1.1 Zwiększenie dostępności przestrzennej gminy
- 1.2 Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną
- 1.3 Rozwój rowerowej infrastruktury turystycznej
- 1.4 Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej
- 1.5 Poprawa jakości opieki nad zabytkami
- 1.6 Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego gminy

CEL STRATEGICZNY II. Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia.

Wysoko rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, która wpływa na bezpieczeństwo i komfort zamieszkania, a także rozwinięta infrastruktura sieciowa (wodociągowo-kanalizacyjna, gazowa) oddziałująca również na jakość środowiska przyrodniczego. Gmina posiada wysoką jakość infrastruktury wodociągowej, jednak problemem jest niski stopień skanalizowania Gminy oraz mała dostępność do sieci gazowej. Elementem podnoszącym jakość życia mieszkańców jest również zapewnienie lepszej jakości Internetu oraz poprawa jego dostępności. Rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi również podstawę do rozwoju gospodarczego Gminy, który powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi a wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku. Z tego względu cel II zakłada również poprawienie efektywności gospodarki odpadami, poprawę jakości powietrza atmosferycznego m.in. poprzez rozwój alternatywnych źródeł energii, a także przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu w oparciu o nowoczesne rozwiązania i istniejące zasoby. Obydwa elementy: rozwój gospodarczy i poprawa stanu środowiska stanowiąc będą źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

- 2.1 Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie gminy
- 2.2 Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej
- 2.3 Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej
- 2.4 Podniesienie poziomu czystości w gminie
- 2.5 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
- 2.6 Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu

CEL STRATEGICZNY III Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców.

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój oferty edukacyjnej i innych usług społecznych. W Gminie Książ Wielkopolski, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i w najbliższym okresie może przewyższyć liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Poprawę jakości usług społecznych powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększenie świadomości i aktywności mieszkańców w życiu Gminy. Cel strategiczny III zakłada zatem działania w zakresie poprawy jakości oświaty i opieki nad dziećmi, rozwoju kultury fizycznej i sportu, podnoszeniem oferty społecznej i kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania wiedzy o tradycji i pamięci historycznej oraz troską o patriotyzm lokalny. Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrowanie wszystkich uczestników życia społecznego. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w Gminie, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu Gminy, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

- 3.1 Podnoszenie Jakości Oświaty i Opieki Nad Dziećmi
- 3.2 Rozwój Kultury Fizycznej i Sportu
- 3.3 Poszerzanie Oferty Kulturalnej Wraz Z Upowszechnianiem Wiedzy o Historii i Tradycji
- 3.4 Rozwój Gminnej Polityki Senioralnej
- 3.5 Przeciwdziałanie Problemom i Wykluczeniu Społecznemu Mieszkańców Gminy
- 3.6 Rozwój Społeczeństwa Obywatelskiego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023–2028

Strategia ma na celu stworzenie warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości, a także rozwój i upowszechnianie aktywnej i zintegrowanej polityki społecznej. W oparciu o diagnozę oraz rozpoznane problemy społeczne Gminy celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Książ Wlkp. na lata 2023-2028 jest:

„Zapewnienie mieszkańcom Gminy Książ Wlkp. warunków do zróżnicowanego rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji, poprzez realizację misji Strategii (wzmacnianie, wspieranie, współdziałanie)”.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom Gminy Książ Wielkopolski.

Działania:

- organizacja i zapewnienie dożywiania dla dzieci (w ramach programu rządowego),
- udzielanie pomocy finansowej (zasiłki stałe, okresowe, celowe),
- udzielanie wsparcia rzeczowego i w naturze,
- zapewnienie źródeł finansowania świadczeń innych form wsparcia,
- wdrażanie programów osłonowych i projektów socjalnych oraz inne działania w zależności od rozeznaczonych potrzeb.

Cel strategiczny 2. Zapewnienie dostępu do usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym, aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania:

- kontynuowanie wsparcia w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,

- wprowadzenie wsparcia w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, finansowanego z funduszu Solidarnościowego,
- prowadzenie i rozwijanie działalności Książskiego Klubu Seniora, jako formy aktywizacji i wsparcia osób starszych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- wspieranie i propagowanie dziennych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami.

Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Działania:

- rozwój i wspieranie działań edukacyjnych w zakresie problematyki przemocy w rodzinie,
- realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie procedur „Niebieskie Karty” i podejmowanie działań w niej określonych,
- kierowanie sprawców przemocy na programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne organizowane przez PCPR w Śremie,
- udzielanie specjalistycznego poradnictwa rodzinom w których występuje przemoc.

Cel strategiczny 4. Zintegrowany system wsparcia rodzin.

Działania:

- zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla dzieci i dorosłych,
- systematyczna pomoc rzeczowa i finansowa dla rodzin znajdujących się w kryzysie,
- udzielanie wsparcia w formie asystenta rodziny,
- współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej,
- organizowanie, udzielanie i propagowanie usług poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne, mediacyjne).

Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie uzależnieniom.

Działania:

- opracowanie i realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- systemowa praca z osobami uzależnionymi: kierowanie na terapię leczenia uzależnień, na oddział detoksykacyjny, na spotkania grup samopomocowych, grup AA, do punktu konsultacyjnego, do GKRPA.

Cel strategiczny 6. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika sprzyjającego integracji lokalnej.

Działania:

- wzmocnienie roli pracownika socjalnego i asystenta rodziny jako profesjonalisty działającego na rzecz integracji społecznej,
- upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie świadczeń pomocowych,
- aktywna współpraca i partnerstwo z samorządem, instytucjami i organizacjami działającymi na terenie gminy i powiatu, celem realizowania wspólnych działań na rzecz mieszkańców,
- projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań, instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Książ Wielkopolski

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Książ Wielkopolski zostało podjęte uchwałą nr VII/33/2019 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 25 marca 2019 roku.

Studium zakłada kontynuację rozwoju istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w oparciu o istniejący układ osadniczy, komunikacyjny i walory przyrodnicze. Główną jednostką osadniczą gminy, a zarazem centrum administracyjno-usługowym, jest miasto Książ Wlkp. wraz ze strefą podmiejską. Obszar ten predysponowany jest do najwyższej aktywizacji inwestycyjnej związanej z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Szczególnej uwagi wymagać będzie istniejące centrum miasta, w którym kontynuowane i wzbogacane będą istniejące funkcje usługowe o znaczeniu gminnym, lokalizowane w historycznej przestrzeni publicznej. Obok wielofunkcyjnego ośrodka miejskiego, ważną rolę w systemie osadniczym gminy pełnić będą ośrodki podstawowe – jednostki wiejskie położone w południowej części gminy (Mchy, Chwałkowo Kościelne) i w północnej części obszaru (Zaborowo). Ośrodki te, wyróżniające się potencjałem demograficznym, wyposażeniem w obiekty usługowe z zakresu obsługi ludności, predysponowane są do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej w skali dostosowanej do wielkości poszczególnych wsi.

Objaśnienie: podkreślone cele i kierunki działań wykazują spójność z celami i kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

7. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Książ Wielkopolski zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano szeroki katalog działań, na który składają się trzy podstawowe projekty zintegrowane oraz dwa projekty uzupełniające (pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne). Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, niemniej jednak zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji, a ich realizacja również przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjnej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą przez Gminę we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w ich realizacji. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 13. Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1	
Dwór w Chrzastowie – centrum wsi – rewitalizacja starego dworu i parku, adaptacja przestrzeni do roli wielofunkcyjnego centrum wsi. W procesie rewitalizacji m. in. chodzi o to, aby na nowo odkryć drżące w przestrzeni, w której żyjemy potencjały i wykorzystać je dla dobra mieszkańców i środowiska. W dworze w Chrzastowie i otaczającym go parku drżenie taki właśnie potencjał, który czeka na jego pełne wykorzystanie. Od dekad ucą się w nim dzieci, budynek jest wpisany do ewidencji zabytków, łączy poprzez wspomnienia ze szkolnych lat wielu mieszkańców nie tylko Chrzastowa. Projekt zintegrowany zakłada przeprowadzenie niezbędnych prac remontowych i modernizacyjnych prowadzących do odzyskania dawnego blasku, podniesienia poziomu jego wyposażenia, a także większego zintegrowania z miejscowością. Cennym elementem rewitalizacji społecznej jest organizacja wydarzeń, które integrują i włączają w nie lokalną społeczność. W tym celu potrzeba jednak przestrzeni, a przestrzeń ta musi być atrakcyjnie zagospodarowana, zachowana w odpowiednim stanie technicznym i dostępna dla wszystkich. Aktualnie w Chrzastowie brakuje miejsca spełniającego wszystkie te kryteria, jednak teren obejmujący poniższy projekt, przy odpowiedniej aranżacji posiada potencjał, aby stać się centrum lokalnego życia, zaspokajając tym samym znaczną część potrzeb mieszkańców.	
Nazwa wnioskodawcy	
Stowarzyszenie na rzecz szkoły w Chrzastowie oraz dóbr wsi Chrzastowo, Łęzek i okolic	
Potencjalni partnerzy	
Placówki oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwo Chrzastowo Kluby sportowe Koła Gospodyń Wiejskich Lokalni przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Chrzastowo: - dwór i park położony na działce nr 141/2 obręb Chrzastowo (pow. 1,3 ha), - ścieżka rowerowa wytyczona wzdłuż drogi dojazdowej – w granicach działki nr 155 obręb Chrzastowo, oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 436 – w granicach działki nr 153 obręb Chrzastowo	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
Na podobszarze rewitalizacji Chrzastowo na etapie analizy wskaźnikowej stwierdzono wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu. W obszarze ubóstwa zwraca uwagę fakt, że wszyscy uczniowie zamieszkujący Chrzastowo korzystali z pomocy finansowej w postaci stypendium socjalnego, a połowa uczniów dodatkowo z posiłków finansowanych przez OPS. Odnotowano także duży ubytek liczby przedsiębiorców i wysoki udział zdarzeń drogowych. Droga wojewódzka, która przecina miejscowość stanowi barierę dla osób (zwłaszcza dzieci) poruszających się pieszo lub na rowerze np. w drodze do szkoły. Na etapie badania ankietowego wskazano, że dużym problemem w obszarze rewitalizacji jest m.in. niski poziom integracji wśród mieszkańców, ich niski udział w życiu publicznym, niska świadomość ekologiczna, niedostateczne wsparcie małych przedsiębiorstw oraz bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Powyższy stan spowodowany jest m.in. brakiem miejsc i wydarzeń, które mogłyby w atrakcyjny, bezpieczny i efektywny sposób skłonić mieszkańców do wspólnych działań i nawiązania relacji sąsiedzkich przy jednoczesnym rozwoju pasji czy poszerzaniu wiedzy oraz wsparciu małych, lokalnych przedsiębiorstw.	

Istotnym problemem jest stan techniczny dworu, w którym koniecznych jest szereg prac remontowych, termomodernizacyjnych, ale także np. zmiany technologii ogrzewania budynku, a także wprowadzenia współczesnych rozwiązań pozwalających na zagospodarowanie wody opadowej, czy energii solarnej.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie miejsca, które aspirować będzie do roli centrum wsi. Zmodernizowany budynek dawnego dworu w pełni przystosowany będzie do pełnienia podstawowej funkcji jaką jest edukacja szkolna a ponadto otwarty na wszelkie inicjatywy lokalnej społeczności, gdzie każdy z mieszkańców znajdzie coś dla siebie. Poza budynkiem dawnego dworu nową funkcjonalność zyska park podworski, w którym urządzone zostaną przestrzenie dla najmłodszych, trochę starszych i najstarszych mieszkańców. W cieniu parkowych drzew wypoczywać będą mogły całe rodziny, spędzając wspólnie i aktywnie czas.

Odpowiednie zagospodarowanie, modernizacja i poszerzenie oferty Szkoły z jednoczesnym zapewnieniem dostępności obiektu poprawi ogólne warunki do użytkowania obiektu a także umożliwi zarówno szkole jak i stowarzyszeniu realizację obranych celów statutowych.

Zawarte w projekcie działania mają na celu stworzenie lepszych warunków rozwoju intelektualnego uczniów, poprawę warunków do edukacji, zwiększenie świadomości ekologicznej dzieci, a także rozbudowę oferty szkoły i stowarzyszenia nią zarządzającego. Dzięki nowym możliwościom jakie zyska dwór i park w Chrzęstowie wzrośnie znaczenie tego miejsca i zasięg oddziaływania.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania infrastrukturalne i społeczne. W pierwszej kolejności potrzebna jest kompleksowa modernizacja budynku dawnego dworu i parku. Po przeprowadzeniu ww. kroków będzie można przystąpić do realizacji działań w nowopowstałej przestrzeni. Przed przystąpieniem do prac infrastrukturalnych zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania gatunków chronionych.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na cztery powiązane ze sobą moduły, na które składają się zarówno działania infrastrukturalne, jak i społeczne:

Moduł I: Remont i modernizacja budynku starego dworu w Chrzęstowie

Moduł I polegał będzie na przeprowadzeniu prac budowlanych takich jak:

- ocieplenie i otynkowanie budynku,
- wymiana źródła ogrzewania budynku,
- remont pomieszczeń wewnątrz budynku,
- wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
- odnowienie wejść do budynku i dostosowanie ich do osób ze szczególnymi potrzebami,
- budowa systemu zagospodarowania wody opadowej z dachu budynku, oraz montaż paneli fotowoltaicznych (błękitna i zielona infrastruktura).

Po ukończeniu ww. działań planuje się podjęcie współpracy z placówkami oświatowymi czy sołectwami w celu organizacji zajęć dla mieszkańców w każdym wieku. Ponadto przewidywana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi, Gminną Biblioteką Publiczną oraz sołectwami w Gminie w celu organizacji wydarzeń kulturalnych. W dokładny proces planowania zaangażowani zostaną mieszkańcy, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować o planowanych do organizacji wydarzeniach, cyklicznych zajęciach lub przekazywać swoje pomysły.

Moduł II: Rewitalizacja parku podworskiego

Działania rewitalizacyjne ujęte w module II skupiać się będą na zaadaptowaniu przestrzeni parku na cele edukacyjne i rekreacyjne.

Planowane działania obejmować będą:

- inwentaryzacja przyrodnicza parku,
- wymianę nawierzchni utwardzonych wokół budynku dworu,
- prace ziemne, nasadzenia i pielęgnacja istniejącej zieleni,
- budowa ogólnodostępnego placu zabaw i przestrzeni rekreacji dla starszych mieszkańców,
- budowa ogródka uczniowskiego,
- montaż małej architektury, oświetlenia i monitoringu,
- remont ogrodzenia parku.

Po ukończeniu prac infrastrukturalnych gospodarowanie terenu pozostanie rolą aktualnego zarządcy terenu, wydzielona natomiast przestrzeń ogólnodostępna parku stanie się udziałem wszystkich mieszkańców.

Moduł III: Utworzenie klubu seniora i organizacja zajęć i wydarzeń dla pozostałych mieszkańców wsi

Działania w zakresie modułu trzeciego mają za zadanie wykorzystanie zaadaptowanej przestrzeni na cele społeczno-edukacyjne. Kompleksowa oferta kierowana do różnych grup wiekowych obejmować będzie m. in.:

- utworzenie klubu seniora,
- zajęcia adaptacyjne dla najmłodszych,
- zajęcia dla rodzin z dziećmi,
- warsztaty umiejętności rodzicielskich,
- warsztaty i pomoc psychologiczna dla osób uzależnionych (w tym od alkoholu),
- szkolenia dla osób chcących założyć własną działalność gospodarczą, lub już prowadzących,
- sekcje tematyczne (plastyczne, muzyczne, sportowe, kulinarne, filmowe, itp.)
- zakup wyposażenia rtv, agd niezbędnego do organizacji spotkań, seminariów, warsztatów, ćwiczeń.

Moduł IV: Zwiększenie integralności Dworu i parku w Chrzastowie z miejscowością poprzez poprawę bezpieczeństwa dla osób poruszających się pieszo, rowerem lub hulajnogą.

Położona w dość dużym oddaleniu od głównego skupiska zabudowań wsi szkoła wymaga zwiększenia powiązań przestrzennych poprzez budowę ścieżki rowerowej, którą uczniowie będą mogli bezpiecznie chodzić do szkoły. Dzieci uwielbiają być mobilne i chcą być niezależne. Stwórzmy im warunki aby na popołudniowe zajęcia w szkole czy spontanicznie nagrane spotkanie w przydworskim parku mogli wybrać się bezpiecznie sami.

Droga wojewódzka łączy gminę ze światem, ale dzieli Chrzastowo wizualnie i mentalnie. Dlatego wraz z budową ścieżki rowerowej po południowej stronie drogi warto zadbać o bezpieczne przejścia dla pieszych i rowerzystów. Większość zabudowań położona jest po północnej stronie drogi zatem codzienne podróże do i z szkoły wymagają przejścia przez ruchliwą drogę. Moduł zakłada doposażenie istniejącego przejścia dla pieszych w sygnalizację świetlną i dodatkowe oświetlenie przejścia przez drogę, oraz utworzenie drugiego przejścia w takim samym standardzie w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej z drogą gminną (dz. Nr 78/1 ob. Chrzastowo)

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia

Kierunek 1.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom

Kierunek 1.2. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Kierunek 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców

CEL 2: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 2.1. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzrost integracji międzysąsiedzkiej i międzypokoleniowej Kierunek 2.4. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców CEL 3: Przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom społecznym Kierunek 3.1. Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie Kierunek 3.2. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców Kierunek 3.3. Zwiększanie szans edukacyjnych Kierunek 3.4. Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców		
Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 7 000.000,00 zł Moduł II: 1.500.000,00 zł Moduł III: 500.000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00zł Łącznie: 10.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2026 Moduł II: 2023-2026 Moduł III: 2024-2033 Moduł IV: 2024-2027
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego, • zwiększenie atrakcyjności obszaru dla osób w każdym wieku, • pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zwiększenie świadomości ekologicznej wśród dzieci, • zwiększenie atrakcyjności i skuteczności prowadzonych zajęć szkolnych, • wzrost liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców odpowiadającej szerokiej grupie odbiorców oraz zwiększenie dostępności do nich, • budowanie poczucia współodpowiedzialności za utrzymanie przestrzeni publicznych, • poprawa wyglądu, estetyki, bezpieczeństwa i trwałości otoczenia.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba budynków poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Powierzchnia obszaru poddanego rewitalizacji	1,3 ha	Dokumentacja techniczna
Liczba organizowanych cyklicznych zajęć skierowanych do seniorów	20 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba organizowanych zajęć skierowanych do pozostałych mieszkańców	12 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z infrastruktury	3 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	400 osób/rok	Dane statystyczne organizatorów
Liczba dzieci korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	100 dzieci/rok	Dane statystyczne organizatorów
Liczba uczestników organizowanych wydarzeń i zajęć	400 os./rok	Prowadzona lista uczestników bądź dane szacunkowe pozyskiwane od organizatorów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 14. Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Stacja (reaktywacja) Książ Wielkopolski – rewitalizacja starego dworca PKP i powiązanie z miastem Tętniące w przeszłości życiem stacje, dworce i linie kolejowe, zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich coraz częściej znikają z mapy transportowej Polski. Niewykorzystywane, opustoszałe obiekty wraz z kolejową infrastrukturą popadają z czasem w ruinę, tracąc przy tym cenne elementy dziedzictwa historycznego. Aby zatrzymać degradację tych obiektów samorządy decydują się na zmiany sposobu ich użytkowania i ponowne zagospodarowanie przyległych do nich terenów. W przeszłości przez obszar Gminy Książ Wielkopolski przebiegała linia kolejowa. Obecnie jest ona nieczynna oraz przeznaczona do rozbiórki. Poza wałami kolejowymi przypomina o tym także budynek dawnego dworca kolejowego. Zabytkowy obiekt po zmianie swojej pierwotnej funkcji częściowo przeznaczony został na mieszkania komunalne, jednak w dużym stopniu pozostaje niezagospodarowany. Współcześnie, zgodnie z zasadami prowadzenia procesów rewitalizacji, myśli się o przystosowaniu go do pełnienia szeregu nowych funkcji – tak aby odpowiadał na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji występujące tu obecnie, a także żeby możliwe było zniwelowanie bądź całkowite wykluczenie problemów mogących pojawić się w przyszłości. W przypadku budynku dworca kolejowego „Książ Wielkopolski” mylił się ten kto spodziewał się że po osiągnięciu stacji końcowej swojej podróży i opuszczeniu budynku dworca w zasięgu kilku, może kilkunastu minut drogi pieszo będzie osiągalna już większość ulic tego wielkopolskiego miasteczka. Takie dysonanse, dawniej być może trapiły niejednego podróżnego. Od kiedy w 1996 roku przewozy pasażerskie zostały zawieszone a linia przeznaczona do likwidacji dworzec popadł w zapomnienie. Przestał już pełnić swoją funkcję komunikacyjną a Książ Wielkopolski, miasteczko któremu służył, nie zdołało jeszcze nawet „wchłonąć” swojej stacji, niegdyś „okna na świat”, ale może nie wszystko stracone. Ambitne plany magistratu powiększenia w kierunku południowym i wschodnim granic miasta, budowa obwodnicy Książa Wielkopolskiego i aktywizacja gospodarcza terenów położonych pomiędzy linią kolejową a miastem sprawić może, że dworzec wraz z kompleksem towarzyszących zabudowań wreszcie stanie się częścią miasta. Przez dekady dekonstrukcji i zapomnienia teren ten może odzyskać swój utracony blask. Już bez torów, lokomotyw i amatorów kolejowych podróży, ale w nowej dla siebie roli nadanej przez interesariuszy rewitalizacji.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Książ Wielkopolski
Potencjalni partnerzy

Centrum Kultury Książ Wielkopolski Biblioteka Publiczna Kluby sportowe Koła Gospodyń Wiejskich Lokalni przedsiębiorcy Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Książ Wielkopolski: - budynek dawnego dworca kolejowego Radoszkowo Drugie 46 (dz. ew. nr 45/7 obręb Radoszkowo) - budynek kolejowej wieży ciśnień (dz. ew. nr 45/2 obręb Radoszkowo) - działki ew. nr 33, 23, 45/5, 45/6, 67, 70, 78/2 obręb Radoszkowo - działki nr ew. nr 120 obręb Brzóstownia - działka ew. nr 269 obręb Kietczynek - działka ew. nr 423, 422 obręb Książ Wielkopolski
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Analiza problemów występujących w różnych sferach w jednostce analitycznej „Radoszkowo Drugie” wchodzącej w skład w podobszaru rewitalizacji Książ Wielkopolski wykazała szereg wyzwań, z którymi należy się zmierzyć przy planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jednym z najłatwiej dostrzegalnych problemów w tej części podobszaru Książ Wielkopolski jest zapaść kompleksu zabudowań dworca PKP Książ Wielkopolski. Zły stan techniczny budynków to wcale nie jedyny i nie najważniejszy problem Radoszkowa Drugiego. Likwidacja linii kolejowej sprawiła, że dworzec wraz całym kompleksem zabudowań utracił funkcję, do której został stworzony. Wraz z ostatnim pociągami odwrócili się od niego mieszkańcy miasta i osoby, dla których było to np. miejsce pracy, lub punkt na mapie dziennej aktywności. Kompleks boryka się z problemem adaptacji do nowej sytuacji, w której się znalazł wraz z likwidacją linii kolejowej. W trudnej sytuacji znaleźli się także mieszkańcy tego obszaru, w tym zwłaszcza osoby zatrudnione na kolei i lokatorzy kolejowych budynków mieszkalnych. O tym, że nie wszyscy poradzi sobie w tej sytuacji dowodzą zebrane dane statyczne. Na ich podstawie stwierdzono m. in. wyższy od średniej dla Gminy i najwyższy spośród wszystkich jednostek analitycznych zaliczonych do obszaru rewitalizacji wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. 50 % osób bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne a odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej sięga blisko 67 %. Warto także podkreślić problem depopulacji, wysokiej liczby zdarzeń drogowych a także dużej liczby obiektów komunalnych znajdujących się w stanie wymagających remontu, co podkreślono także na etapie badań ankietowych. W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy dostrzegli także problem niskiego poziomu integracji mieszkańców, niedostateczne rozwiązania związane z bezpieczeństwem drogowym, bariery architektoniczne oraz zły stan zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych. Niszczące zabudowania kompleksu dworca kolejowego Książ Wielkopolski bez nowego impulsu rozwojowego popadną w ruinę a może znikną na zawsze. Przestrzeń w budynkach jak i wokół jest niedoinwestowana, substandardowa, sprawiająca wrażenie niczyjej. Stanowi zagrożenie dla lokatorów i innych użytkowników. Bez wystarczającej opieki i dozoru jest także łatwym celem dla wandalów.
Cel przedsięwzięcia
Celem tego projektu zintegrowanego jest przywrócenie kompleksu dworca kolejowego miastu i przystosowanie go do pełnienia nowych funkcji. Pomysłodawca projektu zamierza w wyremontowanych budynkach i przestrzeni wokół stworzyć miejsce dla różnorodnych form aktywności artystycznej i społecznej. W ten sposób dawny dworzec kolejowy stanie się miejscem spotkań, inspiracji i dialogu, a także symbolem nowoczesnego i kreatywnego miasta. W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej celem przedsięwzięcia jest wydobywanie z zapaści stanu technicznego obiektów byłego dworca kolejowego, adaptacja budynków do pełnienia nowych funkcji społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie dostępności obiektu wraz z jego otoczeniem, poprzez zastosowanie rozwiązań na rzecz osób starszych i dotkniętych niepełnosprawnościami. Oddzielnym wyzwaniem jest powiązanie terenu z miastem, które jak dawniej od płyty rynku miejskiego dzieli fizyczna odległość w linii prostej wynosząca około 1300 metrów.
Zakres realizowanych zadań

Zakres planowanych działań rewitalizacyjnych został podzielony pomiędzy cztery moduły. Pierwsze trzy moduły skupiają w sobie działania stricte infrastrukturalne, natomiast czwarty moduł stanowi dalszy plan działań społecznych i kulturalnych w oparciu o powstałą, zmodernizowaną infrastrukturę. Przed przystąpieniem do prac infrastrukturalnych zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania gatunków chronionych.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na cztery powiązane ze sobą moduły:

Moduł I: Remont i modernizacja budynku byłego dworca kolejowego i adaptacja do celów kulturalno-społecznych

Zakres prac obejmował będzie prace budowlane, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Zakres prac obejmować będzie:

- gruntowny remont obiektu:
- prace zewnętrzne i wewnętrzne,
- zmianę rozkładu pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych, likwidacja barier komunikacyjnych,
- wymianę źródła ciepła,
- odpowiednie wyposażenie pomieszczeń – umeblowanie, utworzenie zaplecza sanitarnego, administracyjnego,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku.
- remont peronu i odtworzenie (w obrębie dworca) torowiska wraz z adaptacją do nowych funkcji,
- utworzenie przestrzeni do spotkań edukacyjnych i integracyjnych, prowadzenia zajęć i warsztatów, udostępnianej dla organizacji społecznych i kulturalnych działających na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, osób ze szczególnymi potrzebami i innych,
- zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego.

Stworzenie takiej przestrzeni wymagać będzie zakupu wyposażenia w postaci m.in. sprzętu informatycznego, materiałów do prowadzenia warsztatów i zajęć, a także zapewnienia dostępu do sieci internetowej. Elementy zastosowane w salach będą po części „ruchome”, aby umożliwić sprawne przygotowanie sali dla organizacji różnego typu wydarzeń, spotkań i eventów. Zakłada się różne formy współpracy z organizacjami samorządowymi i pozarządowymi – współpraca będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców.

Moduł II: Remont i modernizacja budynku byłej kolejowej wieży ciśnień i adaptacja do nowych funkcji

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont i dostosowanie obiektu do pełnienia nowych funkcji, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Zakres prac obejmować będzie:

- gruntowny remont obiektu:
- prace zewnętrzne i wewnętrzne,
- adaptacja głowicy wieży na pomieszczenie wystawowe, budowa ciągów komunikacyjnych, likwidacja barier komunikacyjnych,
- odpowiednie wyposażenie pomieszczeń,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku – wyposażenie w obiekty małej architektury,
- utworzenie przestrzeni do spotkań edukacyjnych i integracyjnych, prowadzenia zajęć i warsztatów, udostępnianej dla organizacji społecznych i kulturalnych działających na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, osób ze szczególnymi potrzebami i innych,
- zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego

Moduł III: Budowa ścieżki pieszo-rowerowej łączącej rynek miejski z dworcem kolejowym

Dworzec kolejowy „Książ Wielkopolski” nigdy jeszcze nie był tak blisko Miasta, a to za sprawą utworzenia specjalnego, wydzielonego od ruchu samochodowego ciągu komunikacyjnego. Oferta zrewitalizowanego kompleksu dworca, jaka by nie była, bez odpowiedniej dostępności komunikacyjnej może nie przetrwać próby czasu. Dlatego ważne jest dołożenie starań, aby w ramach rewitalizacji poprawić stopień skomunikowania tego miejsca z potencjalnym odbiorcą. Ścieżka pieszo-rowerowa „rynek miejski – dworzec PKP” może być rdzeniem stworzonego w przyszłości układu ścieżek rowerowych, których potrzeba bardzo wyraźnie wybrzmiała w zebranych na etapie konsultacji społecznych ankietach.

W ramach modułu III planuje się:

- wydzielenie geodezyjne i regulacja własności nieruchomości pod planowany przebieg ścieżki pieszo-rowerowej.
- budowa ścieżki wraz z niezbędną infrastrukturą (oświetlenie, monitoring)
- montaż elementów małej architektury (w tym: ławek, koszy na śmieci, stojaków dla rowerów),
- urządzenie samoobsługowego punktu naprawy rowerów,

Moduł IV: Realizacja wydarzeń, szkoleń i zajęć natury kulturalno-społecznej

W ramach modułu IV określony zostanie plan cyklicznych wydarzeń, zajęć i szkoleń, dostosowanych do potrzeb mieszkańców w każdym wieku. W planie zawarte będą wydarzenia organizowane zarówno przez Centrum Kultury Książ Wielkopolski w oparciu o nowopowstałą i wyremontowaną infrastrukturę, ale także przez inne podmioty społeczne i kulturalne wykazujące zainteresowanie organizacją swoich zajęć w tej przestrzeni. W odrestaurowanych przestrzeniach dworca znajdzie się także miejsce dla organizacji pozarządowych. W proces planowania konkretnych działań zaangażowani zostaną mieszkańcy, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować o planowanych do organizacji wydarzeniach, cyklicznych zajęciach czy szkoleniach lub przekazywać swoje pomysły. Po zaakceptowaniu planu nastąpi jego realizacja, za którą odpowiedzialna jednostka zarządzająca obiektem lub inne zainteresowane podmioty.

Powyższe formy współpracy z organizacjami samorządowymi stanowią katalog otwarty – współpraca będzie odpowiadać na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców.

Stworzenie takiej przestrzeni wymagać będzie zakupu wyposażenia w postaci m.in. sprzętu informatycznego, materiałów do prowadzenia warsztatów i zajęć, a także zapewnienia dostępu do sieci internetowej. Elementy zastosowane w salach będą po części „ruchome”, aby umożliwić sprawną adaptację sali dla organizacji różnego typu wydarzeń, spotkań i eventów. Zakłada się różne formy współpracy z organizacjami samorządowymi i pozarządowymi – współpraca będzie odpowiadać na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne wewnątrz budynków jak i w bezpośredniej okolicy. Pomieszczenia wewnątrz budynków zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia

Kierunek 1.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom

Kierunek 1.2. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Kierunek 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców

CEL 2: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 2.1. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzrost integracji międzysąsiedzkiej i międzypokoleniowej

Kierunek 2.4. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców

CEL 3: Przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom społecznym

Kierunek 3.1. Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie
 Kierunek 3.2. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców
 Kierunek 3.3. Zwiększanie szans edukacyjnych
 Kierunek 3.4. Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 12.000.000,00 zł Moduł II: 4 000.000,00 zł Moduł III: 3.000.000,00 zł Moduł IV: 2 000.000,00 zł Łącznie: 21.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Książ Wielkopolski - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033 Moduł III: 2024-2027 Moduł IV: 2027-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego dla seniorów, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie dostępu do terenów zielonych, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości najbliższego otoczenia budynku.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	2 szt.	Protokoły odbioru
Powierzchnia terenu poddanego rewitalizacji	5 000 m ²	Protokół odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba utworzonych ścieżek pieszo rowerowych	1 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	10 000 os./rok	Prowadzona lista uczestników
Liczba wydarzeń organizowanych w budynku	40 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	5 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 15. Opis projektu zintegrowanego nr 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3	
Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku dawnej Szkoły we Włoszciejewkach na potrzeby lokalnej społeczności oraz urządzenie miejsca sportu i rekreacji na terenie działki nr 64/11 obręb Włoszciejewki. Potrzeby lokalnej społeczności powinny stanowić podstawę planowania działań rewitalizacyjnych w danym obszarze. Na terenie sołectwa Włoszciejewki znajduje się budynek dawnej Szkoły, w którym już teraz działa świetlica wiejska i plac zabaw. Budynek położony jest na wzniesieniu, do którego prowadzą wysokie schody. Jest trudno dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami, posiada potencjał, aby stać się czymś więcej. W niewielkiej odległości od budynku dawnej szkoły znajduje się niedoinwestowane boisko do piłki nożnej. Już na pierwszy rzut oka widać, że obiekt ten dawno nie był areną zmagania sportowców. Potwierdzają to mieszkańcy Włoszciejewek. Dawnym użytkownikom boiska przybyło lat, a wraz z wiekiem zmieniły się potrzeby i oczekiwania, wobec tego terenu. Zarówno budynek dawnej szkoły jak i boisko sportowe stanowią duży potencjał rewitalizacyjny. Przystosowanie budynku dawnej szkoły do pełnienia nowych funkcji i nowy program przestrzenno-funkcjonalny dla terenu działki nr 64/11 ob. Włoszciejewki uwzględniający potrzeby mieszkańców w każdym wieku (osób starszych, rodziców z małymi dziećmi, młodzieży), będzie dobrym rozwiązaniem na zaspokojenie zmieniających się potrzeb mieszkańców sołectwa.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Książ Wielkopolski	
Potencjalni partnerzy	
Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe Centrum Kultury Książ Wielkopolski Biblioteka Publiczna Sołectwo Włoszciejewki Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Włoszciejewki: - budynek dawnej szkoły we Włoszciejewkach (dz. nr. ew. 121/3 obręb Włoszciejewki) - boisko (dz. nr ew. 64/11 obręb Włoszciejewki)	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
Na podobszarze rewitalizacji na etapie analizy wskaźnikowej zidentyfikowano szereg problemów natury społecznej, a także największą w Gminie dynamikę ubytku liczby ludności. Towarzyszy temu największe natężenie negatywnych zjawisk w sferze technicznej wśród wszystkich jednostek analitycznych Gminy. Z uwagi na pogłębiający się problem ubytku liczby mieszkańców, a w konsekwencji braku osób korzystających z dużego boiska sportowego, teren pozostaje niewykorzystany, niszczy się. Aktualny stan zagospodarowania nie stwarza wiele możliwości jego wykorzystania, zarezerwowany jest dla wąskiej grupy odbiorców, których notabene, w miejscowości jest coraz mniej. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom należy zaplanować urządzenie tej przestrzeni od nowa i na miarę potrzeb i oczekiwań wszystkich mieszkańców. Konieczne jest także dokończenie procesu adaptacji budynku dawnej szkoły podstawowej do nowych funkcji. W celu przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, pobudzeniu aktywności mieszkańców potrzebna jest stworzenie oferty zajęć dla osób starszych.	

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest przekształcenie dawnej szkoły we Włosiejewkach na świetlicę wiejską. Ponadto będzie to miejsce, w którym będą mogły być świadczone np. usługi rehabilitacyjne oraz integracyjne dla wszystkich grup społecznych.

W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego obiektu dawnej szkoły, adaptacja budynku do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz zwiększenie dostępności obiektu wraz z jego otoczeniem, poprzez zastosowanie rozwiązań na rzecz osób starszych i dotkniętych niepełnosprawnościami.

Ponadto planowane jest uatrakcyjnienie przestrzeni wokół budynku oraz utworzenie miejsca sportowo-rekreacyjnego na terenie obecnego boiska sportowego na działce nr 64/11 obręb Włosiejewki, tak aby stało się ono miejscem spotkań dla wszystkich grup wiekowych i zapewniło bezpieczną integrację poprzez uprawianie sportu i rekreacji na świeżym powietrzu.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania w trzech modułach – pierwsze dwa składać się będą z działań infrastrukturalnych, natomiast trzeci z działań społecznych, kulturalnych i sportowych. Przed przystąpieniem do prac infrastrukturalnych zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania gatunków chronionych.

Moduł I: Działania infrastrukturalne – remont budynku dawnej szkoły i modernizacja jego najbliższego otoczenia

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni wokół obiektu.

1. Prace przygotowawcze:
 - opracowanie audytu energetycznego budynku,
 - opracowanie dokumentacji projektowej (lub programu funkcjonalno-użytkowego) dotyczącej remontu budynku oraz adaptacji budynku do pełnienia nowych funkcji oraz przystosowanej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Roboty budowlane:
 - osuszenie budynku, zabezpieczenie przed zawilgoceniem,
 - termomodernizacja budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
 - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
 - remont i adaptacja pomieszczeń,
 - remont instalacji elektrycznej oraz odgromowej.

W ramach modułu I przeprowadzone zostaną także zewnętrzne prace porządkowe i infrastrukturalne, mające na celu zagospodarowanie otoczenia budynku w taki sposób, aby zapewnić bezpieczne i łatwe dotarcie do niego mieszkańcom oraz atrakcyjną formę rekreacji na świeżym powietrzu. Realizacja przedsięwzięcia poskutkuje poprawą bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dostosowaniem miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększeniem estetyki i funkcjonalności obszaru. Prace obejmować będą:

- instalację monitoringu,
- wykonanie oświetlenia wokół obiektu,
- modernizację zewnętrznych schodów oraz montaż schodolazu umożliwiającego swobodne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami,
- montaż obiektów małej architektury, w tym wiaty, ławek i koszy na śmieci,
- realizację nowych nasadzeń (m. in. w pobliżu istniejącego placu zabaw).

Moduł II: Działania infrastrukturalne – budowa miejsca sportu i rekreacji

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie stworzenie na terenie obecnego boiska miejsca do uprawiania różnych aktywności. Włociejewki to mała miejscowość, w której coraz mniej jest osób chętnych korzystać z dużego boiska do gry w piłkę nożną. Atrakcyjna lokalizacja obiektu w centrum miejscowości (w sąsiedztwie dawnej szkoły) i z dogodnym dojazdem powinna zostać wykorzystana na miarę możliwości i zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i wyzwaniom czasu planowane jest utworzenie w tym miejscu wielofunkcyjnego terenu rekreacyjnego. W miejscu dużego boiska powstanie m.in. kompaktowe boisko do różnych gier zespołowych. Zakres działań w module II przyczyni się do zwiększenia popularności tego terenu, a także poprawi estetykę i funkcjonalność przestrzeni wokół. Prace obejmować będą:

- budowę boiska kompleksowego do różnych gier zespołowych;
- montaż obiektów małej architektury, realizację nasadzeń.

W ramach modułu przeprowadzone zostaną także prace porządkowe i infrastrukturalne, mające na celu zagospodarowanie otoczenia kompleksu w taki sposób, aby zapewnić bezpieczne i łatwe dotarcie do niego mieszkańcom. Realizacja przedsięwzięcia poskutkuje poprawą bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dostosowaniem miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększeniem estetyki i funkcjonalności obszaru.

Moduł III: Realizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych, szkoleń i zajęć dla mieszkańców

Niniejszy moduł obejmował będzie stworzenie we współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy takimi jak Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury Książ Wielkopolski programu wydarzeń, zajęć i szkoleń odpowiadających na potrzeby i zainteresowania mieszkańców sołectwa. W ramach modułu III planuje się:

- przeznaczenie pomieszczeń na parterze budynku na cele usług zdrowia/ rehabilitacji w oparciu o kompleksową ofertę przygotowywaną we współpracy z OPS i innymi specjalistycznymi podmiotami – m.in. porady przyjezdnych lekarzy specjalistów, rehabilitacja czy zajęcia integracyjne,
- organizację zajęć i wydarzeń sportowych dla mieszkańców w oparciu o powstałą infrastrukturę sportową i rekreacyjną,
- zapewnienie możliwości udostępniania zarówno przestrzeni zewnętrznej, jak i budynku dawnej szkoły dla organizacji społecznych działających na rzecz seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami i innych na cele spotkań edukacyjnych i integracyjnych, prowadzenia zajęć i warsztatów,
- organizację szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz podnoszenia kompetencji zawodowych.

Lista potencjalnych partnerów oraz wydarzeń i zajęć zaproponowanych w projekcie stanowią katalog otwarty – współpraca z konkretnymi podmiotami i konkretna oferta kulturalna, sportowa czy społeczna będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców i może ulegać zmianie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac powstanie obiekt przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Na etapie opracowania dokumentacji projektowej zostanie zaplanowany szczegółowy szereg działań, za pomocą których zostanie to osiągnięte. Będą one obejmować m.in.: modernizację zewnętrznych schodów, w ramach której nastąpi także montaż schodofazu umożliwiającego swobodne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia

Kierunek 1.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom

Kierunek 1.2. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Kierunek 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców

CEL 2: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 2.1. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzrost integracji międzysąsiedzkiej i międzypokoleniowej

Kierunek 2.4. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców

CEL 3: Przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom społecznym

Kierunek 3.1. Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie

Kierunek 3.2. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców

Kierunek 3.3. Zwiększanie szans edukacyjnych

Kierunek 3.4. Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 4.000.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Łącznie: 4.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Książ Wielkopolski - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- poprawa jakości i standardu życia mieszkańców,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- aktywizacja zawodowa bezrobotnych,
- tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej,
- zwiększenie integracji mieszkańców wcześniej narażonych na wykluczenie społeczne,
- zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców,
- zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców,
- zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców,
- poprawa wyglądu, estetyki i trwałości budynku i jego najbliższego otoczenia.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	3 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zmodernizowanych boisk sportowych	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych placów zabaw	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zamontowanych obiektów małej architektury	10 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Poprawa efektywności energetycznej obiektu – zmniejszenie zużycia energii	Minimum 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba podmiotów, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	5 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba wydarzeń i zajęć organizowanych w budynku	20 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających z oferty społecznej	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów
Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury sportowej	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów/Ankietyzacja mieszkańców

Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Stary folwark – nowe centrum – rewitalizacja terenu dawnego folwarku w Książu Wielkopolskim i adaptacja na centrum aktywizacji społecznej. Położone w bardzo atrakcyjnej lokalizacji (w centrum miasta) pozostałości dawnego folwarku stanowią relikty dawnej epoki. Obiekt niszczeje, widać, że brakuje pomysłu na adaptację nieruchomości do nowych warunków społeczno-gospodarczych.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Książ Wielkopolski
Potencjalni partnerzy
Organizacje pozarządowe Podmioty gospodarcze Ośrodek Pomocy Społecznej w Książu Wielkopolskim Centrum Kultury w Książu Wielkopolskim Jednostki oświatowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Książ Wielkopolski: - działka nr 477/6 obręb Książ Wielkopolski
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Teren oraz budynki po byłym folwarku, obecnie w posiadaniu KOWR-U, dzierżawiony do listopada 2023 r.

Obiekty zaniedbane, wymagające remontu, w stanie powodującym zagrożenie dla bezpieczeństwa osób – potencjalnych użytkowników, dewastowany przez osoby wykorzystujące samowolnie pomieszczenia w celach do tego nieprzeznaczonych (w ostatnich latach pożary spowodowane podpaleniem).
Teren w centrum miasta, w bliskim sąsiedztwie szkoły, parku, miejsca pamięci – Mogił, marketu DINO, osiedla (bloki). W MPZP przeznaczonym pod funkcję przemysłową (P).

Cel przedsięwzięcia

Rewitalizacja obiektów pofolwarczych, należących w chwili obecnej do KOWR-u będzie miała na celu stworzenie miejsca aktywizacji zawodowej – miejsce do spotkań dla przedsiębiorców, rolników, stowarzyszeń itp.

Opuszczone i dewastowane budynki zostaną wykorzystane do stworzenia miejsca przeznaczonego pod działalność gospodarczą – lokale handlowe pod wynajem. Ponadto na terenie nieruchomości zostanie wydzielona przestrzeń pod parking, który znajdować się będzie w bliskim sąsiedztwie obecnej zatoki autobusowej – tworząc węzeł przesiadkowy dla mieszkańców i przyjezdnych. Likwidacja barier architektonicznych z wyposażeniem zapewni dostęp do usług osobom wszystkim grupom społecznym bez wyjątków. Obecnie zaniedbane budynki jak i teren przyległy do nich zyskają drugie życie.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania w trzech modułach – pierwsze dwa składać się będą z działań infrastrukturalnych, natomiast trzeci z działań społecznych, kulturalnych i sportowych. Przed przystąpieniem do prac infrastrukturalnych zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania gatunków chronionych.

Moduł I: Działania infrastrukturalne – remont zabytkowych budynków folwarczych – tj. kuźni, chlewni, obory, górzeln i domu właściciela i adaptacja do nowych funkcji.

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni wokół obiektu.

1. Prace przygotowawcze:
 - opracowanie inwentaryzacji i oceny stanu technicznego budynków,
 - opracowanie audytu energetycznego budynków,
 - opracowanie dokumentacji projektowej (lub programu funkcjonalno-użytkowego) dotyczącej remontu budynku oraz adaptacji budynku do pełnienia nowych funkcji oraz przystosowanej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Roboty budowlane:
 - osuszenie budynku (jeżeli jest konieczne), zabezpieczenie przed zawilgoceniem,
 - termomodernizacja budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
 - remont konstrukcji dachu i pokrycia dachowego,
 - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
 - remont i adaptacja pomieszczeń,
 - remont instalacji elektrycznej oraz odgromowej,
 - dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W ramach modułu I przeprowadzone zostaną także zewnętrzne prace porządkowe i infrastrukturalne, mające na celu zagospodarowanie otoczenia budynku w taki sposób, aby zapewnić bezpieczną i łatwą komunikację pomiędzy obiektami.

Moduł II: Działania infrastrukturalne – urządzenie nowej otwartej przestrzeni publicznej pomiędzy zabudowaniami dawnego folwarku

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie stworzenie w miejscu obecnego podwórza folwarcznego nowoczesnej przestrzeni publicznej przystosowanej do organizacji spotkań, wystaw plenerowych przedstawień, itp. Zakres działań w module II przyczyni się do zwiększenia popularności tego terenu, a także poprawi estetykę i funkcjonalność przestrzeni wokół. Prace obejmować będą:

- budowę placu z elementami małej architektury,
- budowę placu sensorycznego dla najmłodszych,
- powstanie parku kieszonkowego,
- realizację niebieskiej i zielonej infrastruktury,
- utworzenie strefy wolnego dostępu do internetu.

Realizacja przedsięwzięcia poskutkuje poprawą bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dostosowaniem miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększeniem estetyki i funkcjonalności obszaru.

Moduł III: Realizacja wydarzeń kulturalnych, szkoleń i zajęć dla mieszkańców

Niniejszy moduł obejmował będzie stworzenie we współpracy z przedsiębiorcami Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Urzędem Pracy programu szkoleń i zajęć odpowiadających na potrzeby i zainteresowania mieszkańców w obszarze rozwoju zawodowego. Moduł obejmował będzie również utworzenie i przeznaczenie pod wynajem lokali usługowych. Preferowane będą podmioty realizujące usługi w obszarze usług zdrowia, rehabilitacji. W ramach przestrzeni na wynajem wydzielona będzie także przestrzeń dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

W ramach modułu III planuje się:

- przeznaczenie pomieszczeń w jednym z budynków pofolwarcznych na cele usług zdrowia/rehabilitacji w oparciu o kompleksową ofertę przygotowywaną we współpracy z OPS i innymi specjalistycznymi podmiotami – m.in. porady przyjezdnych lekarzy specjalistów, rehabilitacja czy zajęcia integracyjne,
- organizację zajęć i szkoleń dla mieszkańców szukających pracy lub planujących przekwalifikowanie,
- udostępniania przestrzeni biurowej dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Lista potencjalnych partnerów oraz wydarzeń i zajęć zaproponowanych w projekcie stanowią katalog otwarty – współpraca z konkretnymi podmiotami i konkretna oferta kulturalna, sportowa czy społeczna będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców i może ulegać zmianie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac powstanie kompleks przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Na etapie opracowania dokumentacji projektowej zostanie zaplanowany szczegółowy szereg działań, za pomocą których zostanie to osiągnięte. Będą one obejmować m.in.: modernizację zewnętrznych schodów, w ramach której nastąpi także montaż rampy umożliwiającej swobodne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia

Kierunek 1.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom

Kierunek 1.2. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji

Kierunek 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców

CEL 2: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 2.1. Stworzenie warunków do integracji i włączenia społecznego mieszkańców

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzrost integracji międzysąsiedzkiej i międzypokoleniowej

Kierunek 2.4. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców

CEL 3: Przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom społecznym

Kierunek 3.1. Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie

Kierunek 3.2. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców

Kierunek 3.3. Zwiększanie szans edukacyjnych

Kierunek 3.4. Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5.000.000,00 zł Moduł II: 2.000.000,00 zł Moduł III: 500 000,00 zł Łącznie: 7.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Książ Wielkopolski - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033 Moduł III: 2027-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- poprawa jakości i standardu życia mieszkańców,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- aktywizacja zawodowa bezrobotnych,
- tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej,
- zwiększenie integracji mieszkańców wcześniej narażonych na wykluczenie społeczne,
- zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców,
- zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców,
- poprawa wyglądu, estetyki i trwałości budynku i jego najbliższego otoczenia.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba wyremontowanych budynków	5 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	5 szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych placów sensorycznych	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych parków kieszonkowych	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zamontowanych obiektów małej architektury	10 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych

Poprawa efektywności energetycznej budynków – zmniejszenie zużycia energii	Minimum 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba podmiotów gospodarczych korzystających z pomieszczeń przeznaczonych na wynajem	5 szt./rok	Prowadzony rejestr umów najmu
Liczba wydarzeń i zajęć organizowanych w kompleksie	10 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających z oferty usług zdrowia	200 os./rok	Dane od podmiotów świadczących usługi zdrowia i rehabilitacji
Liczba osób korzystających z oferty szkoleń zawodowych	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 17. Opis projektu uzupełniającego nr 1

PROJEKT NR 1
Rewitalizacja zabytkowego zespołu pofolwarcznego z przeznaczeniem na funkcję usługową we Włoskiejewkach
Nazwa wnioskodawcy
Delta Security dr Andrzej Bryl Sp. z o. o. Sp. k.
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Włoskiejewki: - zabudowania folwarczne i teren działki nr 64/12 i 69/11 obręb Włoskiejewki
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Funkcja pierwotna – hodowla zwierząt oraz magazynowanie płodów rolniczych – nie jest już realizowana na tym terenie. Powrót do hodowli jest nieuzasadniony ekonomicznie. Teren pozostawiony sobie nieszczegół i nie jest obecnie użytkowany. Teren nie jest ogólnodostępny oraz nie jest dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
Cel przedsięwzięcia
Rewitalizacja zabytkowego zespołu pofolwarcznego we Włoskiejewkach z przeznaczeniem na funkcję usługową w tym rewitalizacja dwóch budynków pofolwarcznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz budowa dwóch budynków o funkcji usługowej.
Zakres realizowanych zadań
W skład przedsięwzięcia wchodzi odnowienie dwóch istniejących budynków (dawna obora i jałownik) wpisanych do gminnej ewidencji zabytków na funkcję – bazy noclegowej i funkcji gastronomicznej. Dodatkowo na terenie planuje się budowę dwóch nowych budynków o funkcji krytej strzelnicy oraz budynku recepcyjnego z usługowym lokalem użytkowym. Teren zostanie wyposażony w nowy układ dróg i chodników oraz zieleni. Część założenia tj. działka nr 64/12 uzyskała już stosowne pozwolenia i jest możliwa do realizacji w trybie natychmiastowym. Przed przystąpieniem do prac infrastrukturalnych zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania gatunków chronionych.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami
W ramach prac obiekt zostanie przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia Kierunek 1.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 18. Opis pozostałego projektu podstawowego nr 2

PROJEKT NR 2
Rewitalizacja budynku na działce nr 252 przy ulicy Ogrodowej w Książu Wielkopolskim z przeznaczeniem na budynek mieszkalno-usługowy. W części usługowej przystosowany dla osób starszych, osób ze szczególnymi potrzebami oraz osób niedowidzących i niewidomych.
Nazwa wnioskodawcy
Właściciel nieruchomości
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Książ Wielkopolski: - działka nr 252 obręb Książ Wielkopolski
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przeważającym problemem zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji „Książ Wielkopolski-centrum” na które odpowiedzią miałyby być proponowane przedsięwzięcie są bariery architektoniczne utrudniające osobom starszym z ograniczeniami ruchowymi oraz osobom niepełnosprawnym, niedowidzącym oraz niewidomym dostęp do podstawowych usług. Wejścia do przeważającej liczby lokali usługowych znajdują się na poziomie wyższym niż chodnik. Konieczne jest korzystanie ze schodów, a rzadkością są podjazdy dla osób na wózkach inwalidzkich. Kolejną barierą są typy zastosowanych drzwi oraz nieodpowiednia ich szerokość. Drzwi do lokali są skrzydłowe oraz nieautomatyczne, co wymaga użycia siły oraz ogranicza pole manewru osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich bądź o kulach. W chodnikach oraz w lokalach usługowych brak jest elementów kierujących, umożliwiających poruszanie się osobom niedowidzącym oraz niewidomym. Przed przystąpieniem do prac infrastrukturalnych zostanie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza pod kątem występowania gatunków chronionych.
Cel przedsięwzięcia
Celem jest stworzenie obiektu pozbawionego barier architektonicznych z wyposażeniem oraz rozwiązaniami projektowymi zapewniającymi dostęp do usług osobom starszym, osobom z ograniczeniami ruchowymi oraz osobom niedowidzącym oraz niewidomym.
Zakres realizowanych zadań
W ramach przedsięwzięcia planuje się: - zniwelowanie oraz utwardzenie terenu w sposób umożliwiający dostęp do budynku bez konieczności pokonywania różnic wysokości (progów). - umieszczenie w utwardzeniu terenu (w betonowej kostce brukowej) płyt integracyjnych dla osób niewidomych i niedowidzących, - zapewnienie drzwi wejściowych zautomatyzowanych o szerokości minimalnej 120 cm, - zapewnienie drzwi wewnętrznych zautomatyzowanych o szerokości minimalnej 90 cm (szerokość otworu w świetle ościeżnicy- czyli szerokość przejścia), - wykonanie oznaczeń dla osób niedowidzących oraz niewidomych na podłogach oraz plany tyflograficzne i oznaczenia w języku Braille’a.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Brak różnic poziomów i barier architektonicznych zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami dostęp do lokalu.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Przestrzeń jako aspekt jakości życia

Kierunek 1.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości objętych programem rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej mieszkańcom

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

8. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1. Kompleksowość programu

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Załoženiami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. Koncentracja programu

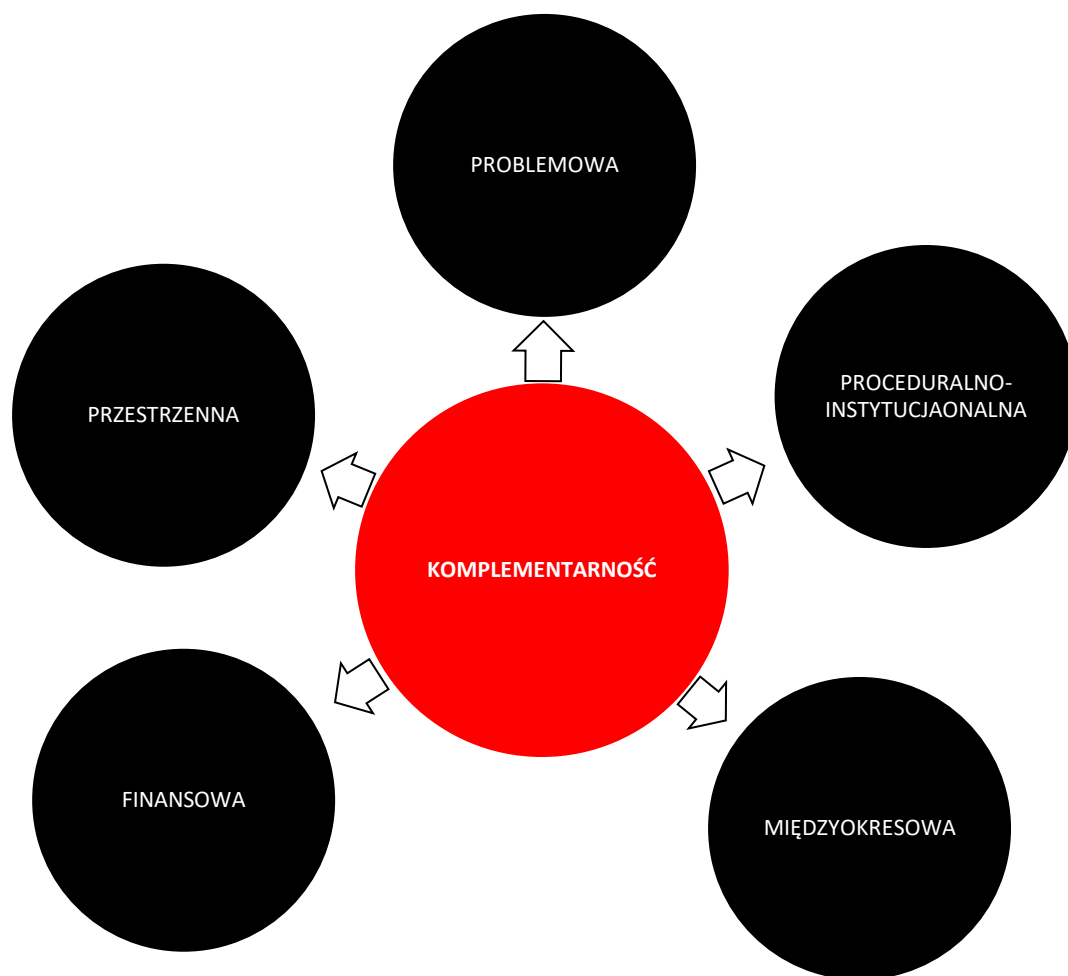
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Książ Wielkopolski zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji i ankiety zebrane od mieszkańców pozwoliły na identyfikację dodatkowych problemów lub wzmocnienie już zidentyfikowanych.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

8.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnątrz i zewnątrz. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w całości w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali Gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców

obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna, czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zobrazowana została w załączniku nr 1a, 1b i 1c do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczyniać się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 7.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 7.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 19. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej	środowiskowej
PZ nr 1	Dwór w Chrzastowie – centrum wsi – rewitalizacja starego dworu i parku, adaptacja przestrzeni do roli wielofunkcyjnego centrum wsi					
PZ nr 2	Stacja (reaktywacja) Książ Wielkopolski – rewitalizacja starego dworca PKP i powiązanie z miastem					
PZ nr 3	Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku dawnej Szkoły we Włoskiejewkach na potrzeby lokalnej społeczności oraz urządzenie miejsca sportu i rekreacji w miejscu obecnego boiska sportowego					
PZ nr 4	Stary folwark – nowe centrum – rewitalizacja terenu dawnego folwarku w Książu Wielkopolskim i adaptacja na centrum aktywizacji społecznej					
PU nr 1	Rewitalizacja zabytkowego zespołu pofolwarcznego z przeznaczeniem na funkcję usługową we Włoskiejewkach					
PU nr 2	Rewitalizacja budynku na działce nr 252 przy ulicy Ogrodowej w Książu Wielkopolskim z przeznaczeniem na budynek mieszkalno-usługowy. W części usługowej przystosowany dla osób starszych, osób ze szczególnymi potrzebami oraz osób niedowidzących i niewidomych					

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3	
PZ nr 1	Dwór w Chrzastowie – centrum wsi – rewitalizacja starego dworu i parku, adaptacja przestrzeni do roli wielofunkcyjnego centrum wsi				
PZ nr 2	Stacja (reaktywacja) Książ Wielkopolski – rewitalizacja starego dworca PKP i powiązanie z miastem				
PZ nr 3	Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku dawnej Szkoły we Włościejewkach na potrzeby lokalnej społeczności oraz urządzenie miejsca sportu i rekreacji w miejscu obecnego boiska sportowego				
PZ nr 4	Stary folwark – nowe centrum – rewitalizacja terenu dawnego folwarku w Książu Wielkopolskim i adaptacja na centrum aktywizacji społecznej				
PU nr 1	Rewitalizacja zabytkowego zespołu pofolwarcznego z przeznaczeniem na funkcję usługową we Włościejewkach				
PU nr 2	Rewitalizacja budynku na działce nr 252 przy ulicy Ogrodowej w Książu Wielkopolskim z przeznaczeniem na budynek mieszkalno-usługowy. W części usługowej przystosowany dla osób starszych, osób ze szczególnymi potrzebami oraz osób niedowidzących i niewidomych				

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Książ Wielkopolski 2021-2030. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Burmistrz Miasta i Gminy Książ Wielkopolski odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Miejskiego w Książu Wielkopolskim, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji, na którego czele będzie stał Przewodniczący.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 poddany został analizie przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Poznaniu pod względem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opinia RDOŚ z dnia 1 grudnia 2023 r. o nr WOO-III.410.1025.2023.MM.1 wykazała brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2007-2013. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z zapisów innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programach. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań.

Tabela 21. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w miejscowości Książ Wlkp.	1 074 335,68 zł	887 950,68 zł	Gmina Książ Wielkopolski
2.	Szkoła drogą do sukcesu - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z Gminy Książ Wlkp.	163 887,90 zł	139 304,72 zł	Gmina Książ Wielkopolski
3	Barwny horyzont	736 183,30 zł	625 755,81 zł	Gmina Książ Wielkopolski/Ośrodek Pomocy Społecznej w Książu Wlkp

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łącznie środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przez podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa wielkopolskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

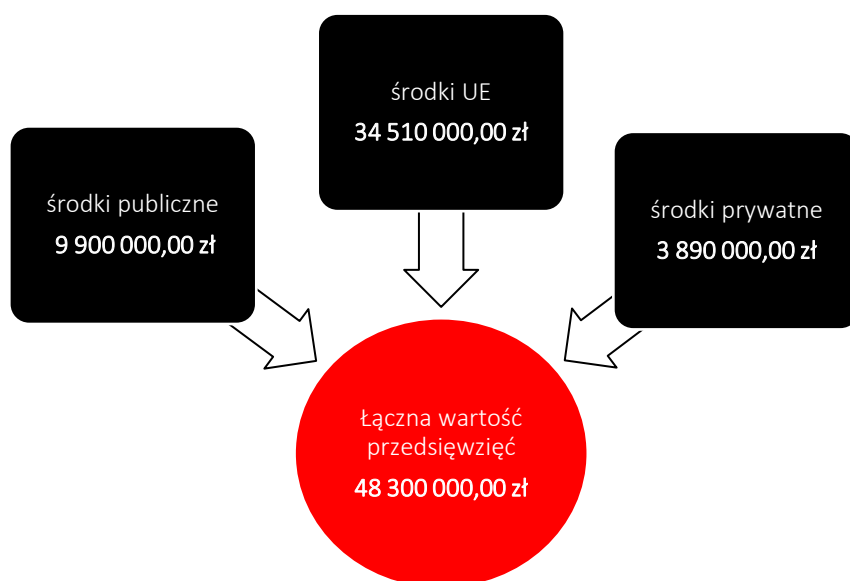
Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów zintegrowanych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 48,3 mln zł, z czego 9,9 mln zł wydatkowana zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Książ Wielkopolski, a 34,51 mln zł finansowana będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania) oraz 3,89 mln zł stanowić będą środki prywatne.

Rycina 19 Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów zintegrowanych oraz projektów uzupełniających.

Tabela 22. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ NR 1	Dwór w Chrzastowie – centrum wsi – rewitalizacja starego dworu i parku, adaptacja przestrzeni do roli wielofunkcyjnego centrum wsi	Stowarzyszenie na rzecz szkoły w Chrzastowie oraz dóbr wsi Chrzastowo, tężek i okolic	10 000 000,00 zł	0	7 700 000,00 zł	2 300 000,00 zł	- środki inwestora - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 2	Stacja (reaktywacja) Książ Wielkopolski – rewitalizacja starego dworca PKP i powiązanie z miastem	Gmina Książ Wielkopolski	21 000 000,00 zł	6 300 000,00 zł	14 700 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Książ Wielkopolski - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 3	Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku dawnej Szkoły we Włosciejewkach na potrzeby lokalnej społeczności oraz urządzenie miejsca sportu i rekreacji w miejscu obecnego boiska sportowego	Gmina Książ Wielkopolski	4 500 000,00 zł	1 350 000,00 zł	3 150 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Książ Wielkopolski - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 4	Stary folwark – nowe centrum – rewitalizacja terenu dawnego folwarku w Książu Wielkopolskim	Gmina Książ Wielkopolski	7 500 000,00 zł	2 250 000,00 zł	5 250 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Książ Wielkopolski - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU1	Rewitalizacja zabytkowego zespołu pofolwarcznego z przeznaczeniem na funkcję usługową we Włosciejewkach	Delta Security dr Andrzej Bryl Sp. z o. o. Sp. k.	5 000 000,00	0	3 500 000,00	1 500 000,00	- środki inwestora - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty))
PU2	Rewitalizacja budynku na działce nr 252 przy ulicy Ogrodowej w Książu W z przeznaczeniem na budynek mieszkalno-usługowy. W części usługowej przystosowany dla osób starszych, osób ze szczególnymi potrzebami oraz osób niedowidzących i niewidomych	Właściciel nieruchomości	300 000,00	0	210 000,00	90 000,00	- środki inwestora - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
Ogółem			48 300 000,00 zł	9 900 000,00 zł	34 510 000,00 zł	3 890 000,00 zł	-

Źródło: opracowanie własne.

10. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji

10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania Gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Książ Wielkopolski. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z powołanym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. rewitalizacji.

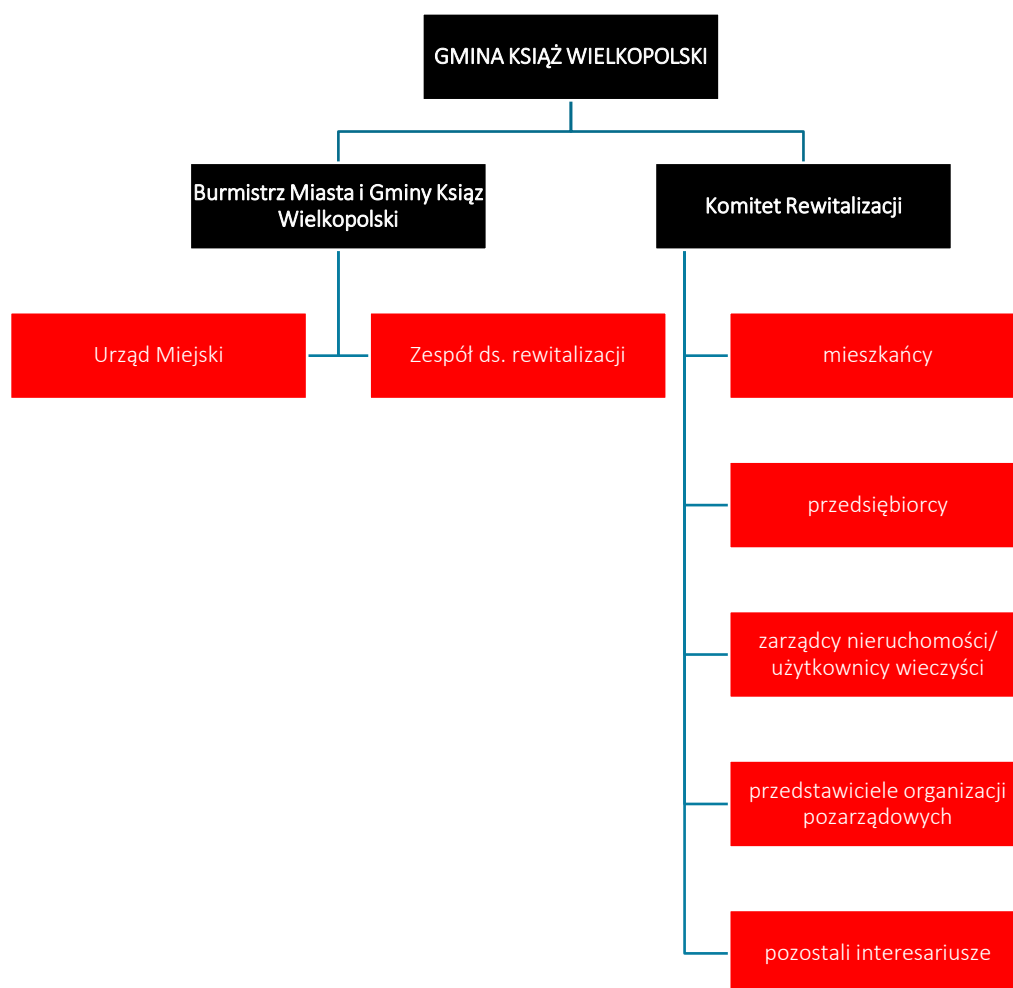
Zespół ten funkcjonował będzie w strukturze Urzędu Miejskiego w Książu Wielkopolskim, a w jego skład będą wchodzić osoby zaangażowane w realizację założeń Gminnego Programu Rewitalizacji – pracownicy Urzędu Miejskiego, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych, których dotyczyć będzie realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do zadań Zespołu należeć będzie:

- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w Gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Gminy zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Książ Wielkopolski. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033.

Rycina 20 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski

Źródło: opracowanie własne.

10.2. Koszty zarządzania

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Książ Wielkopolski ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Szacuje się, że łącznie liczba etatów pracowników, którzy będą odpowiedzialni za proces wdrażania GPR wyniesie 1 etat. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika Urzędu Gminy w 2021 roku wyniosło 6 524,44 zł, co stanowiło około 78,2 tys. zł całkowitych wydatków na pracownika w skali roku. Oznacza to, że całkowite koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji szacuje się na poziomie 860 tys. zł.

10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 11 lat. Rok 2023 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Zespołu ds. rewitalizacji oraz Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji oblige do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2033 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 23. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2023	2023-2025	2026-2028	2029-2031	2032-2033
Prace nad GPR:	Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR:	Czwarty okres realizacji oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2023-2025	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2026-2028	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2029-2031	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2032-2033
Powołanie Zespołu ds. rewitalizacji	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2023 (do 31 marca 2024 r.), 2024 (do 31 marca 2025 r.), 2025 (do 31 marca 2026 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2026 (do 31 marca 2027 r.), 2027 (do 31 marca 2028 r.), 2028 (do 31 marca 2029 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2029 (do 31 marca 2030 r.), 2030 (do 31 marca 2031 r.), 2031 (do 31 marca 2032 r.)	Opracowanie rocznego raportu monitoringowego za rok 2032 (do 31 marca 2033 r.), 2033 (do 31 marca 2034 r.)
Powołanie Komitetu Rewitalizacji	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2023-2025 (do 30 kwietnia 2026 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2026-2028 (do 30 kwietnia 2029 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2029-2031 (do 30 kwietnia 2032 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2032-2033 (do 30 kwietnia 2034 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2023-2033

Źródło: opracowanie własne.

11. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom Gminy Książ Wielkopolski,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etap diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski. Od 13 grudnia 2022 r. do 13 stycznia 2023 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały wraz z załącznikami, zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 6 grudnia 2022 roku w następujących formach:

- na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej,
- na stronie internetowej Gminy Książ Wielkopolski,
- na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim,
- w mediach społecznościowych.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski, dostępne były na stronie internetowej Gminy, na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Miejskim. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line. Badania ankietowe wśród mieszkańców pozwoliły na poznanie opinii dotyczącej problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru

zaproporowanego do rewitalizacji. Zebrano 89 ankiet, z czego 59 dotyczyło jednostki analitycznej „Chrzastowo”, 23 jednostki analitycznej „Książ Wielkopolski-centrum”, 6 jednostki analitycznej „Radoszkowo Drugie” i 3 jednostki analitycznej „Włoskiejewki”.

20 grudnia 2022 r. w siedzibie urzędu Gminy Książ Wielkopolski zorganizowano spotkanie konsultacyjne, na którym omówiono główne założenia rewitalizacji oraz metodykę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski. W spotkaniu wzięło udział 15 osób. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia własnych wniosków, a także swobodny udział w dyskusji nad określeniem granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu. Tego samego dnia przeprowadzono pierwszą wizję lokalną obszaru rewitalizacji.

Rycina 21 Spotkanie zorganizowanie w ramach konsultacji projektu uchwały ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miejskiego.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 4 kwietnia 2023 roku odbyły się warsztaty z interesariuszami rewitalizacji m.in. przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Książu Wielkopolskim, jednostek organizacyjnych Gminy (Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Biblioteki Publicznej), stowarzyszeń i jednostek pomocniczych działających na terenie Gminy Książ Wielkopolski. Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji oraz wnioskami, jakie płynęły z diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Część warsztatowa składała się z dwóch modułów pn.: „Gdzie leży problem i co można z tym zrobić?” oraz „Mamy potencjał!”. Zadaniem uczestników było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, wskazanie przyczyn tych zjawisk oraz znalezienie rozwiązań na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. W dalszej części warsztatów uczestnicy wskazali lokalne potencjały obszaru rewitalizacji. W warsztatach, w ramach współpracy Urzędu Miejskiego w Książu Wielkopolskim i Koła Naukowego Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, aktywnie uczestniczyli również studenci kierunku Gospodarki Przestrzennej.

Ponadto na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 4 kwietnia 2023 roku odbyła się wizja lokalna, podczas której przedstawiciel Urzędu

Miejskiego oprowadził zainteresowane osoby po miejscach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Na etapie programowania zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialny będzie Zespół ds. Rewitalizacji. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji. Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpi również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego prowadzone będą konsultacje społeczne.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań, co opisane zostało w rozdziale 7.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej Gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie Gminy.

Rycina 22 Warsztaty diagnostyczne przeprowadzone w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: dokumentacja fotograficzna warsztatów przeprowadzonych z interesariuszami w dniu 4 kwietnia 2023 roku.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Książa Wielkopolskiego wraz z pracownikami Urzędu

Miejskiego w Książu Wielkopolskim. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji. Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego prowadzono konsultacje społeczne.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych wspólnot mieszkaniowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań. Jako przykład można podać rewitalizację terenu dawnego folwarku w Książu Wielkopolskim i adaptację na centrum aktywizacji społecznej. Założenia projektowe dotyczące tej przestrzeni będą miały na celu stworzenie miejsca aktywizacji zawodowej – miejsce do spotkań dla przedsiębiorców, rolników, stowarzyszeń itp. Opuszczone i dewastowane budynki zostaną wykorzystane do stworzenia miejsca przeznaczonego pod działalność gospodarczą – lokale handlowe pod wynajem. Innym z przykładów może być rewitalizacja starego dworca PKP, w działaniach dotyczących realizacji tego przedsięwzięcia zakłada się m.in. stworzenie miejsca dla różnorodnych form aktywności artystycznej i społecznej. W ten sposób dawny dworzec kolejowy stanie się miejscem spotkań, inspiracji i dialogu, a także symbolem nowoczesnego i kreatywnego miasta. Takie działania wpłyną również na zwiększenie poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność sąsiedzką bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności.

Partnerzy społeczno-gospodarczy, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji były zapraszane do współpracy na każdym z etapów prac oraz będą włączone w realizację Programu w sposób opisany w niniejszym rozdziale. Wśród interesariuszy, uczestniczących w pracach nad dokumentem oraz wskazanych jako potencjalnych partnerów w realizacji przedsięwzięć wyróżnić można: Delta Security dr Andrzej Bryl Sp. z o. o. Sp. k., Uniwersytet Entuzjastów Świata, Klub Sportowy „Pogoń Książ Wielkopolski”, Stowarzyszenie Nasza Gmina, Bractwo Kurkowe im. Bohaterów Wiosny Ludów w Książu Wielkopolskim czy Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Pogodni”.

12. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

12.1. Monitoring programu

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Zespół ds. Rewitalizacji i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok).
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;
4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033), który corocznie przygotowywać będzie Zespół ds. Rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Burmistrza Miasta i Gminy Książ Wielkopolski przy pomocy Zespołu ds. Rewitalizacji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie oraz ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku prowadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Miasta i Gminy Książ Wielkopolski wraz z Zespołem ds. Rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto Zespół odpowiedzialny będzie za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad ustalonych przez Zespół. Na podstawie zebranych wniosków, Zespół będzie mógł wnioskować do Burmistrza Miasta i Gminy Książ Wielkopolski o wprowadzenie zmian w treści dokumentu

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Książ Wielkopolski są to:

- Uchwała nr XII/84/2019 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 23 września 2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Książ Wielkopolski na lata 2019-2024;
- Uchwała nr XXXV/238/2021 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 27 września 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Książ Wielkopolski.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033.

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale.

Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne Gminy, nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Obszar rewitalizacji, jak i całej Gminy Książ Wielkopolski objęty jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Książ Wielkopolski, przyjętego Uchwałą Nr VII/33/2019 z dnia 25 marca 2019 r. Na podstawie analizy dokumentu, stwierdzono, że wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski na lata 2023-2033. W wyniku realizacji projektu zintegrowanego nr 2 tj. „Stacja (reaktywacja) Książ Wielkopolski – rewitalizacja starego dworca PKP i powiązanie z miastem”, w ramach którego nastąpi zmiana sposobu użytkowania kolejowej wieży ciśnień (dz. ew. nr 45/2 obręb Radoszkowo), konieczna będzie zmiana ustaleń studium w niezbędnym zakresie. W wyniku realizacji projektu uzupełniającego nr 1 tj. „Rewitalizacja zabytkowego zespołu pofolwarcznego z przeznaczeniem na funkcję usługową we Włoskiejewkach”, w ramach którego nastąpi zmiana sposobu użytkowania zabudowań folwarcznych na funkcje usługowe (dz. ew. nr 64/12 obręb Włoskiejewki), konieczna będzie zmiana ustaleń studium w niezbędnym zakresie.

Jednocześnie, zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 10 ust. 2 pkt 14a wskazuje na konieczność określenia w studium obszarów zdegradowanych. W aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Książ Wielkopolski brak jest uwzględnionych obszarów zdegradowanych wyznaczonych uchwałą Nr XLIX/349/2023 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Książ Wielkopolski. Wskazuje się zatem na potrzebę uspoźnienia Studium w zakresie określenia obszarów zdegradowanych.

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

W granicach obszaru rewitalizacji dla terenów na których planowana jest realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług i sportu we Włoskiejewkach, dla części działki nr 64/10, Uchwała nr XXXV/223/05 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2005 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejścia drogowego miasta Książ Wielkopolski w ciągu drogi wojewódzkiej wraz z terenami przyległymi oraz terenu położonego we wsi Radoszkowo Drugie, Uchwała nr XVII/118/2012 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 27 lutego 2012 r.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w północno-wschodniej części miasta Książ Wielkopolski, obręb geodezyjny Książ Wlkp. oraz we wsi Radoszkowo Drugie obręb geodezyjny Radoszkowo (Uchwała nr XII/65/2015 Rady Miejskiej w Książu Wielkopolskim z dnia 26 października 2015 r.);

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmienia się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17. Załączniki

Załącznik nr 1a: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (podobszar Książ Wielkopolski)

Załącznik nr 1b: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (podobszar Włościejewki)

Załącznik nr 1c: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (podobszar Chrzastowo)

Załącznik nr 1d: Licencja wydana przez Starostę Śremskiego na pozyskanie mapy wektorowej

Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2021)	Wartość docelowa (2033)
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3.	Liczba ob. infr. sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	0,26	0,29
		Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	44,7%	35,6%
		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,9	1,7
		Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	50	40
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury biblioteki, filie, remizy itp.) na 100 mieszkańców	0,2	0,25
		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,19	0,3
		Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0,05	0,2
Cel 3	3.1. 3.2. 3.3. 3.4.	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej	863,24	499
		Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	35%	21%
		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	2,5%	2%
		Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców	3,25	2,8
		Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	56,4%	43,3%
		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w danym roku	0,75	0,6
		Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,83	0,38

Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

Spis tabel

Tabela 1 Jednostki analityczne miasta Książ Wielkopolski	7
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Książ Wielkopolski	8
Tabela 3 Zestawienie jednostek analitycznych obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Książ Wielkopolski	10
Tabela 4. Lista obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy	16
Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski	20
Tabela 6. Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski.	29
Tabela 7 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski	31
Tabela 8. Stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej w 2021 roku	31
Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski	33
Tabela 10. Porównanie wskaźników dla sfery technicznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Książ Wielkopolski	40
Tabela 11. Cele i kierunki rewitalizacji	51
Tabela 12. Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji	52
Tabela 13. Opis projektu zintegrowanego nr 1	59
Tabela 14. Opis projektu zintegrowanego nr 2	63
Tabela 15. Opis projektu zintegrowanego nr 3	68
Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 4	72
Tabela 17. Opis projektu uzupełniającego nr 1	77
Tabela 18. Opis pozostałego projektu podstawowego nr 2	78
Tabela 19. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych	81
Tabela 20. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	82
Tabela 21. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich	83
Tabela 22. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	86
Tabela 23. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	89

Spis rycin

Rycina 1 Podział Gminy Książ Wielkopolski na jednostki analityczne	9
Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Książ Wielkopolski ..	11
Rycina 3 . Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Książ Wielkopolski na terenie Gminy Książ Wielkopolski	13
Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Chrzastowo	14
Rycina 5 Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszaru rewitalizacji Włoskiejewki	15
Rycina 6 Struktura wieku ludności w podobszarach rewitalizacji i w całym obszarze rewitalizacji	25
Rycina 7 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze społecznej	26
Rycina 8 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej	30
Rycina 9 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych.....	32
Rycina 10 Rynek miejski w Książu Wielkopolskim	35
Rycina 11 Budynek dawnego dworca kolejowego Książ Wielkopolski	36
Rycina 12 Dwór w Chrzastowie.....	37
Rycina 13 Budynek dawnej szkoły we Włoskiejewkach	37
Rycina 14 Boisko we Włoskiejewkach	38
Rycina 15 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych	39
Rycina 16 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych.....	41
Rycina 17 Stan techniczny wybranych budynków z obszaru rewitalizacji (budynek mieszkalny pracowników kolei w zespole dworca PKP w Radoszkowie Drugim, kolejowa wieża ciśnień w zespole dworca PKP w Radoszkowie Drugim, prywatny budynek mieszkalny u zbiegu ulic Wolności i Stacha Wichury w Książu Wielkopolskim, budynek dawnej pastorówki przy ulicy Floriana Dąbrowskiego w Książu Wielkopolskim, fragment zabudowań dawnego folwarku od strony ulicy Radoszkowskiej w Książu Wielkopolskim)	41
Rycina 18 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji	50
Rycina 19 Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	85
Rycina 20 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Książ Wielkopolski	88
Rycina 21 Spotkanie zorganizowane w ramach konsultacji projektu uchwały ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	91

Rycina 22 Warsztaty diagnostyczne przeprowadzone w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji	93
--	----